

ปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม
เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
จิราภรณ์ ประเสริฐหล้า

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2557

ปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม
เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
จิราภรณ์ ประเสริฐหล้า

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม
เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
จิราภรณ์ ประเสริฐหล้า

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
พฤษภาคม 2557

จิราภรณ์ ประเสริฐหล้า. (2557). ปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.อังคินันท์ อินทรกำแหง.

การวิจัยเชิงความสัมพันธ์เปรียบเทียบนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในด้านรวมและด้านย่อย 2) ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวมและด้านย่อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยซึ่งมีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน จำนวน 300 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบวัดมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ จำนวน 9 แบบวัด มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง .804 ถึง .950 ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง และการถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ

ผลวิจัยพบว่า 1) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านรวม ด้านสภาพทางจิต และด้านการเตรียมตัวสอบ 2) พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดมีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตและด้านการเตรียมตัวสอบ 3) ปัจจัยกลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ กลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติที่ดี ต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ รวม 8 ตัว ร่วมกันทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้านได้ชัดเจนดังนี้ 3.1) ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมได้ระหว่างร้อยละ 45.1 ถึง ร้อยละ 66.1 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความคาดหวังของผู้ปกครอง เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ 3.2) ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตได้ระหว่างร้อยละ 22.7 ถึง ร้อยละ 71.9 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ 3.3) ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายได้ระหว่างร้อยละ 70.8 ถึง ร้อยละ 95.7 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ การรู้เท่าทันสารสนเทศ 3.4) ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบได้ระหว่างร้อยละ 22.3 ถึง ร้อยละ 50.5 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน

PSYCHOLOGICAL AND SITUATIONAL FACTORS RELATE TO BEHAVIORS OF
CONTINUEING EDUCATION PREPARATION IN PUBLIC UNIVERSITIES AMONG
STUDENTS BELONGED TO DEPARTMENT OF
EDUCATION BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATOR

AN ABSTRACT
BY
JIRAPORN PRASERTLA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University
May 2014

Jiraporn Prasertla. (2014). *Psychological and Situational Factors Relate to Behaviors of Continuing Education Preparation in Public Universities among Students belonged to Department of Education Bangkok Metropolitan Administrator*. Master thesis, M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Thesis Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Ungsinun Intarakamhang.

The purposes of this comparative correlational research were to: 1) study the interaction effect between situational factors and psychological traits related to Behaviors of Continuing Education Preparation in Public Universities among Students belonged to Department with and without consideration in the biosocial characteristics of the studied officers. 2) identify important predictors of Behaviors of Continuing Education Preparation in Public Universities among Students belonged to Department with and without consideration in the biosocial characteristics of the studied officers. The samples were 300 students by Proportional stratified random sampling. The research consisted of 9 instruments, which were in the form of summated rating scales. The reliability with alpha coefficients was between .804 - .950. The hypothesis tested by Two-Way ANOVA and 3) Hierarchical Multiple Regression.

The results were found that: 1) there were the interaction effect between future orientation and self – control influencing and parent's expectation on behaviors of continuing education preparation in Public Autonomous Universities among students belonged to department as total moral work behavior, mental health and preparation exam. 2) there were the interaction effect between learning environmental and stress management on behaviors of continuing education preparation in Public Autonomous Universities among students belonged to department as mental health and preparation exam. 3) all 8 situational and psychological predictor on behaviors of continuing education preparation in Public Autonomous Universities among students belonged to department of the three type of behavior results were found that : 3.1) Predictor on behaviors of continuing education preparation in Public Autonomous Universities among students belonged to department as total moral work behavior in total and subsample between 51.1% to 66.1% .The important predictors were construct the future education, learning environmental , future orientation and self – control influencing and parent's expectation. 3.2) Predictor on behaviors of continuing education preparation

in Public Autonomous Universities among students belonged to department as mental health in total and subsample between 22.7% to 71.9% .The important predictors were education values and information literacy. 3.3) Predictor on behaviors of continueing education preparation in Public Autonomous Universities among students belonged to department as body health in total and subsample between 70.8 % to 95.7% .The important predictors were construct the future education and information literacy. 3.4) Predictor on behaviors of continueing education preparation in Public Autonomous Universities among students belonged to department as body health in total and subsample between 22.3 % to 50.5 % .The important predictors were learning environmental.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

เรื่องปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม

เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ของ

จิราภรณ์ ประเสริฐหล้า

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2557

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อังศิรินทร์ อินทรกำแหง)

(อาจารย์ ดร. สุจินดา ประเสริฐ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อังศิรินทร์ อินทรกำแหง)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. สุภาพร ณะชานันท์)

ประกาศคุณูปการ

ความสำเร็จของการทำวิจัยในครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยเพราะการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย แต่ที่สำคัญที่สุดคือ รองศาสตราจารย์ ดร.อังศินันท์ อินทรกำแหง ประธานควบคุมปริญญาโท ที่เคารพและรักของผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งได้ให้ความรู้และประสบการณ์ทางด้าน การวิจัยที่หลากหลาย ควบคู่กับการให้ความเมตตา ซึ่งผู้วิจัยมีความซาบซึ้งใจและรู้สึกเป็นพระคุณอย่างยิ่งและจะขอปวารณาตนเป็นลูกศิษย์ที่ดีของอาจารย์ตลอดไป

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สุจินดา ประเสริฐ ประธานกรรมการสอบปากเปล่า ที่ได้ช่วยเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของงานวิจัยชิ้นนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุภาพร ธาระชานันท์ คณะกรรมการสอบปากเปล่าที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการทำวิจัย จนกระทั่งการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีตามเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีความสำคัญต่อการทำงานวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงทีมเพื่อนร่วมงานที่โรงเรียนวัดธาตุทองทุกคนที่ได้ให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการเก็บแบบสอบถาม ให้คำปรึกษาในการทำปริญญาโทฉบับนี้ และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ ภาคพิเศษรุ่น 9 ทุกคนที่ได้ให้กำลังใจ ความช่วยเหลือ และคำแนะนำด้านสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งในความช่วยเหลือสนับสนุนทั้งด้านทุนการศึกษา คำปรึกษาที่ดี และกำลังใจจากครอบครัวประเสริฐเหล่าและขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้วางรากฐานการศึกษาให้ผู้วิจัยตลอดมาที่ทำให้มีความรู้ความสามารถจนตราบทุกวันนี้ ขอขอบพระคุณ

จิราภรณ์ ประเสริฐเหล่า

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากร.....	4
กลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
สถานการณ์การศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	7
พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	13
แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุและกำหนดปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวกับ พฤติกรรม.....	18
ลักษณะสถานการณ์ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	21
ความคาดหวังของผู้ปกครองกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	21
สภาพแวดล้อมทางการเรียนกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	23
การได้รับการแนะแนวศึกษาต่อของโรงเรียนกับพฤติกรรม เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	26
จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	30
ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับพฤติกรรมเตรียมความ พร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษา.....	30
ความสามารถในการจัดการความเครียดกับพฤติกรรมเตรียม ความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	36
เจตคติที่ดีต่อการศึกษากับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษา.....	37
ค่านิยมในการศึกษากับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	39
การรู้เท่าทันสารสนเทศกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	43
ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา.....	47
นิยามปฏิบัติการ.....	49
กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย.....	52
สมมติฐานงานวิจัย.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือใช้ในการวิจัย.....	57
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน.....	72
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 1.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อม ทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด แตกต่างกัน ตามสมมติฐานข้อที่ 2.....	85
ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น (Hierachical Multiple Regression Enter medthod) เพื่อทำนายพฤติกรรมเตรียม ความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวม และ 3 ด้านย่อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยโดยใช้ กลุ่มลักษณะสถานการณ์ ตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย.....	97
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	110
สรุปผลการวิจัย.....	112
สรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 1.....	112
สรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 2.....	117
สรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 3.....	122
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	126
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	127
บรรณานุกรม.....	129
ภาคผนวก.....	140
ภาคผนวก ก.....	141
ภาคผนวก ข.....	148
ภาคผนวก ค.....	168
ภาคผนวก ง.....	170
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	180

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	57
2 คุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย.....	66
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะชีวสังคม.....	69
4 ค่าสถิติพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาของนักเรียน.....	70
5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	73
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	75
7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	77
8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน อุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	79
9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายของนักเรียนเมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	81
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	82
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	83

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า	
12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	84
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	85
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน อุดมศึกษาในด้านรวมระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ...	86
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิต ของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	88
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	90
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	92
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน อุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	93
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	94
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน อุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ.....	96

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 ปริมาณและตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษา ต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	98
22 ปริมาณและตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษา ต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	101
23 ปริมาณและตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษา ต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	104
24 ปริมาณและตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษา ต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย.....	107
25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามนักเรียน ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าใน อาชีพ.....	142
26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียน พิจารณา ตามนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของ ผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ.....	142
27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนพิจารณาตาม นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครอง แตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและ ความก้าวหน้าในอาชีพ.....	143
28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียน พิจารณา ตามนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของ ผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียง ของสถาบันมหาวิทยาลัย.....	143

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
29	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด แตกต่างกัน ในกลุ่มรวม.....	144
30	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด แตกต่างกัน ในกลุ่มเพศหญิง.....	144
31	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด ใน กลุ่มแผนการเรียนศิลป์- คำนวณ.....	145
32	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด แตกต่างกัน ในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ.....	145
33	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด แตกต่างกันในกลุ่มรวม.....	146
34	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด แตกต่างกัน ในกลุ่มเพศหญิง.....	146
35	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มี สภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด แตกต่างกัน ในกลุ่มแผนการวิทย์-คณิต.....	147

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model).....	20
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	54
3 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมในกลุ่มย่อยกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เมื่อตัวแปรอิสระเป็นนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต –ควบคุมตนเองและความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	74
4 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตในกลุ่มย่อยกลุ่มกลุ่มที่มีแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ เมื่อตัวแปรอิสระเป็นนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองและความคาดหวังของผู้ปกครอง.....	79
5 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมเมื่อตัวแปรอิสระเป็นนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด.....	90
6 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบใน กลุ่มรวมเมื่อตัวแปรอิสระเป็นนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด.....	95
7 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 1.....	115
8 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 2.....	120

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานและเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้มีความเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษา รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของหลักสูตรที่ตอบสนองกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ในหมวด 3 มาตราที่ 16 ว่า การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคลต้องมึลักษณะหลาย ทั้งนี้ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการจัดการเรียนรู้เริ่มเน้นเข้าสู่เฉพาะทางมากขึ้น มุ่งเน้นความสามารถ ความคิดระดับสูง ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนทั้งในด้านอาชีพ การศึกษาเฉพาะทาง ตลอดจนการศึกษาต่อ ส่วนการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (สำนักคณะกรรมการแห่งชาติ. 2542: 10)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาหากพิจารณาไปยังความมุ่งหมายของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาส่วนใหญ่จะพบว่า เป็นการมุ่งเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีวิธีการรับนักศึกษา 2 วิธีคือ ระบบกลาง (Admission) เป็นระบบกลางในการคัดเลือกนักเรียนเข้าไปเรียนในสถาบันอุดมศึกษา และระบบรับตรงหรือการรับนักศึกษาตามโควตาหรือโครงการพิเศษ โดยที่สถาบันอุดมศึกษาแต่ละคณะเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือกแตกต่างกันไป โดยที่นักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าสามารถเลือกเรียนต่อในคณะและสาขาวิชาตามวิชาชีพที่ตนเองต้องการได้ซึ่งหลักสูตรที่เปิดสอนในแต่ละสถาบันอุดมศึกษามีความแตกต่างกันไป (สมชาย วรรณญาณไกร. 2555: 64 - 69)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้เรียนจบมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ บัณฑิตที่จบแล้วถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก นักเรียนที่เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาต่างๆ หากมีความพร้อมในการเรียนตรงกับความถนัดและความต้องการของตลาดแรงงานแล้วย่อมส่งผลให้บัณฑิตจบมาอย่างมีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญของประเทศอย่างแท้จริง แต่สถาบันอุดมศึกษามีการจำกัดจำนวนผู้ที่เข้าศึกษาต่อในระดับหนึ่งจึงอาจส่งผลให้ไม่สามารถรองรับนักเรียนไทยทั้งหมดในประเทศเข้าศึกษาต่อได้

จากข้อมูลการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในปีการศึกษา 2555 มีผู้สมัครคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 122,169 คน โดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทั้ง 24 แห่งเปิดรับนักเรียนทั้งหมด 76,778 คน แต่มีจำนวนผู้มีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเพียง 64,248 คน หรือประมาณร้อยละ 52.59 ของผู้สมัครคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ, 18 สิงหาคม 2556) จะเห็นได้ว่า การรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา มีการเน้นการสอบมากขึ้นมีผู้ที่ผ่านการคัดเลือกบางส่วนเท่านั้นที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจากที่การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามีการกำหนดเกณฑ์ความรู้ ความสามารถและจำกัดจำนวนรับทำให้นักเรียนเกิดการแข่งขันกันสูงย่อมส่งผลให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาซึ่งส่วนใหญ่มุ่งหวังจะเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่านิยมของพ่อแม่ผู้ปกครองหรือตัวนักเรียนที่เชื่อว่าหากสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาจะได้รับการยอมรับในสังคม ทั้งนี้อัตราการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน ดังนั้นในการเตรียมพร้อมในการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนที่เตรียมพร้อมได้ดีกว่าย่อมมีโอกาสได้รับการคัดเลือกมากกว่า (กุสุมา ยกชู, 2553: 3)

การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้มี อรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 161 – 166) ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครพบว่า นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง (Admission) โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้เพราะการสอบเข้าสถาบันอุดมศึกษาระบบกลางเป็นการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบใหม่ que เริ่มปีการศึกษา 2549 ซึ่งนักเรียนต้องใช้เวลาในการศึกษาข้อมูล และทำความเข้าใจในระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางและนักเรียนมีโอกาสเลือกคณะได้ตรงตามความสามารถมากขึ้น เนื่องจากทราบผลคะแนนก่อนที่จะตัดสินใจสมัครและเลือกคณะ อีกทั้งยังสามารถสอบตรงได้กับมหาวิทยาลัยที่เปิดรับทำให้นักเรียนมีโอกาสในการสอบเลือกคณะที่ตนเองต้องการมากขึ้น สอดคล้องกับวรรณะ มโนภิรมย์ (2537: 54 - 56) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมก่อนการสอบเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเองและก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี จีรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ และนางลักษณ์ เขียนงาม (2544: 56 - 123) พบว่า การเตรียมความพร้อมของนักเรียนต้องเตรียมในการทำเกรดเฉลี่ยสะสม ฝึกทำข้อสอบเก่า รับรู้และมีความรู้เรื่องข่าวสารของระบบการสอบคัดเลือก นอกจากนี้นักเรียนต้องเตรียมตัวเองให้พร้อมแล้วโรงเรียน อาจารย์ ผู้ปกครอง ล้วนมีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการสอบคัดเลือก จัดการเรียนการสอนในช่วงปิดภาคเรียนและมีการเข้าค่ายวิชาการ ครูมีการให้ข้อมูลข่าวสารเรื่องการสอบคัดเลือก การให้คำแนะนำปรึกษา มีการสอนเสริม/เพิ่มเติมและเอาใจใส่ดูแลให้กำลังใจ ผู้ปกครอง มีการให้คำแนะนำปรึกษาให้การสนับสนุนในการซื้ออุปกรณ์ในการสอบและหนังสือสอบให้กำลังใจดูแลด้านสุขภาพและเพื่อนควรมีการให้คำแนะนำปรึกษาในการ

สอบ การเลือกคณะและการส่งเสริมให้มีการทดลองสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เกษมศิลป์ (2542: 50 - 51) ที่พบว่าเกรดเฉลี่ยมีผลต่อการเตรียมความพร้อมในการเรียนของ นักเรียนและโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการสอบโดยได้มีการสอนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน จัดการเรียนการสอนแบบเร่งรัดเน้นการทำข้อสอบเก่า การรู้คะแนนสอบก่อนเลือกคณะและการ ส่งเสริมให้มีการทดลองสอบ เช่นเดียวกับงานวิจัยของศิริ ศรีนวลฟูตะ (2534: 55 - 66) ที่พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสม อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การให้คำแนะนำของครู ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเข้าศึกษาต่อและคำแนะนำของผู้ปกครองเป็นตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ นอกจากนี้งานวิจัยของอรพินทร์ ชูชมและคณะ (2541: 6) ยังพบว่าการตัดสินใจทางการศึกษา ของนักเรียนเป็นผลมาจากพื้นความรู้เดิม ความเป็นตัวของตัวเอง การรับรู้ความสามารถของ ตนเองหรือการเห็นคุณค่าในตนเองด้านการเรียน การสนับสนุนจากเพื่อน การรู้ข้อมูลทาง การศึกษาและความพร้อมในการตัดสินใจ ซึ่งเมื่อนักเรียนมีการตัดสินใจในการศึกษาต่อทำให้ นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในการศึกษาต่อด้วยและกฤษฎา ยกชู (2553: 74 - 83) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การควบคุมตนเอง การวางแผนการ ใช้เวลา ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษา ลักษณะ กายภาพทางการเรียน การสนับสนุนของครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อม ในการสอบ GAT และ PAT

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยอาศัยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากปัจจัยทั้ง 3 ด้าน คือปัจจัยลักษณะสถานการณ์ (ความ คาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) ปัจจัย จิตลักษณะเดิม (ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเองและความสามารถในการจัดการความเครียด) และปัจจัยทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษาและ การรู้เท่าทันสารสนเทศ) เพื่อให้สามารถอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา โดยผลการวิจัยนี้มีบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และผู้ที่ เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาที่ดีก่อนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในด้านรวมและด้านย่อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวมและด้านย่อยด้วยตัวแปรในกลุ่มปัจจัยด้านลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยนี้จะทำให้ได้ทราบว่าปัจจัยเชิงเหตุสำคัญใดในกลุ่มลักษณะสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะเดิมและกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ บิดา มารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์และสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครในการส่งเสริมการเตรียมตัวเพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (ดวงเดือน พันธุมนาวิณ. 2541: 105 - 109; Magnusson; & Endler. 1977) เพื่อเป็นกรอบในการประมวลเอกสารและกำหนดตัวแปรเชิงเหตุที่จะอธิบายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาตัวแปรเชิงเหตุ ที่นำมาศึกษาประกอบด้วย 1) ลักษณะสถานการณ์ ประกอบด้วย ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียนและการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ 2) จิตลักษณะเดิม ประกอบด้วยลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและความสามารถในการจัดการความเครียด 3) จิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา และการรู้เท่าทันสารสนเทศ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวิชูทิศ จำนวน 102 คน โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์จำนวน 63 คน โรงเรียนมัธยมประชาวิเศษ จำนวน 237 คน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธารามจำนวน 27 คน โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีออนุสรณ์ 183 คน โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ จำนวน 154 คน โรงเรียนมัธยมปทุมมาวาส จำนวน 39 คน โรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์จำนวน 26 คน รวมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 836 คน (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2556: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวนขั้นต่ำ 276 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูป เครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) ในงานวิจัยครั้งนี้ศึกษา 300 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) โดยแบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครเป็นชั้นภูมิ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ มีดังนี้

1.1 กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ประกอบด้วย

1.1.1 ความคาดหวังของผู้ปกครอง

1.1.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียน

1.1.3 การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ

1.2 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วย

1.2.1 ลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตน

1.2.2 ความสามารถในการจัดการความเครียด

1.3 กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย

1.3.1 เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ

1.3.2 ค่านิยมในการศึกษา

1.3.3 การรู้เท่าทันสารสนเทศ

1.4 ตัวแปรลักษณะชีวสังคม ประกอบด้วย

1.4.1 เพศ ได้แก่ เพศหญิงและเพศชาย

1.4.2 แผนการเรียน ได้แก่ แผนการเรียนวิทย์คณิตและศิลป์-ภาษา

1.4.3 เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ ได้แก่ ความมั่นคงและก้าวหน้า ในอาชีพ

ความสนใจของตนเอง ชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านสภาพทางจิต

2.2 ด้านสุขภาพร่างกาย

2.3 ด้านการเตรียมตัวสอบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปทั้งของรัฐและเอกชน ซึ่งอาจเรียกมหาวิทยาลัย หรือชื่ออื่นใด เช่น สถาบัน วิทยาลัย ฯลฯ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2555)

เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ หมายถึง สิ่ง que ผู้เรียนใช้ประกอบการพิจารณาเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ ความสนใจของตนเอง ชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการประมวลเอกสารออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนแรก เป็นการประมวลเอกสารเพื่อกำหนดความหมายและวิธีการวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาและส่วนที่สองเป็นการประมวลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆ กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านลักษณะสถานการณ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา 2) ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา 3) ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

สถานการณ์การศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยเริ่มขึ้นตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ลักษณะการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงยุติธรรม เป็นต้น ทำให้มีสถานศึกษาหลายหลายทั้งของภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศโดยแบ่งเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2554: ออนไลน์)

1. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	จำนวน 78 แห่ง
2. สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาล	จำนวน 14 แห่ง
3. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	จำนวน 69 แห่ง
4. วิทยาลัยชุมชน	จำนวน 19 แห่ง

นอกจากนี้ยังมีการจัดการศึกษาโดยมหาวิทยาลัย วิทยาลัยหรือบัณฑิตวิทยาลัย ที่อาจจะไม่ได้อยู่ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เช่น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงกลาโหม เป็นต้น

1. ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ระบบการรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นระบบการรับบุคคลที่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ภายหลังจากที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกโดยมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ศึกษาให้ครบถ้วน ตามหลักสูตร และกำหนดช่องทางเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา 2 ระบบคือ

1.1 การคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระบบกลาง

(Admission)

ก่อนปีการศึกษา 2504 แต่เดิมมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เป็นมหาวิทยาลัยปิดจะใช้การจัดสอบเอง กระทั่งในปีการศึกษา 2504 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ ได้ร่วมกันเข้าสู่ระบบกลางเป็นครั้งแรก ทั้งนี้ยังเป็นมหาวิทยาลัยส่วนน้อยที่มีการจัดสอบในระบบกลาง ส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีที่แต่ละมหาวิทยาลัยดำเนินการจัดสอบเอง จนในปีต่อมาที่มีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยศิลปากรเข้าร่วมเพิ่มเติม จนกระทั่งปีการศึกษา 2516 ทบวงมหาวิทยาลัยรับโอนงานสอบคัดเลือกจากสภาสถานศึกษาแห่งชาติ การสอบระบบกลางในสมัยนั้นสามารถเลือกคณะ หรือสถาบันการศึกษา ได้ 6 อันดับ แนวทางดังกล่าวใช้ต่อกันมาจนถึงปีการศึกษา 2542 ต่อมาในปีการศึกษา 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกและได้เสนอรูปแบบการคัดเลือกระบบใหม่ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังนี้ 1) ผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า มีค่าน้ำหนัก 10% 2) ผลการสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะ (การสอบวัดความรู้) มีค่าน้ำหนัก 90% ซึ่งจัดสอบปีละสองครั้ง แล้วเลือกคะแนนที่มากที่สุดมาประมวลผล

ทั้งนี้ระบบดังกล่าวทำให้นักเรียนเกิดความเครียดจากการที่ต้องสอบถึงสองครั้ง และโรงเรียนต้องเร่งสอนเนื้อหาให้จบเร็วขึ้นซึ่งส่งผลเสียต่อระบบการเรียนการสอนปกติภายหลังเกิดความไม่พึงประสงค์จากการใช้ระบบคัดเลือกแบบเดิม ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้พิจารณาระบบการรับเข้าบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อลดการสอบแข่งขัน แล้วมาใช้ระบบการพิจารณาผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และการสอบวัดผลในหลักสูตร จึงเกิดระบบการรับเข้าบุคคลเข้าศึกษาระบบกลาง หรือ ระบบแอดมิชชันส์ (Admissions) เป็นระบบการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่นำมาใช้แทนระบบเอ็นทรานซ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 (ปีการศึกษา 2548) โดยระบบนี้ให้น้ำหนักกับผลการเรียน ตลอดช่วงชั้นที่ 4 (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย) มาพิจารณาเพิ่มขึ้น และไม่เน้นการใช้ผลคะแนนสอบเป็นหลักเหมือนกับระบบเอ็นทรานซ์แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น แต่ทว่ายังคงมีเสียงวิจารณ์อยู่โดยชี้ไปที่ข้อเสียของการนำผลการเรียนมาคิดพิจารณารวมเนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีคุณภาพและมาตรฐานการคิดคะแนนที่

ต่างกันทำให้การพิจารณาอาจไม่มีความเป็นธรรม ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยจึงได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขซึ่งมีผลออกมาเป็นการให้พิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ยตลอดการศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 (GPAX) ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ผลการทดสอบความถนัดทั่วไป (GAT) และผลการทดสอบความถนัดทางวิชาชีพและวิชาการ (PAT) แทนที่ระบบเดิม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. 2556: ออนไลน์)

องค์ประกอบการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระบบกลาง (Admission)

การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบกลาง จะพิจารณาจากองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (GPAX) ให้ค่าน้ำหนัก 20 %

ผลค่า GPAX เป็นตัวเลขวัดการเรียนที่รวบรวมมาจากการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจึงเป็นคะแนนที่สะท้อนผลการเรียนจริงของนักเรียน และเป็นหลักประกันว่าผู้สมัครเข้าศึกษาได้ผ่านกระบวนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาครบถ้วนเป็นการให้กระบวนการพัฒนาคนขึ้นได้โดยสมบูรณ์ตามแผนการศึกษา แม้ว่าอาจมีข้อท้วงติงว่าค่า GPA จากโรงเรียนต่างๆ อาจไม่อยู่ในมาตรฐานเดียวกันและการใช้ค่า GPAX เป็นเหตุให้เกิดความเครียดในการเรียน เนื่องจากนักเรียนกังวลที่จะต้องทำคะแนนให้ติดอยู่ตลอดเวลาก็ตาม แต่ค่าคะแนนดังกล่าวก็ยังเป็นดัชนีบ่งชี้ที่ดีที่สุดเท่าที่มีในปัจจุบันประกอบกับการจัดการศึกษาเบื้องต้นและการเฝ้าระวังของหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและมหาวิทยาลัยได้บ่งชี้ว่าค่า GPAX จากโรงเรียน มีความน่าเชื่อถือและไม่ได้มีข้อเสียหายตามที่เป็นกังวลแต่อย่างใด ส่วนประเด็นที่ผู้เรียน อาจเกิดความเครียดจากการเรียนเพื่อทำค่า GPA ให้สูงนั้นทางด้านหนึ่งน่าจะเป็นผลที่ทำให้นักเรียนตั้งใจในการเรียน การผ่อนคลายความเครียดน่าจะกระทำโดยการปรับทัศนคติ และการดูแลครอบครัว อย่างไรก็ตามในขณะที่ยังไม่มีข้อมูลเชิงละเอียดในทางวิชาการที่มากเพียงพอที่จะยืนยันความเชื่อถือได้ของค่า GPAX โดยสมบูรณ์ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้คิดค่าน้ำหนักเพียงร้อยละ 20

2. ผลการสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test: O-NET) ให้ค่าน้ำหนัก 80 %

O-NET ย่อมาจาก Ordinary National Education Test เป็นการวัดผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ สำหรับการประเมินคุณภาพของช่วงชั้นที่ 4 หรือมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะพิจารณาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ

สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี จัดการสอบ โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งคะแนนจากการสอบ O-NET นั้น นอกจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะต้องสอบเพื่อเอาไปยื่นเลือกคณะแอดมิชชันแล้ว ทางกระทรวงศึกษาธิการยังเอาคะแนนส่วนนี้ใช้เป็นประโยชน์ในการประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นดัชนีบ่งชี้เพื่อใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยหลักการ คือ GPA ที่ได้จากโรงเรียนไม่ควรแตกต่างจากคะแนนสอบ O-NET อย่างมีนัยสำคัญ หากมีความแตกต่างกันมากสถานศึกษาจะต้องดำเนินการปรับปรุง ทั้งด้านกระบวนการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลให้ได้มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดค่าคะแนน O-NET นี้ นอกจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้วจึงจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยด้วย

3. การสอบวิชาความถนัดทั่วไป (General Aptitude Test: GAT) ให้ค่าน้ำหนัก 10-50%

GAT ย่อมาจาก General Aptitude Test คือ การวัดความถนัดทั่วไปของนักเรียน แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

- 1) ความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และแก้โจทย์ปัญหา
- 2) ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ (การพูดคำศัพท์, โครงสร้าง, การเขียนและการอ่าน)

ดังนั้นการสอบวัดความถนัดทั่วไปเป็นการสอบที่วัดศักยภาพของนักเรียนที่จะเรียนต่อในสถาบันอุดมศึกษา

4. การสอบวิชาวัดความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (Professional Aptitude Test: PAT) ให้ค่าน้ำหนัก 0 - 40%

PAT ย่อมาจาก Professional Aptitude Test เป็นการสอบวัดความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพมีทั้งหมด 7 วิชา ได้แก่

- 1) PAT 1 ได้แก่ ความถนัดทางคณิตศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ
 - 1.1) ความรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ พีชคณิต เรขาคณิต แคลคูลัส สถิติ ฯลฯ
 - 1.2) ความถนัดในการเรียนคณิตศาสตร์ในมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ เช่น การคิดแบบคณิตศาสตร์ การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ การอ่านเรื่อง ทางคณิตศาสตร์ แล้วเข้าใจแก้ปัญหาตามกระบวนการคณิตศาสตร์ได้ เป็นต้น
- 2) PAT 2 ได้แก่ ความถนัดทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ
 - 2.1) ความรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์ที่จะเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ และคณะอื่นที่เกี่ยวข้องได้ เช่น ความรู้เรื่อง Earth science เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ ICT เป็นต้น
 - 2.2) ความถนัดในการเรียนวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยให้ประสบผลสำเร็จ เช่น การคิดแบบวิทยาศาสตร์ การแก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

3) PAT 3 ได้แก่ความถนัดทางวิศวกรรมศาสตร์ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

3.1) ความรู้พื้นฐานที่จะเรียนต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ เช่น ความรู้ ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นต้น

3.2) ความถนัดในการเรียนวิศวกรรมในมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ เช่น การคิดแบบวิศวกร การแก้ปัญหาทางวิศวกรรม เป็นต้น

4) PAT 4 ความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

4.1) ความรู้พื้นฐานที่จะเรียนต่อในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เช่น ความรู้ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นต้น

4.2) ความถนัดในการเรียนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ เช่น การมองเห็นภาพ 3 มิติในใจและการออกแบบ เป็นต้น

5) PAT 5 ความถนัดทางครู ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

5.1) ความรู้พื้นฐานที่จะเรียนต่อในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เช่น ความรู้พื้นฐานภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา สุขศึกษา ศิลปะ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5.2) ความถนัดในการเรียนในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เช่น ความรู้พื้นฐานภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา สุขศึกษา ศิลปะ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6) PAT 6 ความถนัดทางศิลปะ ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

6.1) ความรู้ในทฤษฎีทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรีและความรู้อื่นที่เป็นพื้นฐานที่จะเรียนในคณะศิลปกรรมศาสตร์ หรือที่เกี่ยวข้องให้ประสบผลสำเร็จ

6.2) ความถนัดในการเรียนศิลปะ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

7) PAT 7 ความถนัดทางภาษาต่างประเทศ (ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น จีน บาลีและอาหรับ)

7.1) ความรู้เรื่องไวยากรณ์ หลักภาษา วรรณกรรม วรรณคดี เป็นต้น

7.2) ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน สรุป ย่อความ ขยายความ สังเคราะห์ วิเคราะห์ เป็นต้น

5. การสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย

มหาวิทยาลัย/ สถาบัน จะทำการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย เพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อม และความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับเข้าศึกษา โดยไม่คิดค่านำหนักคะแนน

1.2 การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบรับตรง (Direct System)

นักเรียนสามารถศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา โดยวิธีการรับตรงแบบโควตาพิเศษ และรับตรงแบบทั่วไป จะดำเนินการโดยสมาคมอธิการบดีแห่งประเทศไทย การรับตรง สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะเป็นผู้รับผิดชอบในขณะที่การรับตรงแบบโควตาพิเศษ และแบบทั่วไปสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะทำหน้าที่กำหนดรายละเอียดโครงการคุณสมบัติ ของนักเรียนที่ต้องการ เกณฑ์ในการพิจารณา กระบวนการพิจารณาและค่าใช้จ่ายในการสมัคร แตกต่างกันไปออกในแต่ละสถาบัน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่ออาจต้องใช้เวลา ในการหาข้อมูลซึ่งมีอยู่กระจัดกระจายทั่วไปในแต่ละสถาบันประกอบกับระยะเวลาในการรับ สมัครของระบบรับตรงในแต่ละสถาบันไม่ตรงกัน นักเรียนจึงสมัครสอบหลายแห่งส่งผลกระทบ ต่อการไม่ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายของนักเรียนที่สำคัญคือการสมัครสอบหลายแห่ง และได้รับการคัดเลือกพร้อมกันอาจเป็นการปิดโอกาสนักเรียนรายอื่นซึ่งขัดกับหลักการจัด การศึกษาที่เน้นโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าศึกษาต่อและการรับตรงยังส่งผลกระทบต่อ การจัดการศึกษาแบบปกติในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษา ที่รับตรงเร่งรับนักเรียนให้เสร็จสิ้น ก่อนที่จะมีการสอบระบบกลาง (Admission) ทำให้นักเรียน ที่ทราบผลการสอบด้วยวิธีการรับตรงแล้วไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนตามปกติ ระบบการดำเนินงานของการรับสมัครสอบ ระบบการดำเนินงานของขั้นตอนการสมัครเข้าศึกษา ต่อระดับอุดมศึกษาประกอบด้วยรอบการสมัครรวมทั้งสิ้น 3 รอบ โดยผู้สมัครต้องสมัครผ่าน องค์กรกลางเพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและระบบออนไลน์เท่านั้น

รอบที่ 1 เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม

ผู้สมัครทุกระบบไม่ว่าจะเป็นระบบโควตาหรือระบบรับตรงแบบทั่วไปสมัครพร้อมกัน ทั่วประเทศ โดยสมัครผ่านระบบออนไลน์พร้อมยื่นหลักฐานตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ระบุสาขาในสถาบันเดียวกันหรือต่างสถาบันที่ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษา นักเรียนสามารถเลือก สาขาได้ไม่เกิน 5 สาขา/สถาบัน (ในสถาบันหรือต่างสถาบัน) พร้อมระบุสถานะทางการเงิน/ ความต้องการเงินทุน/ เงินกู้จากรัฐบาล หลังจากนั้นองค์กรกลางเพื่อการคัดเลือกบุคคล เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจะพิจารณากลับกรองคุณสมบัติและเงื่อนไขเบื้องต้นโดยประสาน กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความถูกต้องของเอกสาร หลักฐาน ก่อนประมวลข้อมูลส่งให้สถาบันอุดมศึกษา ที่ผู้สมัครเลือกทุกแห่ง โดยองค์กรกลาง เพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจะรักษาความลับของผู้สมัครในทุกขั้นตอน ในขณะที่เดียวกันองค์กรกลางเพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจะประสานแจ้ง ตอบรับไปยังผู้สมัครและประสานกับสถาบันอุดมศึกษาจัดส่ง เอกสารต่าง ๆ พร้อมใบสมัครไปยัง ผู้สมัครด้วยระบบออนไลน์ไปยังสถาบันอุดมศึกษาภายใน 1 วันทำการ (กรณีเอกสารที่จัดส่ง ออนไลน์ไม่ได้เช่น portfolio ให้จัดส่งตามไป) เมื่อได้รับใบสมัครและเอกสารแล้วสถาบันอุดมศึกษาจะ

พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และแจ้งผลการคัดเลือกมายังองค์กรกลาง เพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา องค์กรกลาง เพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจะประกาศให้ผู้สมัครทราบผลการพิจารณา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือตอบรับและปฏิเสธ กรณีตอบรับผู้สมัครมีสิทธิ์ 2 ประการ คือ ยืนยันสิทธิ์หรือปฏิเสธ กรณีผู้สมัครยืนยันสิทธิ์ให้ยืนยันได้เพียง 1 สาขา/สถาบันเท่านั้น องค์กรกลางเพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแจ้งการยืนยันสิทธิ์ไปยังสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้สมัครเลือกเพื่อตัดสิทธิ์ผู้สมัครจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ และแจ้งกำหนดการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งตรวจร่างกายตามวัน เวลาสถานที่ที่กำหนด กรณีผู้สมัครปฏิเสธผลการตอบรับจากสถาบันอุดมศึกษา ให้ผู้สมัครรอการพิจารณาใหม่ ในรอบที่ 2 สำหรับผู้สมัครที่ได้รับการปฏิเสธจากสถาบันอุดมศึกษา องค์กรกลาง เพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจะแจ้งให้ผู้สมัครทราบ และให้รอการพิจารณาในรอบที่ 2 เป็นอันจบกระบวนการในรอบที่ 1 ภายในเดือนธันวาคม

รอบที่ 2 เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์

เมื่อองค์กรกลางเพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาตรวจสอบข้อมูลจากสถาบันอุดมศึกษาที่รับสมัครได้ไม่ครบตามจำนวนและตรวจสอบผู้สมัครที่รอการพิจารณาจากสถาบันอุดมศึกษาในรอบที่ 2 หลังจากนั้นดำเนินการส่งข้อมูลผู้สมัครให้กับสถาบันอุดมศึกษาพิจารณาภายในเวลา 1 วัน สถาบันอุดมศึกษาแจ้งผลการคัดเลือกมายังองค์กรกลาง เพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจากนั้นองค์กรกลางเพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาจะประกาศผลการคัดเลือกและแจ้งการสอบสัมภาษณ์พร้อมทั้งตรวจร่างกายตาม วัน เวลา สถานที่ที่กำหนดโดยให้แล้วเสร็จสิ้นภายในเดือนกุมภาพันธ์

รอบที่ 3 เริ่มภายหลังการสอบแอดมิชชั่น (ประมาณเดือนพฤษภาคม)

รอบนี้เกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่แจ้งความจำนงให้องค์กรกลางเพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ช่วยหาที่เรียนที่เหมาะสมกับคุณสมบัติให้ไม่ใช่ Admission รอบสอง ขั้นตอนนี้จะเสร็จสิ้นภายในสัปดาห์ที่สี่ ของเดือนพฤษภาคมหรือก่อนเปิดภาคเรียน (สถาบันอุดมศึกษาจะเปิดภาคเรียนที่ 1 ในเดือนมิถุนายน) และตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยไทยเปิดภาคเรียนในเดือนสิงหาคม

พฤติกรรมเตรียมพร้อมศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” ไว้หลายความหมายเช่น ประทีป จิระนี้ (2540: 5 - 6) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรม (Behavior) ว่าหมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออก หรือสนองตอบต่อสิ่งเร้าที่สามารถสังเกตเห็นได้วัดได้ตรงกัน สอดคล้องกับกันยา สุวรรณแสง (2544: 92) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม คือกิริยาอาการ บทบาท ลีลา ท่าทาง การประพฤติ ปฏิบัติ การ

กระทำที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่งใน 5 ทวาร คือ โสตสัมผัส จักขุสัมผัส ชิวหาสัมผัส ฆานสัมผัสและทางผิวหนัง หรือมีฉะนั้นก็สามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ พาสนา จูร์ตัน (2548: 2) ที่ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง การกระทำทุกอย่างที่เกิดขึ้นในสิ่งมีชีวิตไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวและไม่ว่าบุคคลอื่นจะสังเกตการกระทำที่เกิดขึ้นนั้นหรือไม่ก็ตาม เช่น การเดิน การวิ่ง การนอน การเขียนหนังสือ การเต้นของหัวใจและหลังของน้ำย่อย เป็นต้น คล้ายคลึงกับ ระพินทร์ ฉายวิมล (ม.ป.ป.: 26 - 27) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ทุกอย่างไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวและไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม เช่น การพูด การเดิน การกระพริบตา การไต่ยีน การเข้าใจ การคิด เป็นต้นต่างก็เป็นพฤติกรรมทั้งนั้นโดยที่พฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) มีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ วัดได้ นับได้ ซึ่งแยกออกได้เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นสังเกตได้โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย (Morel Behavior) เพียงแต่ใช้การสังเกต เช่น การเดิน การร้องไห้ หน้าแดง เป็นต้น พฤติกรรมที่ต้องใช้เครื่องมือหรือการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสารเคมี เช่น ปริมาณน้ำตาลในกระแสเลือด เป็นต้น 2) พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) คือ พฤติกรรมความคิดของบุคคลแต่ละบุคคลซึ่งผู้อื่นไม่สามารถสังเกตได้ เช่น ความรู้สึก ความรัก ความจำ การตัดสินใจ เจตคติ เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่บุคคลแสดงออก โดยที่ผู้กระทำนั้นรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวสามารถสังเกตการกระทำได้หรือไม่ก็ตาม วัดได้ ตรงกัน สำหรับพฤติกรรมเตรียมพร้อมมีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายด้วยกัน เช่น ไลเบอร์แมน (กรรณิการ์ คลังวิเชียร. 2541: 10; อ้างอิงจาก Lieberman. 1992) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อม คือ การที่บุคคลมีการวางแผนให้กับตนเองเพื่อให้พร้อมที่จะเรียนรู้ ในสิ่งต่างๆ ทำให้บุคคลเกิดความพอใจและเกิดผลตามที่มุ่งหวังไว้ พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544: 73) กล่าวถึง ความพร้อมว่าเป็นสภาวะของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผล ซึ่งความพร้อมนี้จะขึ้นอยู่กับการศึกษาเตรียมตัวตลอดถึงความสนใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น ความพร้อมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ครูต้องคำนึงถึงในการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้เด็กได้รับประโยชน์มากที่สุดจากการเรียนรู้เพราะเด็กจะเรียนรู้ทักษะอย่างใดอย่างหนึ่งได้รวดเร็วและเกิดผลดีเด็กจะต้องมีความพร้อมและถ้าเด็กถูกบังคับให้เรียนรู้สิ่งใดในขณะที่เด็กยังไม่มีความพร้อมเด็กจะเกิดความคับข้องใจและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งเหล่านั้น ส่วนอรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 11) ได้ให้คำจำกัดความหมายของพฤติกรรมเตรียมความพร้อม หมายถึง การกระทำของบุคคลในการเตรียมตัวเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และสามารถควบคุมตนเองได้ เพื่อให้เกิดความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจสำหรับการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการและกุสุมา ยกชู (2553: 12) ได้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกันของพฤติกรรมเตรียมความพร้อม หมายถึง การแสดงออกของบุคคลทางด้านความคิด ความรู้สึก ทัศนคติและการแสดงพฤติกรรมในการเตรียมตัวเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้โดยสามารถควบคุมตนเองประกอบกับการวางแผนการใช้เวลาที่เหมาะสม มีการเอาใจใส่หมั่นฝึกฝน เพื่อให้ได้บรรลุในเป้าหมายที่ต้องการ

สรุปได้ว่าพฤติกรรมเตรียมความพร้อม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่พร้อมกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจทำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ

ตามที่กล่าวมาข้างต้นเป็นความหมายของพฤติกรรมเตรียมความพร้อม แต่การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจพฤติกรรมเตรียมพร้อมศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มีเป้าหมายในการเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอีกทั้งปัจจุบันการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้เรียนจบมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ทัศนคติที่จบแล้วถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก สมชาย วรรณญาณุไกร (2554: 12) กล่าวว่านักเรียนมีความพร้อมมีการเตรียมตัวที่ดีก็จะสามารถผ่านการคัดเลือกและเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ และผู้วิจัยได้ประมวลเอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้ พิมย์ภา ต้นคำ (2548: 5) ได้ให้ความหมายของการเตรียมความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อ หมายถึง การที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเพื่อการเตรียมตัวในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล พัฒนา พลอยประไพ (2541: 8) ได้ให้ความหมายของการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าศึกษาต่อ หมายถึง การปฏิบัติการหรือการกระทำหรือพฤติกรรมใดเพื่อให้เกิดความพร้อม ทั้งทางร่างกายจิตใจและการเรียนรู้ ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพื่อให้สามารถสอบเข้าได้ ส่วนอรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 5) ให้ความหมายการเตรียมพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง หมายถึง การกระทำของนักเรียนในด้านการเตรียมตัวเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาเพื่อให้สามารถสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ได้แก่ การอ่านหนังสือทบทวนความรู้ การเรียนเสริม กวดวิชาเพิ่มเติม การจับกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน และการฝึกทำข้อสอบที่ใช้เอนทรานซ์ในปีที่ผ่านมา 2) ด้านจิตใจ ได้แก่ ความมีสมาธิในการทบทวนบทเรียนและทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอบปราศจากความวิตกกังวล สอดคล้องกับ กุสุมา ยกชู (2553: 12) ได้ให้ความหมายการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT หมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดจากการวางแผนเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้ ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและสามารถควบคุมตนเองในการสอบ GAT และ PAT เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในระบบกลาง โดยแบ่งการเตรียมความพร้อมออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา ได้แก่ การอ่านหนังสือทบทวนบทเรียน การเรียนกวดวิชา การเรียนเสริม การฝึกทำข้อสอบ การแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน การซักถามครูผู้สอนเมื่อเกิดความสงสัย 2) ด้านสุขภาพร่างกาย ได้แก่ การดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงอยู่เสมอการทานอาหารที่มีประโยชน์ การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอและการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 3) ด้านสภาพทางจิต ได้แก่ การมีสมาธิในการเรียน การตั้งใจเรียนในวิชาที่เรียน การทบทวนบทเรียน มีความเข้าใจในเนื้อหาพร้อมที่จะสอบโดยปราศจากความเครียดและความ

กตตัน ส่วนดาวนึ่ง และแธคเกอร์เรย์ (ทิพพา เดียวประเสริฐ. 2541: 44; อ้างจาก Downing; & Thackerey. 1971: 14 - 15) ได้แบ่งองค์ประกอบของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมไว้ 4 กลุ่ม ดังนี้ 1) องค์ประกอบทางกาย ได้แก่การบรรลุลักษณะทางร่างกายทั่วไป 2) องค์ประกอบทางสติปัญญา ได้แก่ ความพร้อมด้านสติปัญญา ความสามารถในการรับรู้ และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 3) องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ ได้แก่ ความมั่นคงทางด้านอารมณ์ และความต้องการที่จะเรียนรู้ 4) องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์ ด้านสังคม สอดคล้องกับวารสารณั รักรวิชัย (2529: 34 - 35) กล่าวถึงองค์ประกอบของความพร้อมไว้ดังนี้ 1) องค์ประกอบทางกาย เป็นพัฒนาการทางร่างกายที่เจริญงอกงามตามภาวะปกติ ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การสัมผัส การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อต่างๆ 2) องค์ประกอบทางสติปัญญา ได้แก่ ความสามารถทางด้านการคิด ความเข้าใจ และความสามารถในการรับรู้ และการใช้ความคิดในการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล 3) องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับ เช่น ประสบการณ์ ด้านสังคม ประสบการณ์ด้านภาษา เป็นต้น 4) องค์ประกอบด้านอารมณ์ ได้แก่ความต้องการ การเรียนรู้ ความสนใจ ความอยากรู้ อยากรูเห็น และความมั่นคงทางอารมณ์

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาเพียงพอที่จะรับรู้สิ่งต่างๆ ได้โดยไม่มีสิ่งใดเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดความพึงพอใจในการกระทำนั้นๆ ยังให้บังเกิดผลที่ดีต่อตัวเอง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพทางจิต ได้แก่ ความมีสมาธิในการทบทวนบทเรียนและทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอบมองโลกในแง่ดีปราศจากความวิตกกังวล เป็นต้น 2) ด้านสุขภาพร่างกาย ได้แก่ การทานอาหารที่มีประโยชน์ การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ การออกกำลังกายสม่ำเสมอและการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงเพื่อให้ร่างกายมีความคงทนต่อการเรียนเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ และ 3) ด้านการเตรียมตัวสอบได้แก่ การวางแผนการอ่านหนังสือ ทบทวนความรู้ให้ตรงกับสาขา/คณะ ที่เลือก การเรียนเสริมวิชาเพิ่มเติม การจับกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน สอบถามผู้รู้ การวางแผนใช้เวลา การจัดตาราง การทบทวนเนื้อหาให้ครบถ้วนเวลาวันสอบ การทดลองสอบและการฝึกทำข้อสอบที่ใช้ในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในปีที่ผ่านมา

การวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

การวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้นนี้มีผู้ศึกษาดังนี้ อรุณพร เนียมสุวรรณ (2549) ได้สร้างแบบวัดการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 190 คน โดยแบ่งการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาออกเป็น 2 ด้าน

คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาและด้านจิตใจ มีข้อคำถาม 13 ข้อ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบวัดมาตราประเมินรวมค่า 5 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .93 ส่วนกุสุมา ยกชู (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 278 คน ลักษณะแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุดจำนวน 22 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.437 - 9.125 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .779 การวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดขึ้นเองเป็นแบบสอบถามประเภทให้ผู้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ลักษณะมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงที่สุด ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่ามีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

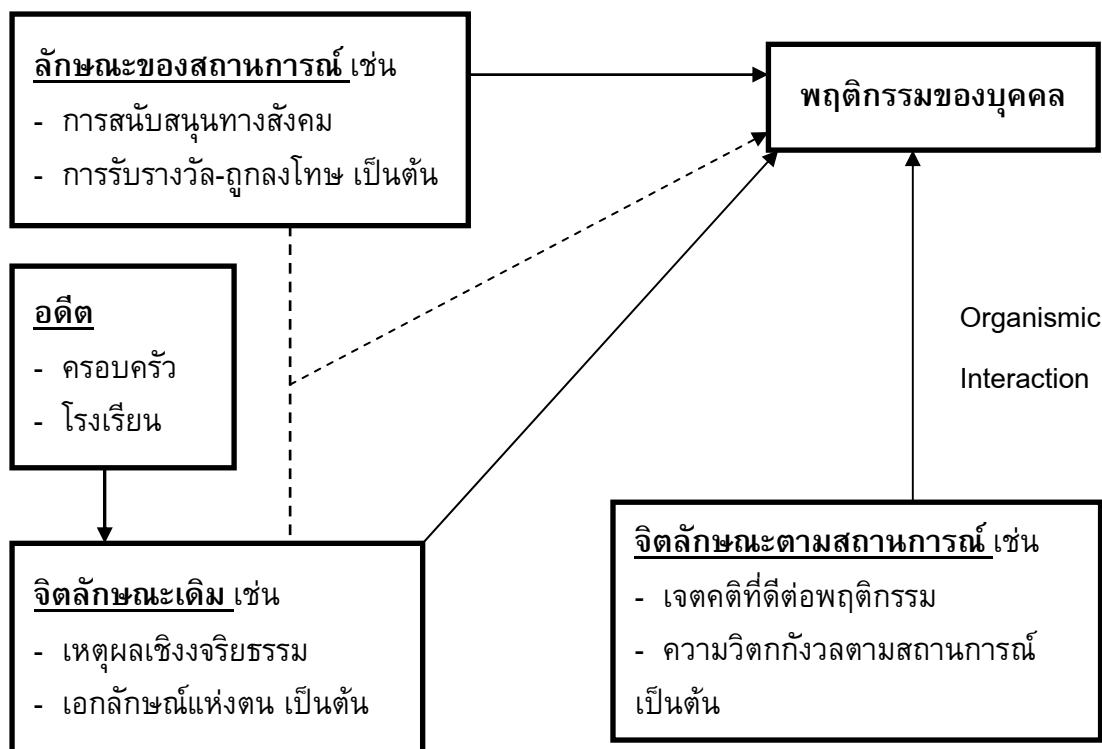
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา เช่น อรพินทร์ ชูชมและคณะ (2541: 6) ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา - อาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าการตัดสินใจทางการศึกษา - อาชีพของนักเรียนเป็นผลมาจากพื้นความรู้เดิม ความเป็นตัวของตัวเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนจากเพื่อนและความรู้ความเข้าใจในการศึกษา/ระบบการคัดเลือก ส่วนงานวิจัยของ กุสุมา ยกชู (2553: 7) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ได้แก่ การสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน การวางแผนการใช้เวลา การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษาและลักษณะทางกายภาพทางการเรียน และกลุ่มปัจจัย การสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน การวางแผนการใช้เวลา การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษาลักษณะทางกายภาพทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร่วมกัน 5 ตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ได้ร้อยละ 56.7 อรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 73) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 190 คน พบว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง มีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พิมย์ภา ต้นคำ (2548: 55) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อม

ของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ตัวแปร 9 ตัว คือ พื้นความรู้เดิม/เกรดเฉลี่ยสะสม (GPA) ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนต่อระบบการคัดเลือก ทักษะคิดของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อ ความคาดหวังของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อ การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนด้านการเรียน บทบาทหน้าที่ของครอบครัว บทบาทหน้าที่ของครู บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนและบทบาทหน้าที่ของเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับชรินทร์ เจริญไชย (2549: 143) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความเครียดในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ (Admissions) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ (Admissions) ได้แก่ ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ แรงจูงใจไม่สมฤทธิ์ และการรับรู้ตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทางด้าน ปฐมพร กิจวรรณ (2552: 76) ได้ศึกษาผลกระทบของแอดมิชชันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลกระทบด้านจิตใจอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเครียด ด้านความวิตกกังวลและด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับค่อนข้างมากทั้งหมด ผลกระทบด้านการให้บริการของระบบอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ผลกระทบด้านการเตรียมตัวสอบเพื่อการสอบอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ด้านการเรียนทวิวิชาและด้านการอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และในงานวิจัยของ ทรงพร สดใสจิตต์ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนตามแนวปฏิรูปทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 353 คน พบว่า กลุ่มปัจจัยสภาพแวดล้อมและสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากบิดามารดา บรรยากาศในการเรียน สามารถทำนายผลการเรียนด้านดี ด้านเก่งและด้านมีความสุขได้ร้อยละ 26.4, 28.9 และ 35.5 ตามลำดับ

แนวคิดการวิเคราะห์สาเหตุและกำหนดปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

การที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย การศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมของมนุษย์จึงต้องอาศัยความรู้จากเนื้อหาวิชาหลายด้านรวมกันเพื่อนำไปสู่การเข้าใจทำนายและพัฒนาพฤติกรรมของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาสาเหตุพฤติกรรมมนุษย์สามารถศึกษาได้จากสาเหตุ 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางจิตใจของมนุษย์ เช่น ทักษะคิด บุคลิกภาพ แรงจูงใจและการรับรู้ด้านต่าง ๆ 2) ปัจจัยภายนอกตัวบุคคล เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2541: 105 - 109; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler, 1977) ทั้งนี้แนวทางการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ใน 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบที่เน้นจิต

ลักษณะ (Trait model) คือเน้นลักษณะภายในตัวบุคคลเป็นสาเหตุของพฤติกรรมได้แก่ การศึกษาบุคลิกภาพของบุคคล 2) รูปแบบการวิเคราะห์ พลวัตทางจิต (Psychodynamic Models) มุ่งศึกษาโครงสร้างทางจิตที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรม ประกอบด้วย อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) โครงสร้างทางจิตทั้งสามด้านนี้จะมีความขัดแย้งกันอยู่ตลอดเวลาภายในตัวบุคคลขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เผชิญ ประสบการณ์ ที่มีอยู่และคุณธรรมของแต่ละบุคคลที่จะมีผลให้แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่เหมาะสม และไม่เหมาะสม 3) รูปแบบสถานการณ์นิยม (Situational Model) มุ่งเห็นว่าพฤติกรรมของมนุษย์อาจแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงได้โดยอาศัยสถานการณ์แวดล้อมภายนอกเงื่อนไขทางสังคมและสิ่งเร้าต่าง ๆ ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่างๆ กัน และ 4) รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Models) มุ่งเน้นความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตใจของบุคคล (สาเหตุภายใน) กับสถานการณ์ที่เขาประสบอยู่ (สาเหตุภายนอก) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งจัดเป็นรูปแบบที่พยายามจะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมมนุษย์อย่างครอบคลุมมีการศึกษาใน 2 รูปแบบ รูปแบบที่หนึ่งศึกษาจิตลักษณะร่วมกับสถานการณ์ปัจจุบันหรือเรียกว่า ปฏิสัมพันธ์แบบกลไก (Mechanical Interaction) เป็นการวิเคราะห์ทางสถิติร่วมกันระหว่างลักษณะของสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมของผู้กระทำ ซึ่งส่งผลต่อความแปรเปลี่ยนของคะแนนพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งในบุคคล ได้แก่ วิเคราะห์ทางสถิติด้วยวิธี Two-Way ANOVA หรือ Three-Way ANOVA และรูปแบบที่สองศึกษาจิตลักษณะตามสถานการณ์หรือเรียกว่าปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic Interaction) เป็นการศึกษาลักษณะทางจิตใจของบุคคลประเภทที่อยู่ใต้อิทธิพลของสถานการณ์ กล่าวคือเป็นสภาพจิตใจที่มีความไวต่อการแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญอยู่ในปัจจุบัน

ภาพประกอบ 1 แสดงการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model)

ที่มา: (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2541; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler. 1977)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวการวิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรมด้วยรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) เป็นกรอบเบื้องต้นในการประมวลเอกสารเพื่อกำหนดตัวแปรเชิงเหตุในการอธิบายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านลักษณะสถานการณ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา 2) ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา 3) ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา 4) จิตลักษณะเดิมกับลักษณะตามสถานการณ์ที่มีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ลักษณะสถานการณ์ เป็นสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมทางสังคมที่บุคคลประสบอยู่ในปัจจุบันซึ่งเป็นลักษณะที่เอื้อหรือขัดขวางพฤติกรรมปัจจุบันหนึ่ง ๆ ในที่นี้จากการประมวลเอกสาร พบว่า สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ

ความคาดหวังของผู้ปกครองกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ความหมายของความคาดหวังมีการอธิบายไว้ในหลายทัศนะดังนี้ มยุรี กลั้ววงษ์ (2552: 48) ได้กล่าวว่า ความคาดหวังหมายถึง ความคิดเห็นอย่างมีวิจรรย์ญาณของบุคคลที่คาดคะเน ต่อบางสิ่งบางอย่างและเชื่อมั่นว่าควรจะมี ควรจะเป็น หรือควรเกิดขึ้นอย่างที่ได้คิดไว้ โดยพิจารณาจากความเหมาะสม ความจำเป็นตามสมควรแห่งฐานะหรือสถานภาพหรือสถานการณ์ใด สถานการณ์หนึ่ง แต่ในบางครั้งความคาดหวังอาจไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ก็ได้ ส่วนจุฑามาศ ตันติรัตน์โอภาส (2548: 12) ได้ให้ความหมายความคาดหวังของบิดามารดา คือ การรับรู้ของนิสิตต่อความคาดคิด ความรู้สึกของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อเป้าหมายทางการศึกษาที่ตั้งไว้ สำหรับนักเรียนและต้องการให้นักเรียนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับกุสุมา ยกชู (2553: 34) ที่ได้ให้ความหมายความคาดหวังของผู้ปกครอง คือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น โดยต้องการให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความต้องการของผู้ปกครองโดยต้องการให้นักเรียนตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียน การทำงานเพื่อจะมีผลการเรียนที่ดี มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำข้อสอบได้คะแนนสูงเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าศึกษาและประสบความสำเร็จในเรื่องการเรียนและการทำงานในอนาคต เช่นเดียวกับพรเพชร โสติถิमानนท์ (2548: 7) ให้ความคาดหวังของผู้ปกครองในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อความต้องการหรือการตั้งเป้าหมายของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเมื่อนักเรียนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนถึงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณของผู้ปกครองในการคาดคะเนหรือคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ และการเรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา และประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องการเรียนและการทำงานในอนาคต

การวัดความคาดหวังของผู้ปกครอง

ศรินทิพย์ พงษ์ศาสด (2546) ได้สร้างเครื่องมือวัดความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งใช้กับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่เข้าเรียนโดยวิธีสอบตรงจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 316 คน ลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่จริงที่สุด จริง จริงบ้าง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.179 - 6.301 ค่าความเชื่อมั่น 0.84 ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดของศรินทิพย์ พงษ์ศาสด (2546) เนื่องจากมีค่าความเชื่อมั่นสูง แบบวัดมีลักษณะมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริงและไม่จริงที่สุด

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

งานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลเช่น กุสุมา ยกชู (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 278 คน พบว่า ปัจจัยการสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษาร่วมกับปัจจัยการสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน การวางแผนการใช้เวลา ลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียน และการสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ได้ร้อยละ 56.70 ส่วนทรงพร สดใสจิตต์ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อผลการเรียนตามแนวปฏิรูปทางการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การสนับสนุนจากบิดามารดาร่วมกับตัวแปรระดับสติปัญญา ปรีชาเชิงอารมณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศในการเรียนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร่วมกันทำนายผลการเรียนรวมด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุขของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ณชวดี จันทร์ฟอง (2549) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวด้านการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 219 คน พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากงานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองหรือตัวแปรที่มีความหมายใกล้เคียงเช่น การสนับสนุนของผู้ปกครองกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของบุคคลรวมถึงพฤติกรรมที่แสดงถึงการเตรียมความพร้อมด้วย เช่น พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเรียน เป็นต้น ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงคาดว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความความคาดหวังของผู้ปกครองต่ำ

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

กูด (Good. 1973: 106) กล่าวว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนไม่ใช่เพียงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้นแต่รวมถึงระดับอารมณ์และความรู้สึกด้วย สอดคล้องกับเบญจพร อยู่เจริญ (2551: 5) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่าหมายถึงองค์ประกอบทางการเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ด้านได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ยึดนักเรียนเป็นหลักให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ความคิดอย่างมีอิสระและเคารพในความคิดของผู้อื่น เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สามารถเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ การสอนแบบสืบเสาะ การสอนแบบโครงงานและเทคนิคในการตั้งคำถาม เพื่อให้เกิดการคิดและความสนใจในการเรียนวิทยาศาสตร์ รวมทั้งมีการเรียนการสอนที่เสริมสร้างบรรยากาศประชาธิปไตยและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับครู ตามการรับรู้ของนักเรียน ซึ่งสามารถวัดโดยใช้แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังกล่าว 2) ลักษณะของครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ หมายถึง คุณลักษณะประจำตัวของครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ตามการรับรู้ของนักเรียนกล่าวคือเป็นแหล่งความรู้และมีความรอบรู้สนใจศึกษา ค้นคว้า สำรวจสิ่งต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทั้งมีสุขภาพอนามัยที่ดีทางร่างกายและจิตใจ มองสิ่งแวดล้อมในแง่บวกที่ดีมีความสามารถในการใช้ภาษาได้ดี ทั้งการพูดและการเขียนพูดจาชัดเจนถูกต้อง คล่องแคล่วมีกิริยามารยาทดี มีการแต่งกายเหมาะสมกับโอกาสและสถานที่ อีกทั้งมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความคิดแปลกใหม่ ไม่ยึดมั่นถือมั่นอยู่กับความคิดเดิมหรือติดอยู่รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งจนเกินไป อัญชลี ทองจันทร์ (2546: 5) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่าหมายถึง สภาพการณ์ต่างๆ ในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียนจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) สภาพบรรยากาศในโรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่มีบริเวณกว้างพอสำหรับกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อนันทนาการของนักเรียนอยู่ห่างไกลบริเวณชุมชนที่มีเสียงดังเพื่อจะได้ ไม่เสียสมาธิในการเรียน ไม่อยู่ใกล้แหล่งเสื่อมโทรมต่างๆ หรือสถานบันเทิง ซึ่งเป็นสิ่งเร้าให้วัยรุ่นนอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งที่ผิดและระเบียบวินัยควรเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละวัย ไม่ข่มขู่ให้นักเรียนหวาดกลัวจนมีพฤติกรรมต่อต้านเช่น หนีโรงเรียน เป็นต้น 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในด้านการเรียนการสอนและการปกครองชั้น 3) สัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออก ถึงความสามารถของนักเรียนทั้งทางด้านการใช้วาจา การแสดงกิริยาท่าทางอันประกอบด้วยลักษณะของการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนเพื่อน เมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ รู้จักการให้และการยอมรับ รู้จักเคารพในสิทธิของผู้อื่น รู้จักและเข้าใจตนเอง สนใจในความรู้สึกของเพื่อน ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนซึ่งจะส่งให้การทำงานกลุ่มและการปฏิบัติตนกับเพื่อนเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับसानิต รัตตัญญู (2533: 9 - 10) ได้

สรุปความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ว่า เป็นสภาพการณ์ต่างๆ ในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์หรือบุคลิกภาพของครูที่มีต่อนักเรียน การเรียน การสอน การให้บริการนักเรียน กิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ สังคมกลุ่มเพื่อน การปกครองที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการทุกด้านของนักเรียนคล้ายคลึงกับจิตวิญญูรักษ์ วิเศษศิลปานนท์ (2537: 26 - 28) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนออกเป็น 3 ด้านคือ 1) สภาพบรรยากาศด้านการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ กิจกรรมต่างๆ เนื้อหากระบวนวิธีหลักสูตร สภาพภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และอุปกรณ์การเรียน ฯลฯ 2) ความสัมพันธ์กับครู 3) ความสัมพันธ์กับเพื่อน ส่วนฉวี จันทรพงษ์ (2549: 5) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ ลักษณะกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน หมายถึงสภาพของสภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่มีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้แก่ สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1.1) สถานที่เรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน ขนาดห้องเรียนเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน ความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียน การถ่ายเทอากาศ แสงสว่าง การปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน 1.2) สื่อและอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ ความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์การเรียนความทันสมัยและคุณภาพการใช้งาน 2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครูและการปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้ 2.1) การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู ได้แก่ ความเคารพนับถือ เชื่อฟังครูผู้สอน ตั้งใจและสนใจกระทำในสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอนและซักถามครูเมื่อมีข้อสงสัยทั้งในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว 2.2) การปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ได้แก่ ความสนใจต่อนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเป็นกันเองและให้ความรักความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษาและข้อชี้แนะแก่นักเรียนในด้านการเรียนและด้านส่วนตัว 3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนและเพื่อน ที่มีต่อกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องของสภาพแวดล้อมทางการเรียนข้างต้นจึงให้ความหมายได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนหมายถึง สภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่มีต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียนซึ่งวัดจากองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพบรรยากาศภายในชั้นเรียน ได้แก่ ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ บรรยากาศในห้องเรียนปลอดโปร่ง โต๊ะเก้าอี้มีความเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนและการแสดงออกของครูต่อนักเรียน มีความใกล้ชิดครู มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และครูสามารถให้ความช่วยเหลือและเป็นพี่เลี้ยงของนักเรียนได้ และ 3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพากันและกัน มีการพูดคุยสามารถทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน ตลอดจนให้คำปรึกษากับเพื่อน ๆ

การวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

อัญชลี ทองจันทร์ (2546) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 385 คน ได้สร้างแบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพบรรยากาศภายในโรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบมาตราประเมินค่า 4 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงน้อย จริงน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.82 เบญจพร อยู่เจริญ (2551) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนและปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา จำนวน 259 คน ได้สร้างแบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะแบบวัดเป็นแบบวัดมาตราประเมินรวมค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ “มากที่สุด” ถึง “น้อยที่สุด” แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .211 ถึง .602 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .836 ด้านแบบสอบถามลักษณะของครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .222 ถึง .725 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 ในการสร้างแบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของอัญชลี ทองจันทร์ (2546) มาปรับและพัฒนาเพื่อให้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงที่สุด

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

จากการศึกษาของกุสุมา ยกชู (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 278 คน พบว่า ปัจจัยการสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษาร่วมกับปัจจัยการสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน การวางแผนการใช้เวลา ลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียนและการสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ได้ร้อยละ 56.70 ลลนา พรหมสุวรรณ (2547: 87 - 88) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนกับความตั้งใจเรียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรด้านครอบครัวและด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน สามารถทำนายความตั้งใจเรียนของนักเรียนได้ โดยเรียงลำดับจากตัวพยากรณ์ที่ส่งผลมากที่สุดไปยังส่งผลน้อยที่สุดได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บรรยากาศในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และบรรยากาศการเรียนการสอน สามารถร่วมอธิบายความแปรปรวนร่วมของความตั้งใจเรียนได้ร้อยละ 65.50 ส่วน ปรีนดา ตาสี (2551) ได้ศึกษาลักษณะทางจิต และสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า

ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนแบ่งออกเป็น ด้านบทบาทการสอนของอาจารย์ ด้านอิทธิพลจากเพื่อน ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและด้านการบริการสารสนเทศที่ได้รับจากมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 สำหรับณัฐพล แยมสะอาด (2551) ได้ทำการศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 859 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางเรียน (บรรยากาศทางการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู) ร่วมกับตัวแปรเจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคต สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเรียนได้ร้อยละ 31 สำหรับวนาพร สาชนะ (2553) ได้วิเคราะห์จำแนกกลุ่มปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี พบว่าตัวแปรสภาพแวดล้อมทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อน อัตมโนทัศน์ สุขภาพจิต และการรับสารนิเทศจากสื่อมวลชน ร่วมกันทำนายการเป็นสมาชิก ของกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะชีวิตแตกต่างกันได้ร้อยละ 74.10

จากการประมวลเอกสารทำให้คาดว่านักเรียนที่รับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงย่อมมีพฤติกรรมเตรียมพร้อมศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสูงกว่านักเรียนที่มีการรับรู้สภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ

การได้รับแนะแนวศึกษาต่อของโรงเรียนกับพฤติกรรมพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

สุกานดา ภาระเวช (2552: 31) ได้ให้ความหมายการแนะแนวหมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนในลักษณะการให้บริการและกระบวนการช่วยเหลือเพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถปรับตนให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี สามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ สามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างฉลาดและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ของตนได้อย่างเหมาะสม เช่นเดียวกับการศึกษาของทองเรียน อมรัชกุล และคนอื่นๆ (2528: 5) ที่สรุปการแนะแนวการศึกษาเป็นการแนะแนวในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษาที่เรียน การสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อ การเขียนรายงานการใช้ห้องสมุด เป็นต้น สอดคล้องกับสุนทรินทร์ ธนโกไสย (2527: 163) กล่าวว่า การแนะแนวการศึกษาเป็นกระบวนการในการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกกว้างทางการศึกษา โอกาสที่เด็กและบุคคลทั่วไปจะได้ทราบถึงแนวทางการศึกษา แนวโน้มทางการศึกษา โอกาสทางการศึกษา ความต่อเนื่องของการเลือกอาชีพอันเป็นผลมาจากการเลือกแนวทางการศึกษารวมถึงการที่จะทำให้เด็กเลือกแนวทางการศึกษาได้เหมาะสมกับความถนัด และความสามารถทางสติปัญญาของตนเป็นการป้องกันการล้มเหลวหรือข้อผิดพลาดในการวางแผนทางและจุดประสงค์การศึกษาในอนาคต

พนม ลีมาเรีย (2533: 3 - 5) ได้วิเคราะห์และสรุปความหมายของการแนะแนวการศึกษา คือ 1) ความหมายตามรูปศัพท์การแนะแนว หมายถึง การชี้แนะ การชี้ช่องทางให้การบอกแนวทาง เพื่อช่วยให้ผู้มีปัญญาตัดสินใจได้แต่ไม่ใช่การแนะนำ (Advise) เพราะการแนะนำนั้น ผู้ให้ความช่วยเหลือจะทำหน้าที่เป็นผู้เลือกหรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจให้ ส่วนการแนะนำนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือหรือนักแนะแนวไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้เลือก หรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจแต่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ แล้วให้ผู้ที่มีปัญหาทำหน้าที่เลือก และตัดสินใจด้วยตัวเอง 2) ความหมายในแง่กระบวนการ (Process) การแนะแนว หมายถึง การช่วยเหลือให้บุคคลเข้าใจตนเองและเข้าใจโลกของตนจากความหมายของการแนะแนว ในแง่กระบวนการนี้มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาอยู่ 4 ประเด็น คือ 2.1) กระบวนการ (Process) หมายถึง ปรากฏการณ์ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและคำว่ากระบวนการแสดง ให้รู้ว่าการแนะแนวไม่ใช่เหตุการณ์เดี่ยวแต่เกี่ยวข้องกับชุดของการกระทำหรือลำดับขั้น ซึ่งก้าวไปหน้าอยู่เรื่อยๆ สู่เป้าหมาย 2.2) การช่วยเหลือ (Helping) หมายถึง การช่วยการอนุเคราะห์ การสงเคราะห์การให้ประโยชน์ อาชีพที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือ (Helping Occupations) เป็นจำนวนมาก เช่นจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ ต่างมีวัตถุประสงค์ในการป้องกัน (Prevention) การซ่อมเสริม (Remediation) และการเยียวยาแก้ไข (Amelioration) ความยุ่งยากและความลำบากของมนุษย์ 2.3) บุคคล (Individuals) หมายถึง นักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาและยิ่งไปกว่านั้นการแนะแนวจัดว่าเป็นการช่วยเหลือ ที่จัดให้กับนักเรียนปกติ (Normal) ซึ่งต้องการความช่วยเหลือสำหรับพัฒนาการที่เป็นปกติ 2.4) การเข้าใจตนเองและโลกของตนเอง (Understand themselves and their world) หมายถึง การที่บุคคลรู้ว่าตนเป็นใคร รู้เอกลักษณ์ของตน (Personal Identity) รับรู้ธรรมชาติของตน อย่างกระจ่างมีประสบการณ์เกี่ยวกับโลกของตน สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและผู้คน ที่ตนปฏิสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งและสมบูรณ์ 3) ความหมายในแง่บริการ (Service) การแนะแนวเป็นบริการอย่างหนึ่ง ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยนักเรียนทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นรายกลุ่มทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ สามารถเลือกและตัดสินใจได้อย่างฉลาดแก้ปัญหาต่างๆ ของตนเอง ได้เหมาะสม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดีและสามารถดำรงตน อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เช่นเดียวกับอนันต์ อนันตรังสี (2537: 29) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนวในโรงเรียนไว้ว่าปัจจุบันการแนะแนวมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นเพราะปัญหาต่างๆ ของนักเรียนในโรงเรียนมีมากขึ้น มีทั้งปัญหาการศึกษา เล่าเรียน ปัญหาในการศึกษาต่อในแขนงวิชาชีพและประกอบอาชีพ ตลอดจนปัญหาส่วนตัวของนักเรียนทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน ถ้าหากโรงเรียนได้จัดการแนะแนวให้แก่แก่นักเรียนแล้ว ปัญหาดังกล่าวก็จะลดน้อยลงอันเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนและต่อการบริหารโรงเรียน สมเจตน์ อภิภรณ์รักษา (2527: 2) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนกิจกรรมแนะแนวไว้ดังนี้ 1) ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักครูและครูรู้จักนักเรียนดีขึ้น 2) สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน 3) ช่วยในการกรอกข้อมูลต่างๆ หรือแบบทดสอบต่างๆ 4) ให้บริการสารสนเทศด้านต่างๆ แก่นักเรียน 5) ช่วยในการทำโฮมรูม

(Home Room) 6) ช่วยในการแนะแนวหมู่และนำไปสู่ปัญหาส่วนตัวของนักเรียน พนม ลีมาอารีย์ (2533: 7 - 9) ได้สรุปประเภทของการแนะแนวไว้ดังนี้ การแบ่งประเภทของการแนะแนวนั้นสามารถแบ่งได้มากมายตามลักษณะปัญหาของนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ แต่พอสรุปแบ่งการแนะแนวออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ออกได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) การแนะแนวศึกษาต่อ (Educational Guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยเฉพาะ เช่น การศึกษาต่อ การเลือกโปรแกรมการเรียน การลงทะเบียน หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของโรงเรียน การค้นคว้าเขียนรายงาน การอ่านหนังสือ การเตรียมตัวสอบ การสร้างสมาธิในการเรียนการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ฯลฯ การให้บริการแนะแนวการศึกษาจะช่วยให้นักเรียนรู้จักเลือกและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในเรื่องการศึกษาเล่าเรียนของตนเอง ทั้งยังช่วยให้นักเรียนสามารถวางแผนการศึกษาต่อของตนเองได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย 2) การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสภาพร่างกายของตน ดังนั้นการแนะแนวอาชีพจึงเป็นการช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้ได้แก่ สภาพและลักษณะของงาน คุณสมบัติที่จำเป็น การฝึกฝนอบรม รายได้สวัสดิการ ความมั่นคงและความก้าวหน้า สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังรวมถึงการแสวงหางาน การสมัครงานการปรับตัวให้เข้ากับงานและการปฏิบัติตนให้มีความเจริญก้าวหน้า ด้านการทำงาน การให้บริการแนะแนวอาชีพ จะช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบและตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในงานของตนและมีชีวิตการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นการช่วยให้ทรัพยากรมนุษย์ได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติอย่างแท้จริง 3) การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal and Social Guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ในเรื่องที่ไม่ใช่เรื่อง จากเรื่องการศึกษาและอาชีพเป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อม ทำให้สามารถมีชีวิตและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการแนะแนวส่วนตัว และสังคมจึงเป็นการช่วยให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพกาย และสุขภาพจิต มารยาทสังคม การคบเพื่อนต่างเพศและเพื่อนเพศเดียวกัน การใช้เวลาว่าง บุคลิกภาพ การแต่งกาย อารมณ์และการควบคุมอารมณ์ มนุษย์สัมพันธ์ จริยธรรม และค่านิยม การใช้จ่ายเงิน ศาสนาและความเชื่อ เป็นต้น

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปว่าการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนในลักษณะการให้บริการและกระบวนการช่วยเหลือเพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ที่สามารถเลือกหรือตัดสินใจได้อย่างฉลาด และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ของตนได้เหมาะสม

การวัดการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ

กึ่งกาญจน์ เหล่ารักวงศ์ (2545) ได้ศึกษาผลกระทบของระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาใหม่ที่มีต่อนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษาอุทิศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 410 คน ได้สร้างแบบสอบถามการให้บริการแนะแนวการศึกษาต่อ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “จริงน้อยที่สุด” จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9822 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.24 - 7.05 ส่วนแบบวัดของพนม ลิมอาร์ยี่และคณะ (2540: 143 - 150) และรัฐจวน คำวชิระพิทักษ์ และคณะ (2540: 66) ได้ศึกษารูปแบบการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้สร้างแบบวัดการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 20 ข้อ ลักษณะแบบวัดมาตราประเมินรวมค่า มี 5 ระดับ คือจริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สำหรับในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการได้รับการแนะแนวศึกษาต่อ โดยปรับปรุงแบบวัดการให้บริการแนะแนวการศึกษาต่อ ของกึ่งกาญจน์ เหล่ารักวงศ์ (2545) ลักษณะเป็นแบบวัดมาตราประเมินรวมค่ามี 6 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงที่สุด

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับแนะแนวศึกษาต่อกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

แสงชัย ตั้งอยู่ศิริ (2538) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 9 มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาอยู่ในระดับปานกลางมี ค่าเฉลี่ย 3.43 ส่วน ธิติมา จงพิพัฒน์วิณิชย์ (2539) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับการใช้ชุดการแนะแนวเพื่อพัฒนากระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้สุกานดา ภาวะเวช (2552: 71 - 72) ได้ศึกษาผลการแนะแนวตามทฤษฎีเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรม เพื่อลดความวิตกกังวลในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในระบบกลาง พบว่าโปรแกรมการแนะแนวตามทฤษฎี เหตุผล อารมณ์ สำหรับพฤติกรรมเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือและพัฒนาให้นักเรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่ไม่สมเหตุสมผลอารมณ์ที่ไม่มั่นคง และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์แล้วนักเรียนมีวิธีการคิดที่ถูกต้องและจะเกิดทัศนคติที่ดีแก่ตนเอง สมเหตุสมผลมากขึ้น แก้ปัญหาได้ตรงจุด โดยการใช้สติปัญญาเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงส่งผลทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความวิตกกังวลลดลง

จากการประมวลเอกสารทำให้คาดการณ์ได้ว่านักเรียนที่ได้รับแนะแนวศึกษาต่อสูงย่อมมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสูงกว่านักเรียนที่ได้รับแนะแนวศึกษาต่อต่ำ

จิตลักษณะเดิมกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

จิตลักษณะเดิม หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมหนึ่งๆ เป็นลักษณะที่สะสมในตัวบุคคลตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีลักษณะค่อนข้างคงที่ ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ปัจจุบัน ในส่วนนี้ได้ประมวลเอกสารระหว่างจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองและความสามารถในการจัดการความเครียด

ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเองกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองเป็นลักษณะทางจิตของบุคคลประเภทหนึ่งเป็นลักษณะที่บุคคลสามารถที่จะบังคับตนเองให้รอรับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต บุคคลสามารถจะคาดการณ์ผลดีผลเสียของการกระทำตนเองจะได้รับในอนาคตได้ ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการรู้จักนึกคิดถึงอนาคตที่ยาวไกลออกไปทุกที เล็งเห็นผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล อันจะเกิดกับตนและสังคมในอนาคต ฉะนั้นบุคคลจะต้องสามารถบังคับตนเองให้อดได้รอได้ หรือควบคุมตนเองได้ ดังนั้นการควบคุมตนเองจึงหมายถึงรวมถึงความสามารถของบุคคล ที่จะกระทำดีหรือดเว้นการกระทำบางอย่างที่ต้องใช้ความอดทนและสามารถกระทำพฤติกรรมนั้นได้อย่างมีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมเป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ (อุบล เลี้ยววาริน. 2534; อ้างอิงจาก Mischel. 1974) จรรยา สุวรรณทัต (2531: 48) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเอง เป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่า หรือมากกว่าผลที่จะเกิดในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาอันยาวกว่าจะบรรลุหรือจะต้องกระทำหลายครั้ง ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่งจนกระทั่งได้ผลตามความต้องการเป็นลักษณะของการมองสู่ออนาคตข้างหน้าซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกล ที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากแต่จะครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติ ที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยและถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ดวงเดือน พันธุมนาวิณงามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536: 38) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต คือ การคิดและการรับรู้ของบุคคลแบบคาดการณ์ไกลและเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมี 3 องค์ประกอบคือ 1) ความสามารถคิดการณ์ไกล และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล 2) ความเชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดใน

อนาคตนั้นอาจจะเกิดกับตนได้เช่นเดียวกับที่จะเกิดกับผู้อื่นและ 3) เห็นว่าสิ่งที่เกิดในอนาคตมีคุณค่าหรือความสำคัญไม่ลดลง และการควบคุมตน คือ การมีทักษะที่จะดำเนินการระยะยาวให้เกิดผลในอนาคตที่ตนตั้งเป้าหมายเอาไว้โดยการที่บุคคลจะจัดการกับสาเหตุภายในตนเอง และสาเหตุภายนอกตนเพื่อให้ตนมีพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องโดยกระทำได้น้อยๆ และกระทำในปริมาณมากอย่างเหมาะสมเป้าหมายจากการกระทำเหล่านี้เกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนดมิได้ถูกบีบบังคับจากผู้อื่น การควบคุมตนมีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้น คือ 1) สังเกตพฤติกรรมตนเองเพื่อใช้เป็นพื้นฐาน การกำหนดพฤติกรรมขั้นต่อไป 2) กำหนดเป้าหมายย่อย - เป้าหมายรวมของพฤติกรรม 3) จัดสภาพแวดล้อมเพื่อเพิ่มพฤติกรรม 4) ใ้รางวัลตนเองเมื่อกระทำตามเป้าหมายย่อย ได้สำเร็จ

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงให้นิยามความหมาย ลักษณะ มุ่งอนาคต - ควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ในอนาคตของนักเรียน ให้รู้จักการอดใจรอได้ และเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตรู้จักการวางแผน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ

การวัดลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน

ในการวัดลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนนั้นได้มีงานวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) วัดลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพฯ จำนวน 4,590 คน ด้วยแบบวัดประเมินรวมค่าจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรวัดประเมินรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัด มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .64 ต่อมางามตา วนินทานนท์ และอุษา ศรีจินดารัตน์ (2551) นำแบบวัดนี้ไปใช้ในการวิจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการศึกษา ตามแนวปฏิรูปการศึกษา สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียนที่มีต่อความสุขใจ และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยหาค่าความเชื่อมั่น แบบสัมประสิทธิ์แอลฟา จำนวน 2 ครั้ง พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .728 และ .754 ตามลำดับ ในการวัดลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนครั้งนี้ ผู้วิจัยดัดแปลง แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนของดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วนินทานนท์ และคณะ (2536) ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นแบบวัดที่มีความเชื่อมั่นสูง ข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด”

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

สุมิตรา เจิมพันธ์ (2545) ได้ทำการศึกษาจิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 524 คน ผลการศึกษาพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนร่วมกับตัวแปรกลุ่มจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมการเตรียมตัวก่อนเรียน ได้ร้อยละ 30.7 มีค่าเบต้า

.34 โดยมีลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองเข้าสู่สมการทำนายเป็นลำดับที่ 1 และทำนายพฤติกรรมหลังเรียนได้ร้อยละ 40.3 มีค่าเบต้า .45 นอกจากนี้ อรุณพร เนียมสุวรรณ (2549) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 190 คน เป็นนักเรียนชาย 75 คน และนักเรียนหญิง 115 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเองมาก และมีความคาดหวังของผู้ปกครองสูง จะมีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเองน้อยเช่นเดียวกับเพ็ญตระการ อรัญทอง (2555) ได้ศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองร่วมกับตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วมอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ร้อยละ 34.60

ในงานวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเองสูงจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเองต่ำ

ความสามารถในการจัดการความเครียดกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ด้วยวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละวันต้องเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจส่งผลให้บุคคลเกิดความเครียด ซึ่งเป็นภาวะทางจิตใจที่เกิดขึ้นจากการเผชิญปัญหา ดังนั้นเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาบุคคลจะพยายามแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างดีที่สุดเพื่อจัดการกับปัญหานั้นเพื่อลดความรู้สึกเครียดของตน ลาซารัส และโพลค์แมน (ณัฐกานต์ ทองสนธิ. 2549: 12-13; อ้างอิงจาก Lazarus; & Folkman. 1984: 141) กล่าวว่า การแก้ปัญหาเป็นความพยายามทางปัญญาและพฤติกรรมของบุคคลที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้งเพื่อจัดการกับความต้องการหรือข้อเรียกร้องจากภายในและภายนอกที่บุคคลประเมินว่าเกินความสามารถที่ตนจะรับได้หรือเป็นภาวะที่คุกคามต่อความเป็นอยู่ของบุคคล จากความหมายดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การแก้ปัญหาเป็นกระบวนการ (Process) คือ 1) การแก้ปัญหามีความเกี่ยวข้องกับการประเมินหรือการรับรู้ของบุคคลในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งซึ่งบุคคลจะเกิดความเครียดมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการที่บุคคลประเมินสิ่งที่ต้องใช้ (Demands) ในสถานการณ์นั้นอย่างไรและประเมินสิ่งที่ตนมีอยู่ (Resource) เพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์หนึ่งมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ความแตกต่างจากการรับรู้ หรือการประเมินของบุคคลจึงทำให้บุคคลที่อยู่สถานการณ์เดียวกันมีความเครียดต่างกัน 2) การแก้ปัญหามีลักษณะเป็นพลวัตรหรือเคลื่อนไหวตลอดเวลา การแก้ปัญหาไม่ใช่การตอบสนองแบบครั้งเดียว

แต่ทุกครั้งที่ต้องเผชิญกับเหตุการณ์บุคคลจะพยายามปรับเปลี่ยนวิธีแก้ปัญหาอยู่เสมอ 3) การแก้ปัญหาที่มีเป้าหมายเป็นที่ตั้ง การแก้ปัญหา หรือการปรับตัวเป็นการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนต้องการ สำหรับบาร์ออน (Bar-on. 1997) ได้ให้ความหมายของการจัดการกับความเครียด หมายถึงความสามารถในการทำงานภายใต้ความกดดันได้ มีความอดทนต่อความเครียดและควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความสามารถในการต่อต้านเหตุการณ์ร้ายๆ หรือสถานการณ์ที่มีความกดดันโดยไม่มีผลท้อถอย แต่กลับเพิ่มการจัดการความเครียดในทางบวก สามารถรับมือกับสิ่งต่างๆ ด้วยเทคนิคและวิธีการต่างๆ เพื่อขจัดความเครียดทั้งหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในที่ทำงานและที่บ้าน ตลอดจนมีความสามารถในการยืดเวลาที่จะแสดงความยินดีปรีดาได้ ทั้งนี้ ศุภรางค์ อินทฤทธิ์ (2552: 64) ได้ให้ความหมายการจัดการกับความเครียด หมายถึงความสามารถหรือความพร้อมทางจิต ของบุคคลในการจัดการกับตนเองและการปรับตัวเมื่อเผชิญกับความเครียดของตน และความขัดแย้งกับบุคคลอื่นให้เป็นไปในทิศทางที่ตนเองต้องการอย่างรอบคอบระมัดระวังไม่ว่าจะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ โดยปรับตัวและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน 1) ความสามารถด้านการจัดการกับความเครียดของตนเองหมายถึง 1.1) การตระหนักรู้ศักยภาพของตนเองในการลดความเครียด และ 1.2) กลวิธีลด/จัดการความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเอง 2) ความสามารถด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล หมายถึง 2.1) ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดากับมารดา 2.2) ระหว่างตนเองกับบิดามารดา 2.3) ระหว่างตนเองกับพี่หรือน้อง 2.4) ระหว่างตนเองกับเพื่อน 3) ความสามารถด้านการแสวงหา การสนับสนุนจากคนรอบข้าง หมายถึง 3.1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ความรู้สึก 3.2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร 3.3) การสนับสนุนด้านวัตถุ สิ่งของ

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของ คาร์เวอร์ ไชย์เออร์ และไวท์ทروب (สุภาพรณ โคตรจรัส. 2539: 6 - 7; อ้างอิงจาก Carver; & Weintraub. 1989) ได้เสนอวิธีการจัดการกับความเครียดที่บุคคลใช้ 14 วิธี ตัวอย่างเช่น 1) การลงมือดำเนินการแก้ปัญหา (Active Coping) 2) การวางแผน (Planning) เป็นการคิดหาวิธีในการจัดการปัญหากับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด คิดหากลวิธีที่จะนำมาใช้ 3) การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อหาสิ่งช่วยเหลือ (Seeking Social Support for Instrumental Reasons) เป็นการขอคำปรึกษา ขอทราบข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์เพิ่มเติม ขอทราบแนวทางการแก้ปัญหาจากผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ แบบเดียวกัน 4) การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อได้รับกำลังใจ (Seeking Social Support for Emotional Reason) เป็นการพูดระบายความทุกข์เพื่อขอความเห็นใจ คำปลอบโยน 5) การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต (Positive Reinterpretation and Growth) เป็นการจัดการกับความกดดันทางอารมณ์มากกว่าจัดการเปลี่ยนสถานการณ์ โดยมองสถานการณ์นั้นในแง่มุมมองใหม่ในทางบวก พยายามมองหาส่วนดีของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับนั้น 6) การยอมรับ (Acceptance) เป็นการยอมรับความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น 7) การพึ่งศาสนา (Turning to Religion) เป็นการใช้ศาสนาเป็นแหล่งช่วยเหลือทางจิตใจในขณะที่แก้ปัญหา การใช้วิธีการทางศาสนา เช่น การสวดมนต์ การนั่งสมาธิ เป็นต้น อีกทั้งดูจตุเดือน พันธุมนาวิณ และงาม

ตา วนิหนานนท์ และคณะ (2551) ได้ทำการประมวลเอกสารที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางและสรุปได้ว่า การที่เยาวชนมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เข้มแข็ง (Psychological Immunity) มีองค์ประกอบทางจิตอย่างน้อย 4 องค์ประกอบ หนึ่งในสี่องค์ประกอบ คือ การจัดการกับความเครียด นักวิจัยกลุ่มนี้ได้ให้นิยามความหมายไว้ว่า ความสามารถหรือความพร้อมทางจิตของบุคคลในการปรับตัว และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถด้าน การจัดการกับความเครียดของตน หมายถึง 1.1) การตระหนักรู้ศักยภาพของตนในการลดความเครียดและ 1.2) กลวิธี การลด/จัดการความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเอง 2) ความสามารถด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล หมายถึง 2.1) ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดากับมารดา 2.2) ระหว่างตัวเองกับบิดามารดา 2.3) ระหว่างตนเองกับพี่หรือน้อง 2.4) ระหว่างตัวเองกับเพื่อน 3) ความสามารถด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม จากคนรอบข้างหมายถึง 3.1) การสนับสนุนด้านอารมณ์ความรู้สึก 3.2) การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร 3.3) การสนับสนุนด้านวัตถุ สิ่งของ เมื่อมีความจำเป็น

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ความสามารถในการจัดการความเครียด หมายถึง ความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความพร้อมทางจิตในการจัดการกับตนเองและการปรับตัวอย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญกับความเครียดของตนและความขัดแย้งกับบุคคลอื่นให้เป็นที่ไปในทิศทางที่ตนเองต้องการอย่างรอบคอบระมัดระวังไม่ว่าจะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ โดยปรับตัวและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถด้านการจัดการกับความเครียดของตนเองหมายถึง การตระหนักรู้ศักยภาพของตนเองและกลวิธีการลดหรือจัดการความเครียดที่เกิดขึ้น กับตนเอง 2) ความสามารถด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลหมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดากับมารดา ระหว่างตัวเองกับบิดามารดา ระหว่างตนเองกับพี่หรือน้อง ระหว่างตัวเองกับเพื่อน 3) ความสามารถด้านการแสวงหา การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง หมายถึง การสนับสนุนด้านอารมณ์ความรู้สึก การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านวัตถุ สิ่งของ

การวัดความสามารถในการจัดการกับความเครียด

คาร์เวอร์และคณะ (งามตา วนิหนานนท์. 2550: 14; อ้างอิงจาก Carver; et al. 1984) ได้พัฒนาแบบวัดการจัดการกับความเครียด ใช้ชื่อว่า COPE ประกอบด้วยมาตรวัดการจัดการที่ครอบคลุม การจัดการแบบมุ่งแก้ไขปัญหา (Problem - Focused Coping) จำนวน 5 แบบวัด ได้แก่ การลงมือดำเนินแก้ปัญหา (Active Coping) การวางแผน (Planning) การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง (Suppression of Competing Activities) การชะลอการแก้ปัญหา (Restraint Coping) การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อหาสิ่งช่วยเหลือ (Seeking Social Support for Instrumental Reasons) แบบวัดการจัดการแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ (Emotion Focus Coping) ได้แก่ การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อได้รับกำลังใจ (Seeking Social for Emotional Reasons) การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต (Positive Reinterpretation Growth)

การยอมรับ (Acceptance) การปฏิเสธ (Denial) การพึ่งศาสนา (Turning to Religion) และการตอบสนองต่อปัญหาด้วยการจัดการแบบอื่นอีก 3 แบบ ได้แก่ การระบายออกทางอารมณ์ (Focus on and Venting of Emotion) การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม (Behavioral Disengagement) การไม่เกี่ยวข้องกับความคิด (Mental Disengagement) ในแต่ละแบบวัดมีข้อคำถาม 4 ข้อ จากการวิเคราะห์ปัจจัยคำถาม ด้วยวิธีองค์ประกอบ (Factor Analysis) พบว่ากลุ่มแบบวัด 5 แบบวัด ที่ใช้รูปแบบจัดการอารมณ์มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง .19 - .95 และแบบวัดการตอบสนอง ต่อปัญหาด้วยการจัดการแบบอื่นๆ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .23 - .79 แบบวัดการจัดการแบบมุ่งแก้ปัญหาและแบบวัดการจัดการมุ่งจัดการกับอารมณ์ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง .62 - .92 โดยอาศัยแนวคิดองค์ประกอบของแบบวัดการจัดการกับความเครียด (COPE) ของ คาร์เวอร์ ไชย์เออร์ และไวท์ทروب (สุภาพรรณ โคตรจรัส. 2539: 6 - 7; อ้างอิงจาก Carver; & Weintraub. 1989) สำหรับดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และคณะ (2551) ได้ทำการสร้างแบบวัดชนิดมาตราส่วนรวมค่า แบบวัดมีข้อคำถามจำนวน 36 ข้อ เมื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ทั้งแบบ Exploratory และแบบ Confirmatory Factor Analysis กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 549 คน พบว่าแบบวัดนี้มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ตามนิยามปฏิบัติการและมีข้อคำถามที่ได้รับการยืนยันว่ามีอยู่จริงในองค์ประกอบทั้งสาม เป็นจำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .74 ในการวัดความสามารถในการจัดการความเครียด ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดของงามตา วณิชานนท์ (2550) ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างข้อคำถามเป็นแบบวัดมาตราส่วนค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด”

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการจัดการความเครียดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

มนฤดี เพ็ญสุรียา (2545) ได้ศึกษาความเครียด สาเหตุ และวิธีการจัดการกับความเครียดในการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนที่เลือกสถาบันต่างกัมนีวิธีการจัดการความเครียดในการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุทธิดา สายสุตา (2550) ความเครียด และการจัดการความเครียดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66.30 มีความเครียดอยู่ในระดับปานกลางและร้อยละ 24.46 มีความเครียดอยู่ในระดับต่ำ นักเรียนส่วนใหญ่มีการจัดการความเครียดที่เหมาะสมและวิธีการจัดการความเครียดที่นักเรียนใช้มาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ดูโทรทัศน์ / ฟังวิทยุ นอน และพูดคุยปรึกษาเพื่อน นุชรัช เพชรดี (2541) ได้ศึกษาสภาวะความเครียดและวิธีลดความเครียด ในการเตรียมตัวสอบระหว่างเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2540 จำนวน 261 คน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวิธีลดความเครียดในการเตรียมตัวสอบ

อันดับหนึ่งได้แก่ การฟังเพลง อันดับรองลงมา ได้แก่ การดูโทรทัศน์ วีดิทัศน์ การนอนหลับพักผ่อน การเล่นกีฬา ตามลำดับ และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การหาที่เงียบ ๆ ทอดอารมณ์ ศุภรางค์ อีณทนต์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผล ด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรม รักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น พบว่า เมื่อนำตัวแปรกลุ่มพฤติกรรมรักการอ่าน 2 ด้าน (ปริมาณเวลาที่ใช้ในการอ่านเนื้อหาที่เป็นประโยชน์และความสนใจ เลือกอ่านเนื้อหาที่เป็นประโยชน์) ร่วมกันสามารถทำนายการจัดการกับความเครียดได้ร้อยละ 9.40 ถึงร้อยละ 19.40 ให้นักเรียนประเภทต่างๆ ทำนายได้สูงสุดในกลุ่มนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ใช่โรงเรียนต้นแบบส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยความสนใจเลือกอ่านเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ เป็นตัวทำนายสำคัญลำดับแรก และปริมาณเวลาที่ใช้ในการอ่านเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ด้านรวมเป็นตัวทำนายสำคัญ ลำดับรองลงมา ส่วนงานวิจัยของไพรัช วงศ์ศิริตระกูล (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี พบว่า สภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยด้านสภาพแวดล้อมมีผลต่อความเครียดของนักศึกษาคือเกรดเฉลี่ยสะสม สภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมทางอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ร้อยละ 46.1

ในงานวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดสูงจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดต่ำ

จิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

สาเหตุการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ตามรูปแบบทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) กล่าวถึงกลุ่มตัวแปรทางจิตลักษณะที่เป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งคือ จิตลักษณะตามสถานการณ์หรือการปฏิสัมพันธ์แบบในตน (Organismic Interaction) ซึ่งเป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม ของบุคคลกับสถานการณ์ปัจจุบันที่บุคคลเผชิญอยู่เป็นจิตลักษณะที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลง ตามสถานการณ์หรือเป็นจิตลักษณะที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสถานการณ์ เช่น เจตคติต่อพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เป็นต้น

ต่อไปนี้เป็นผลการประมวลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญทางจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา และการรู้เท่าทันสารสนเทศ

เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา

เจตคติเป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการรู้คิดเชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทำนองประโยชน์หรือโทษของบุคคล ทำให้มีความรู้สึกโน้มเอียงไปทางชอบหรือพอใจมาก ถึงน้อยต่อสิ่งนั้นๆ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่างอันเป็นผลสืบเนื่องจากการเห็นประโยชน์หรือพอใจต่อสิ่งนั้น (งามตา วณิชานนท์. 2535) ส่วนพิชบาย และไอน์เซน (วิรัตน์ ปานศิลา. 2542; อ้างอิงจาก Fishbein; & Ajzen. 1975) มีความเห็นว่าเจตคติ เป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาสังคมคิดขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ทำความเข้าใจ มีผู้เชื่อว่าเจตคติ เป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมตั้งแต่วัยเยาว์ที่บุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้ผลตอบแทน ต่อมาบุคคลนั้นก็คาดหวังและเชื่อว่าจะได้รับผลตอบแทนในลักษณะเดียวกันนั้น ถ้าเขากระทำพฤติกรรมนั้นหรือประเภเดียวกันนั้นอีก แต่ถ้าบุคคลกระทำพฤติกรรมใดแล้วยังไม่ได้ผลตอบแทนหรือได้รับผลตอบแทนโดยที่เขาไม่ได้กระทำพฤติกรรมใดเลยก็จะทำให้เขารับรู้ว่าพฤติกรรมใดหรือสิ่งใดให้ประโยชน์และอะไรให้โทษ ซึ่งมีผลทำให้เขามีเจตคติที่ดีและไม่ดีต่อสิ่งนั้น ทั้งนี้ธนาวรรณ ธนพรดี (2551: 7) ได้ให้ความหมายเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาในด้านความสำคัญการเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จะนำไปใช้ ได้แก่ ด้านความคิด ด้านความรู้สึกและด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมมีรายละเอียดดังนี้ 1) ด้านความคิด หมายถึง การคิดว่าการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มีความสำคัญ มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต 2) ด้านความรู้สึก หมายถึง ความชอบ ความพอใจ ต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่างๆ เพื่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา 3) ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม หมายถึง ความกระตือรือร้นในการเรียน มีความตั้งใจและสนใจในเวลาเรียน หมั่นทำแบบฝึกหัดที่ได้จากการเรียนเพื่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เจตคติของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ (ดวงเดือน พันธุนาวิณ; และคณะ. 2531; อ้างอิงจาก McGuire. 1969) คือ 1) ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive component) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งว่าดี มีประโยชน์มากน้อยเพียงใด บุคคลส่วนมากมักมีความรู้เชิงประเมินค่าของสิ่งต่างๆ เพียงเล็กน้อยทำให้เกิดอคติหรือความลำเอียงได้มาก เนื่องจาก องค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าสิ่งหนึ่งเป็นต้นกำเนิดของเจตคติของบุคคลต่อสิ่งนั้น ฉะนั้นการเปลี่ยนเจตคติที่สำคัญคือ การปรับองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าในเรื่องนั้น ให้ตรงกับความเป็นจริง โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับคุณหรือโทษต่อสิ่งนั้นเพิ่มเติมแก่บุคคล 2) ความรู้สึกพอใจ (Affective component) หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้น ซึ่งส่วนใหญ่ความรู้สึกพอใจของบุคคลจะเกิดขึ้นเองและสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น 3) ความพร้อมกระทำ (Behavioral intention component) หมายถึง การที่บุคคลพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุนในสิ่งที่เขาไม่พอใจเป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นภายหลังเมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าและมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว ซึ่งสอดคล้องกัน และติดตามมาคือความพร้อมที่จะกระทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

องค์ประกอบทั้ง 3 ประการของเจตคติมีลักษณะสำคัญหลายประการต่างๆ กัน แต่ลักษณะที่เป็นสามัญในองค์ประกอบทั้ง 3 ซึ่งนักจิตวิทยาสังคมนิยมวัดคือ ทิศทาง และปริมาณ ขององค์ประกอบนั้นๆ ทิศทาง (direction) หมายถึงการประเมินค่าการรู้ การรู้สึก และการพร้อม กระทำไปในด้านที่เป็นบวกหรือลบ เช่น เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการรู้ สามารถวัดได้ว่าบุคคล มีความรู้ในประเด็นที่ต้องการวัดในทางที่ว่า สิ่งนั้นดีหรือเลว ส่วนองค์ประกอบทางการรู้สึก สามารถวัดได้ว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งนั้นไปในทางบวกหรือลบ คือในทางชอบ และพอใจ หรือไม่ ชอบ ไม่พอใจ ส่วนองค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ สามารถวัดได้ว่าบุคคลพร้อมที่จะกระทำ ต่อสิ่งนั้นในทางบวกหรือลบ ซึ่งทางบวกหมายถึง การพร้อมที่จะให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือ ส่วนทางลบ หมายถึง พร้อมที่จะทำลาย หรือขัดขวางความเจริญของสิ่งนั้น ปริมาณ (magnitude) หมายถึง ความเข้มข้นหรือปริมาณความรุนแรงของเจตคติไปในทิศทางบวกหรือลบ กล่าวคือ บุคคลอาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่ง อย่างรุนแรงมากและต่ออีกสิ่งหนึ่งเพียงเบาบาง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับ ความสำคัญของสิ่งนั้น หรือขึ้นอยู่กับความพิวพันของบุคคลกับเรื่องนั้น

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความหมายของเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ หมายถึง ความรู้สึก และความรู้เชิงประเมินค่าของนักเรียนที่มีต่อความสำคัญของการเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา คุณค่าของการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาและประโยชน์ของการศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา

การวัดเจตคติที่ดีต่อเข้าศึกษาต่อของนักเรียน

การวัดเจตคติต่อสถานการณ์ใดๆ ตามองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิด เชิงประมาณค่า ความรู้สึกและการมุ่งกระทำได้ถูกนำไปใช้ในงานวิจัยหลายเรื่อง เช่น งานวิจัย ของสุमितตรา เจิมพันธ์ (2545) สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมกรเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มี ข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ พิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15 - 90 คะแนน แต่ละข้อประกอบด้วยมาตร ประเมินค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” แบบวัดนี้มีพิสัยค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t-ratio) อยู่ระหว่าง 5.96 - 12.21 มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .92 ใน งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อของนักเรียนตามขอบเขตเนื้อหา ในนิยามปฏิบัติการที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราประเมินรวมค่า มีมาตรวัด 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด”

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อของนักเรียน มีผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมของรัฐ เช่น งานวิจัยของพรเพชร โสติถิมานนท์ (2548) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการกวดวิชาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรีเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 246 คน พบว่าเจตคติต่อการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนกวดวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนสมศรี ชูสงแสง (2532) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตที่ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าทัศนคติต่อการศึกษาต่อสามารถทำนายความตั้งใจในการศึกษาต่อได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอำนาจในการทำนายร้อยละ 27.40 อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล (2533) ได้ศึกษาตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาสามารถคาดคะเนพฤติกรรมการเรียนต่อได้ถูกต้องถึง 87 % สำหรับคนที่มีทัศนคติต่ำจะไม่เรียนต่อ งานวิจัยของพิมพ์ภา ต้นคำ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียน ในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 449 คน พบว่าทัศนคติของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อมีความสัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ อย่างมีนัยสำคัญที่ .01

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อของนักเรียน ผู้วิจัยคาดว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อสูง จะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อต่ำ

ค่านิยมในการศึกษากับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ในการศึกษาเรื่องค่านิยมในการศึกษายังมีผู้ศึกษาไม่มากนักแต่ได้มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ดังนี้ เครช (Krech. 1962: 102) ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งที่เป็ความต้องการของตนว่าเป็นสิ่งที่ดี และสิ่งที่ไม่เป็นที่ต้องการของตนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ในปี ค.ศ. 1969 โรคิส (Rokeach. 1969) ได้ให้ความหมายว่าค่านิยม คือความเชื่อที่แต่ละบุคคลยึดถือว่าควรปฏิบัติอย่างไร สิ่งใดมีคุณค่าหรือสิ่งใดไม่มีคุณค่า โดยทั่วไปค่านิยมจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ค่านิยมเป็นมาตรฐานในการตัดสินว่า สิ่งใดดี สิ่งใดเลวและใช้ในการตัดสินพฤติกรรมของบุคคลด้วย ส่วนวิลลาสลักษณ์ ชวัลลี (2551: 25) ได้ให้ความหมายของค่านิยมและระบบของค่านิยมว่าหมายถึง สิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญ ค่านิยมทางบวกเป็นค่านิยมที่ควรส่งเสริม ส่วนค่านิยมทางลบเป็นค่านิยมที่ต้องมีการปรับปรุง แต่ถ้าเป็นค่านิยม

ในทางลบหรือไม่ดีมากก็ควรตัดทิ้ง ค่านิยมของสังคม (Social Value) ประกอบกับการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) และปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง เช่น บุคลิกภาพของบุคคลผู้นั้นจะส่งผลให้เกิดเป็นค่านิยมส่วนบุคคล (Personal value) และค่านิยมที่บุคคลยึดถือนี้ จะส่งผลต่อความคิด จิตใจและพฤติกรรมของผู้นั้น แต่ค่านิยม ไม่ใช่เรื่องอิทธิพลทางเดียวแต่เป็นอิทธิพลสองทาง กล่าวคือ ความคิด จิตใจและพฤติกรรมของบุคคลก็จะสามารถทำให้ค่านิยมส่วนบุคคลเปลี่ยนแปลงไปได้และค่านิยมส่วนบุคคลก็สามารถส่งผลกระทบต่อค่านิยมของสังคมได้เช่นกัน ทั้งนี้เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก และอ้อมเดือน สดมณี (2529: 14) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึกรวมที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การที่บุคคลมีค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นแสดงถึงความรู้สึก ความพอใจ ทศนคติ และความต้องการที่บุคคลมีต่อเรื่องนั้น ความพร้อมที่จะแสดงออก เพื่อสนองต่อค่านิยมนั้น บุคคลจะขัดขวางและต่อต้านการกระทำที่ขัดต่อค่านิยมที่เขามีอยู่ ค่านิยมจัดได้ว่าเป็นแหล่งที่มาของพฤติกรรมของบุคคล ทั้งด้านลบและด้านบวก ชิตารัตน์ หรุ่นจำรูญ และคณะ (2550: 30) ได้ให้ความหมายของค่านิยมทางการศึกษาว่า หมายถึง การให้ความสำคัญกับวุฒิระดับการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าความรู้ ความสามารถจริงของบุคคล ให้คุณค่ากับผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือมีผลสัมฤทธิ์เกี่ยวข้องทางการเรียนสูงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณค่าควรแก่การยกย่องในสังคมรวมถึงมีความปรารถนาที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการศึกษาสูงเพื่อได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคมด้วยสำหรับสมบูรณ ดันยะ (2542: 57) ได้ให้ความหมาย ค่านิยมทางการศึกษาว่าหมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย ความนิยมชมชอบพอใจ ยกย่องบูชา ต้องการและการตีค่าของการศึกษาโดยพิจารณาคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของการศึกษาในเชิงจิตวิทยา สังคม จริยศาสตร์ ศาสนา และสุนทรียศาสตร์ เมื่อบุคคลพิจารณาตัดสินแล้วบุคคลจะยึดถือตามคุณลักษณะนั้นต่อไป

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าค่านิยมในการศึกษา หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลยึดถือปฏิบัติเป็นหลักการ มาตรฐานหรือเป็นกฎเกณฑ์ในการตัดสินในเรื่องการศึกษาว่ามีคุณค่าสำหรับตนเองและใช้ค่านิยมในการศึกษาเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจและกำหนดการกระทำต่อการศึกษาของตนเองว่าจะปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้ได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคม

การวัดค่านิยมในการศึกษา

สินีนาฏ กำเนิดเพชร (2547) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของพฤติกรรมการเปิดรับเนื้อหา ด้านวัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุของวัยรุ่น ได้สร้างแบบวัดค่านิยมด้านวัตถุ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.703 - 5.627 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7098 ส่วนงานวิจัยของเกษม เกษมนุกิจกุล (2534) ที่ได้ศึกษาค่านิยมวิถีปฏิบัติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาภูมิหลังทางครอบครัว

และการถ่ายทอดค่านิยมที่แตกต่างได้สร้างแบบวัดเกี่ยวกับค่านิยมโดยพัฒนามาจากแนวทางของลัดดาวัลย์ พรศรีสมุทร และวิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี (2524) และพงษ์เทพ มนัสตรง (2524) แบ่งการวัดออกเป็น 2 ตอน คือ การได้รับการถ่ายทอดค่านิยมจุดหมายปลายทาง และการได้รับการถ่ายทอดค่านิยมวิถีปฏิบัติ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบวัดมาตราประเมิณรวมค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” จำนวน 2 ตอน ตอนละ 28 ข้อ โดยแบบวัดค่านิยมจุดหมายปลายทางมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .63 และแบบวัดค่านิยมวิถีปฏิบัติมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .77 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.703 - 5.62 ส่วนพินคำ มีโพหนอง (2533) ศึกษาเรื่องค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครู ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ได้สร้างแบบวัดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ตามแนวทางการปฏิบัติค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ลักษณะแบบวัดเป็นมาตราประเมิณรวมค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ “จริงมากที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีจำนวน 5 ด้าน ด้านละ 10 ข้อ แบบวัดค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ด้านการพึ่งตนเอง ด้านขยันหมั่นเพียรและด้านมีความรับผิดชอบ มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.32 - 9.51 และแบบวัดค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออม มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.68 - 7.81 ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.31 - 5.63 ด้านการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนามีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.03 - 6.23 ด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.13-5.26 นอกจากนี้ธิดารัตน์ หรุ่นจำรูญ และคณะ (2550) ยังได้ศึกษาค่านิยมในสังคมที่มีอิทธิพลต่อความสุขของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้สร้างแบบวัดค่านิยมในหมู่วัยรุ่นไทย 5 ด้าน ลักษณะแบบวัดเป็นแบบวัดมาตราประเมิณรวมค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีจำนวน 36 ข้อ ได้แก่ 1) ค่านิยมด้านวัตถุนิยม จำนวน 8 ข้อมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .782 2) ค่านิยมด้านรูปลักษณ์ จำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.741 3) ค่านิยมทางระดับการศึกษา จำนวน 6 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .549 4) ค่านิยมด้านครอบครัว จำนวน 8 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .805 และ 5) ค่านิยมทางศาสนาจำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .840 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบวัดค่านิยมในการศึกษาของนักเรียนชั้นเองตามขอบเขตเนื้อหาในนิยามปฏิบัติการที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

จากการทบทวนความหมายของนักวิชาการหลายท่านโดยที่กล่าวถึงค่านิยมในบริบทต่างกันแต่ในงานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาค่านิยมในบริบทด้านการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยลักษณะเป็นแบบวัดมาตราวัดประเมิณค่า 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงมากที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด”

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในการศึกษากับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

สินีนาฏ กำเนิดเพชร (2547) ศึกษาอิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตตุนิยมของวัยรุ่น พบว่าพฤติกรรมกรรมการเปิดรับเนื้อหาด้านวัตตุนิยมจากรายการแข่งขันรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์สามารถทำนายค่านิยมด้านวัตตุนิยมของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้ร้อยละ 12.10 ส่วนเกษม เกษมนุกิจกุล (2534) ศึกษาค่านิยมวิถีปฏิบัติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษา ภูมิหลังทางครอบครัวและการถ่ายทอดค่านิยมที่แตกต่างพบว่าค่านิยมวิถีปฏิบัติสามารถร่วมกันทำนายค่านิยมจุดหมายปลายทางได้ร้อยละ 40.92 ส่วนค่านิยมจุดหมายปลายทางสามารถร่วมกันทำนายวิถีปฏิบัติ ได้ร้อยละ 24.44 นอกจากนี้พันคำ มีโพทอง (2533) ศึกษาเรื่อง ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครูผู้ปกครองและนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักเรียนและผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน นักเรียนและครูมีค่านิยมพื้นฐาน ด้านการมีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายและด้านการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมของศาสนามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีงานวิจัยของธิดารัตน์ หรุ่นจรรย์ และคณะ (2550) ศึกษาค่านิยมในสังคมที่มีอิทธิพลต่อความสุขของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ค่านิยมด้านวัตตุนิยมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่านิยมด้านรูปลักษณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสุขของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่านิยมทางระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่านิยมด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ค่านิยมทางศาสนามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีค่านิยมในการศึกษาสูงจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีค่านิยมในการศึกษาต่ำ

การรู้เท่าทันสารสนเทศกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

การรู้เท่าทันสารสนเทศ แปลมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Information Literacy ซึ่งยังไม่มีคำบัญญัติเป็นภาษาไทยอย่างเป็นทางการ จึงมีผู้ใช้คำภาษาไทยแตกต่างกันออกไป เช่น ความรู้สารสนเทศ การรู้เท่าทันสารสนเทศ ความรอบรู้สารสนเทศ การรู้สารสนเทศความสามารถทางสารสนเทศ เป็นต้น ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป แต่เมื่อพิจารณาความหมายแล้วจะมีความคล้ายคลึงกัน ดังนั้นเพื่อความเข้าใจตรงกันสำหรับการวิจัยครั้งนี้จึงใช้คำว่า การรู้เท่าทันสารสนเทศ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายรู้เท่าทันสารสนเทศ บ้างว่า รู้สารสนเทศมาจากการรู้หนังสือ (literacy) ส่วนความหมายอื่นๆ ที่กล่าวว่า การรู้เท่าทันสารสนเทศได้ให้ความหมายแตกต่างกันดังนี้ คัลธา (Kuhlthau, 1989: 15) กล่าวว่า การรู้เท่าทันสารสนเทศ มีลักษณะใกล้เคียงกับการรู้หนังสือ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านและการใช้สารสนเทศที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความต้องการสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ รู้ความต้องการสารสนเทศ สามารถจัดการกับสารสนเทศที่มีมากมาย โดยคอมพิวเตอร์ หรือสื่ออื่นๆ และเพื่อที่จะเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยใช้ทักษะความรู้ใหม่ ทั้งนี้ดอยล์ (ปภาดา เจียวก๊ก, 2547: 7; อ้างอิงจาก Doyle, 1992: Online) ได้ให้ความหมายของ รู้เท่าทันสารสนเทศว่า หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึง ประเมินและใช้สารสนเทศ สามารถตั้งคำถามพื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศที่ต้องการกำหนด แหล่งสารสนเทศ จัดการสารสนเทศเพื่อนำไปประยุกต์และใช้สารสนเทศในการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณ และการแก้ปัญหา คล้ายคลึงกับ ลีนอกซ์ และวอล์เกอร์ (Lenox; & Walker, 1993: 312) ให้ความหมายการรู้เท่าทันสารสนเทศว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในการเข้าถึงและเข้าใจแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลาย ความเข้าใจโดยรวมของสารสนเทศนั้น หมายถึง ความสามารถ 3 ประการ คือ 1) ความสามารถในการรู้ความต้องการของตนเอง ซึ่งจะต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อตั้งคำถามแยกแยะวิธีการศึกษาค้นคว้าและใช้ทักษะอย่างมีวิจรรย์ญาณเพื่อวิเคราะห์ประเมินผล 2) ความสามารถในการสืบค้นเพื่อแสวงหาคำตอบ 3) ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลายเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ ส่วนกรรณิการ์ สุธรรมศิรินุกูล (2555: 12) ได้ให้ความหมายการรู้เท่าทันสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการระบุหรือวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศของตนเองระบุและเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่างๆ ประเมินคุณค่าสารสนเทศเลือกสรร และใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพการรู้สารสนเทศยังครอบคลุมทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะทางการอ่าน การใช้ห้องสมุดและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอีกด้วยปภาดา เจียวก๊ก (2547: 7) ให้ความหมายรู้เท่าทันสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถที่ใช้แสวงหาสารสนเทศได้แก่ ความสามารถในการกำหนดสารสนเทศที่ต้องการใช้ สามารถเข้าถึงโดยใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่หลากหลาย สามารถประเมินสารสนเทศที่ค้นหาได้และนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ฮูมส์ (สมฤดี หัตถาพงษ์. 2547: 11; อ้างอิงจาก Humes. 1999: Online) ได้นิยามการรู้สารสนเทศว่า เป็นความสามารถในการเข้าถึง ประเมิน จัดระบบ และใช้สารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลายได้เริ่มตั้งแต่ผู้รู้สารสนเทศรู้ถึงความต้องการสารสนเทศ โดยกำหนดหัวข้อ หรือเรื่องที่ต้องการค้นหาอย่างชัดเจน คัดเลือกคำศัพท์ที่เหมาะสม เพื่อแสดงแนวคิดหรือหัวข้อที่ต้องการค้นหา กำหนดกลยุทธ์การค้นหาที่จะนำไปสู่การพิจารณาถึงความแตกต่าง ของแหล่งสารสนเทศและวิธีการต่างๆ ที่จะใช้ในการจัดระบบของสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์สารสนเทศที่รวบรวมมาได้โดยพิจารณาถึงคุณค่าความเกี่ยวข้อง คุณภาพความเหมาะสมและเปลี่ยนสารสนเทศให้อยู่ในรูปขององค์ความรู้ได้

การรู้เท่าทันสารสนเทศ (IL : Information Literacy) เป็นทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะและกระบวนการอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ซึ่งสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (ALA : American Library Association. 2010) ได้กำหนดองค์ประกอบของการรู้สารสนเทศไว้ 4 ประการ คือ 1) ความสามารถในการตระหนักว่าเมื่อใดจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ (Know) ผู้เรียนจะต้องกำหนดเรื่องที่จะศึกษาค้นคว้า กำหนดความต้องการสารสนเทศ ระบุชนิดและรูปแบบของแหล่งสารสนเทศที่จะศึกษา เช่น ห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ พิพิธภัณฑ์ หอจดหมายเหตุ สารสนเทศจากแหล่งบุคคลสถานที่อื่นๆ อินเทอร์เน็ต รวมทั้งตระหนักถึงค่าใช้จ่ายและประโยชน์ที่ได้รับและทราบขอบเขตของสารสนเทศที่จำเป็น 2) การเข้าถึงสารสนเทศ (Access) ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีการค้นคืนสารสนเทศที่เหมาะสม กำหนดกลยุทธ์การสืบค้นอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถค้นหาสารสนเทศออนไลน์ หรือสารสนเทศจากบุคคล ด้วยวิธีการที่หลากหลายสามารถปรับกลยุทธ์ การค้นคว้า ที่เหมาะสมตามความจำเป็นรวมถึงการจัดทำบันทึก เก็บความ การจัดการสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศที่ค้นหามาได้อย่างเหมาะสม 3) การประเมินสารสนเทศ (Evaluate) ผู้เรียนสามารถสรุปแนวคิดสำคัญจากสารสนเทศที่รวบรวม โดยใช้เกณฑ์การประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ ได้แก่ ความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความถูกต้อง และความทันสมัย สามารถสังเคราะห์แนวคิดหลักเพื่อสร้างแนวคิดใหม่ เปรียบเทียบความรู้ใหม่กับความรู้เดิมเพื่อพิจารณาว่าอะไรคือสิ่งที่เพิ่มขึ้น อะไรคือสิ่งที่ขัดแย้งกันและอะไรคือสิ่งที่คล้ายตามกัน 4) ความสามารถในการใช้สารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ (Use) ผู้เรียนสามารถใช้สารสนเทศใหม่ผนวกกับสารสนเทศที่มีอยู่ในการวางแผนและสร้างผลงาน หรือการกระทำตามหัวข้อที่กำหนด ทบทวนกระบวนการ พัฒนาการผลิตผลงานของตนเอง และสามารถสื่อสารหรือเผยแพร่ผลงานของตนเองต่อบุคคลอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าการรู้สารสนเทศจะสัมพันธ์กับทักษะห้องสมุดและทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศแต่แท้จริงการรู้สารสนเทศมีความหมายมากกว่านั้น โดยทักษะทั้งสองทักษะเกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณซึ่งการรู้แต่ละประเภทจะมีระดับการคิดอย่างมีวิจารณญาณลึกซึ้ง แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศกับทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ รู้เท่าทันสารสนเทศเป็นความสามารถที่มากกว่าความสามารถในการเข้าถึงและความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพราะเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียวไม่ใช่เครื่องรับประกันประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพได้และเมื่อเปรียบเทียบการรู้สารสนเทศกับทักษะ

ห้องสมุด การรู้เท่าทันสารสนเทศ เป็นมากกว่าการค้นหาสารสนเทศจากรายการทางออนไลน์ หรือวัสดุ อ่างอิงต่างๆ เพราะการรู้เท่าทันสารสนเทศไม่ใช่เทคนิคแต่เป็นเป้าหมายสำหรับผู้เรียน (สมฤดี หัตถภาพษ์. 2547: 11; อ้างอิงจาก Humes. 1999: Online) สำหรับ ฌมร์ตัน ปิงตระกูล (2550: 5) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมแสวงหาสารสนเทศเป็นกระบวนการในการแสวงหาและใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนตามตัวแบบการแก้ปัญหาสารสนเทศบีกซิกส์ของไอเซนเบิร์กและเบอร์โควิทซ์ ดังนี้ 2.1) การนิยามภาระงาน (Task definition) เป็นขั้นตอนการนิยามปัญหาสารสนเทศและกำหนดสารสนเทศที่ต้องการ 2.2) การกำหนดกลยุทธ์การแสวงหาสารสนเทศ (Information seeking strategies) เป็นขั้นตอนการค้นหาแหล่งสารสนเทศที่คาดว่าจะมีสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ ประเมินและเลือกใช้แหล่งสารสนเทศที่ดีที่สุด 2.3) การระบุแหล่งสารสนเทศและการเข้าถึง (Location and Access) เป็นขั้นตอนของการรู้ว่าแหล่งสารสนเทศที่มีสารสนเทศที่ตนต้องการอยู่ที่ใดและจะเข้าถึงสารสนเทศในแหล่งต่างๆ นั้นได้อย่างไร 2.4) การใช้สารสนเทศ (Use of information) เป็นขั้นตอนของการใช้สารสนเทศชนิดต่างๆ เช่น ข้อความ รูปภาพ แผนที่ แบบจำลอง มัลติมีเดีย โดยสารสนเทศบางชนิดต้องได้รับฝึกอบรมก่อนการใช้ 2.5) การสังเคราะห์สารสนเทศ (Synthesis) เป็นขั้นตอนการรวบรวมสารสนเทศที่แสวงหาได้จากแหล่งต่างๆ แล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ให้เป็นสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ 2.6) การประเมินผลลัพธ์และกระบวนการ (Evaluation) เป็นขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินกระบวนการแก้ปัญหาสารสนเทศเป็นการกำหนดประสิทธิภาพของกระบวนการทั้งหมด โดยพิจารณาจากสารสนเทศที่แสวงหาได้ว่าสามารถนำมาตอบปัญหาที่กำหนดไว้ได้หรือไม่ ถ้าไม่สามารถตอบได้แสดงว่ากระบวนการแสวงหาสารสนเทศที่ดำเนินมาทั้งหมดนั้นไม่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องเริ่มดำเนินกระบวนการใหม่ ส่วนอมร์ตัน ถาวรานุรักษ์ (2534: 6) กล่าวถึงการรู้เท่าทันสารสนเทศ หมายถึง การใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้ข้อเท็จจริงเพื่อวัตถุประสงค์ในการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยจากแหล่งสารสนเทศภายในโรงเรียนและแหล่งสารสนเทศภายนอกโรงเรียน เช่น การใช้สารสนเทศภายในห้องสมุด หนังสือคู่มือเฉลยข้อสอบ ข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ทางวิทยุ โทรทัศน์ และสถาบันกวดวิชา เป็นต้น

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ การรู้เท่าทันสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการกำหนดขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการโดยระบุประเภทและรูปแบบของสารสนเทศต่างๆ แสดงความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาวิธีการและการค้นหาสารสนเทศ โดยใช้เครื่องมือต่างๆ การประเมินคุณค่าสารสนเทศและนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กระบวนการแก้ปัญหาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณจนกลายเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสภาพที่แวดล้อมด้วยสารสนเทศ

การวัดการรู้เท่าทันสารสนเทศ

อมร์ตัน ถาวรานุรักษ์ (2534: 6) ศึกษาการรู้เท่าทันสารสนเทศเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษา 6 ได้สร้างแบบวัดเกี่ยวกับการใช้แหล่งความรู้ (สารสนเทศ) เพื่อการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัย มีข้อคำถาม 28 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วย

มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.76 สำหรับสุวัฒน์ พระนิมิตร (2552) ศึกษาการรู้เท่าทันสารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ได้สร้างแบบวัดการรู้เท่าทันสารสนเทศ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดขอบเขตสารสนเทศ 2) การเข้าถึงสารสนเทศ 3) การประเมินสารสนเทศ และ 4) การใช้สารสนเทศ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุดมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 ในการสร้างแบบวัดการรู้เท่าทันสารสนเทศครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของสุวัฒน์ พระนิมิตร (2552) มาปรับและพัฒนาเพื่อให้เป็นแบบสอบถามเป็นแบบมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงที่สุด

งานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรู้เท่าทันสารสนเทศกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

อมรรัตน์ ถาวรานุรักษ์ (2534) ได้ศึกษาการใช้สารสนเทศเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 359 คน พบว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้แหล่งความรู้สารสนเทศเพื่อการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยในระดับมาก ได้แก่ ซีดีหนังสือคู่มือเฉลยข้อสอบเก่ามาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทบทวนวิชาที่ใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยจากหนังสือหรือตำราที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายด้วยตนเอง สำหรับอมรรัตน์ ปิงตระกูล (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศเพื่อการศึกษาของนักศึกษาศึกษานอกโรงเรียน หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ตัวแบบบิกซิกซ์ของไอเซนเบิร์กและเบอร์โควิทซ์ (Eisenberk & Berkowitz Information Problem - Solving: Big 6 Skills Model) พบว่า กิจกรรมการแสวงหาสารสนเทศในแต่ละขั้นตอนอยู่ในวงจำกัด เนื่องจากการเรียนการสอนอยู่ในรูปของการบรรยาย และยึดหนังสือแบบเรียนเป็นหลัก ภาระงานที่ได้รับมอบหมายไม่ยากและนักศึกษายังขาดทักษะการรู้หนังสือ ส่วนปภาดา เจียวกัก (2547) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 465 คน พบว่า นิสิตมีการรู้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นิสิตมีความสามารถในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับสูง รองลงมา คือความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ และความสามารถในการประเมินสารสนเทศซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ทางด้านสุวัฒน์ พระนิมิตร (2552) ได้ศึกษาการรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 472 คน พบว่า นิสิตมีการรู้สารสนเทศโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สำหรับปาริชาติ เสารยะวิเศษ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาการรู้สารสนเทศของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย พบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาประมาณร้อยละ 50 มีการรู้สารสนเทศในระดับมากและเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีการรู้สารสนเทศด้านการประเมินสารสนเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.9 แต่มีการรู้สารสนเทศด้านการเข้าถึงสารสนเทศน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.3

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยจะเห็นได้ว่านักเรียนที่รู้เท่าทันสารสนเทศสูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่รู้เท่าทันสารสนเทศน้อยกว่า

ลักษณะทางชีวสังคมกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียนได้แก่ เพศ แผนการเรียนและเหตุผลในการศึกษาต่อ เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการแบ่งประเภทของนักเรียนซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เพศกับพฤติกรรมเตรียมพร้อมศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

เพศที่แตกต่างกันเป็นปัจจัยทางชีวสังคมที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เด็กหญิงและเด็กชายมีการแสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่แตกต่างกัน เช่น การเล่น เด็กชายชอบที่จะเล่นแบบรุนแรงใช้กำลังความสามารถทางกายภาพมากกว่าเด็กหญิงที่จะมีความอ่อนโยนมากกว่าเด็กชาย พฤติกรรมนิยมที่จะเลี้ยงดูเด็กหญิงให้เป็นผู้มีความประพฤติที่เรียบร้อย อ่อนโยน มีความสุภาพมากกว่าเด็กชาย (สุจินดา มุลผล. 2548) ซึ่งงานวิจัย ปฐมพร กิจวรรณี (2552: 60) ได้ศึกษาผลกระทบของระบบแอดมิชชั่น ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เขต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนเพศชายกับเพศหญิงได้รับผลกระทบด้านจิตใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าได้รับผลกระทบด้านความวิตกกังวล และด้านความพึงพอใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน สุกัญญา พูลประภา (2547: 192) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) พบว่า นักเรียนชายมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนต่อดีกว่านักเรียนหญิง

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงคาดว่าเพศจะมีความเกี่ยวข้องและสอดคล้อง เช่นเดียวกับงานวิจัยดังกล่าว จึงได้นำตัวแปรเพศ มาศึกษาเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม

แผนการเรียนกับพฤติกรรมเตรียมพร้อมศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

พราวมาศ นนทยาธร (นียดา พงษ์พาชาราษฎร์. 2535: 54; อ้างอิงจาก พราวมาศ นนทยาธร. 2520) ศึกษาความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมแบบประสมในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2519 จำนวน 681 คน พบว่า นักเรียนแผนกวิทย์และแผนกทั่วไปมีความคาดหวังไม่แตกต่างกันแต่นักเรียนแผนกศิลป์มีความคาดหวังแตกต่างจากแผนกอื่น ผู้มีความคาดหวังสูงส่วนใหญ่มาจากนักเรียนแผนกศิลป์ และผู้มีความคาดหวังต่ำส่วนใหญ่มาจากแผนกทั่วไป ปิยะวรรณ เลิศพานิช (2542: 62) ได้ศึกษา

ความเครียด สาเหตุของความเครียดและวิธีเผชิญความเครียดทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ส่วนกลาง กลุ่มที่ 4 พบว่านักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกันมีระดับความเครียดทางการเรียนแตกต่างกันและมีวิธีเผชิญความเครียดทางการเรียนจากสาเหตุบางข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คณิตา ตะปินตา, นพวัน สุขสำราญ (2544: 53) ได้ทำการศึกษาความวิตกกังวลในการศึกษาต่อในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2544 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 128 คน พบว่า นักเรียนที่มีแผนการเรียนต่างกันมีความวิตกกังวลในการรับเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน และพบว่านักเรียนที่อยู่ในแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ มีความวิตกกังวลในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในแผนการเรียนวิทย์ - คณิตและนักเรียนที่อยู่ในแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณมีความวิตกกังวลในการรับบุคคลเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาสูงกว่า นักเรียนที่อยู่ในแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงคาดว่าแผนการเรียนจะมีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องเช่นเดียวกับงานวิจัยดังกล่าว จึงได้นำตัวแปรแผนการเรียนมาศึกษาเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม

เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ

อรพินธ์ ชูชม และคนอื่นๆ (2540) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา - อาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 1,167 คน พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ 55.4 คำนึงถึงความสามารถ ความสนใจและความต้องการของตนเป็นอันดับแรก ในการเลือกการศึกษา - อาชีพนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ จำนวนร้อยละ 51 ยังไม่แน่ใจในการตัดสินใจเลือกสาขาที่ศึกษาต่อและจำนวนร้อยละ 66 ยังไม่แน่ใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ส่วนมุกษิตา คุยเพียภูมิ (2552) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 422 คน พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์โดยรวมและด้านลักษณะของสถาบันด้านการประกอบอาชีพ ด้านความสนใจของตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับจุฑามาศ ตันดิรัตน์โอภาส (2548) การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าปัจจัยที่เกิดจากตัวของนักเรียนเองในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านความสนใจ ด้านความถนัด ด้านบุคลิกภาพ ส่วนปัจจัยที่เกิดจากภายนอกของนักเรียนในด้านต่างๆ คือ ด้านอาชีพของบิดามารดา ด้านตลาดแรงงาน สำหรับระวีพร วีระจันทร์ (2553) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 549 คน พบว่านักศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยรวมและในด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านความถนัดและความสนใจในวิชาชีพ ด้านสังคมในระดับมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจึงคาดว่าเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อจะมีความเกี่ยวข้อง และสอดคล้องเช่นเดียวกับงานวิจัยดังกล่าว จึงได้นำตัวแปรเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ มาศึกษาเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่ม

นิยามปฏิบัติการ

1. **พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา** หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนทั้งทางร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาเพียงพอที่จะรับรู้สิ่งต่างๆ ได้โดยไม่มีสิ่งใดเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดความพึงพอใจในการกระทำนั้นๆ ยังให้บังเกิดผลที่ดีต่อตัวเอง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพทางจิต ได้แก่ ความมีสมาธิในการทบทวนบทเรียนและทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอบมองโลกในแง่ดีปราศจากความวิตกกังวล เป็นต้น 2) ด้านสุขภาพร่างกาย ได้แก่ การทานอาหารที่มีประโยชน์ การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ การออกกำลังกายสม่ำเสมอและการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงเพื่อให้ร่างกายมีความคงทนต่อการเรียนเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ และ 3) ด้านการเตรียมตัวสอบ ได้แก่ การวางแผนการอ่านหนังสือทบทวนความรู้ ให้ตรงกับสาขา/คณะ ที่เลือก การเรียนเสริมวิชาเพิ่มเติม การจับกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน สอบถามผู้รู้ การวางแผนใช้เวลา การจัดตาราง การทบทวนเนื้อหาให้ครบทันเวลา วันสอบ การทดลองสอบและการฝึกทำข้อสอบที่ใช้ในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในปีที่ผ่านมา

ในการวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดขึ้นเองเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง แบบวัดมีจำนวน 24 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรฐานประเมินรวมค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 24 - 144 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

2. **ความคาดหวังของผู้ปกครอง** หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง การรับรู้ของนักเรียนถึงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้ปกครองในการคาดคะเนหรือคาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ และการเรียนเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาและประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องการเรียนและการทำงานในอนาคต

การวัดความคาดหวังของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดของศรีนทิพย์ พงษ์ศาวัต (2546) มาปรับและพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง แบบวัดมีจำนวน 13 ข้อแต่ละข้อ มีมาตรฐานประเมินค่า 6 ระดับ คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 13 - 78 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพการณ์ต่างๆ ในโรงเรียนที่มีต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียนซึ่งวัดจากองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพบรรยากาศภายในชั้นเรียน ได้แก่ ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ บรรยากาศในห้องเรียนปลอดโปร่ง โต๊ะเก้าอี้มีความเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนและการแสดงออกของครูต่อนักเรียนมีความใกล้ชิดครู มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันและครูสามารถให้ความช่วยเหลือและเป็นที่ยอมรับของนักเรียนได้ และ 3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพากันและกัน มีการพูดคุย สามารถทำกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน ตลอดจนให้คำปรึกษากับเพื่อน

การวัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดของอัญชลี ทองจันทร์ (2546) ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 14 - 84 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากกว่านักเรียน ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

4. การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนในลักษณะการให้บริการและกระบวนการช่วยเหลือเพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อมสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี อีกทั้งสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ที่สามารถเลือกหรือตัดสินใจได้อย่างฉลาด และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ของตนได้เหมาะสม

การวัดการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ โดยดัดแปลงแบบวัด ของกิ่งกาญจน์ เหล่ารักวงศ์ (2545) ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และนิยมปฏิบัติการ จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินค่า 6 ระดับ คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 - 60 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้มีการได้รับแนะแนวศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

5. ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ในอนาคต ของนักเรียน ให้รู้จักการอดใจรอได้ และเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รู้จักการวางแผน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ

การวัดลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ผู้วิจัยดัดแปลงแบบวัดของดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2536) ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 13 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงของคะแนน อยู่ระหว่าง 13 - 78 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง แสดงว่าเป็นผู้มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

6. ความสามารถในการจัดการกับความเครียด หมายถึง ความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความพร้อมทางจิตในการจัดการกับตนเองและการปรับตัวอย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญกับความเครียดของตนและความขัดแย้งกับบุคคลอื่นให้เป็นที่ไปในทิศทางที่ตนเองต้องการอย่างรอบคอบระมัดระวังไม่ว่าจะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ โดยปรับตัวและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถด้านการจัดการกับความเครียดของตนเองหมายถึงการตระหนักรู้ศักยภาพของตนเองและกลวิธีการลดหรือจัดการความเครียดที่เกิดขึ้น กับตนเอง 2) ความสามารถด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลหมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดากับมารดา ระหว่างตัวเองกับบิดามารดา ระหว่างตนเองกับพี่หรือน้อง ระหว่างตัวเองกับเพื่อน 3) ความสามารถด้านการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง หมายถึง การสนับสนุนด้านอารมณ์ความรู้สึกการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านวัตถุ สิ่งของ

การวัดความสามารถในการจัดการกับความเครียด ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดความสามารถในการจัดการความเครียดโดยปรับปรุงแบบวัดของงามตา วณิชทานนท์ (2550) เหมาะสมกับกลุ่มและตามนิยามปฏิบัติการ แบบวัดมีจำนวน 14 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงของคะแนนอยู่ระหว่าง 14 - 84 นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่ามีความสามารถในการจัดการกับความเครียดมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

7. เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ หมายถึง ความรู้สึกและความรู้เชิงประเมินค่าของนักเรียนที่มีต่อความสำคัญของการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา คุณค่าของการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาและประโยชน์ของการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

การวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อตามนิยามปฏิบัติการ แบบวัดจำนวน 17 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 17 - 102 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่ามีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

8. ค่านิยมในการศึกษา หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลยึดถือปฏิบัติเป็นหลักการมาตรฐานหรือเป็นกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจในเรื่องการศึกษามีคุณค่าสำหรับตนเอง และใช้ค่านิยมในการศึกษาเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจและกำหนดการกระทำต่อการศึกษาของตนเองว่าจะปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้ได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคม

การวัดค่านิยมในการศึกษา ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดค่านิยมในการศึกษาตามนิยามปฏิบัติการ แบบวัดมีจำนวน 14 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับคือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 14 - 84 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่ามีค่านิยมในการศึกษามากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

9. การรู้เท่าทันสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการกำหนดขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการโดยระบุประเภทและรูปแบบของสารสนเทศต่างๆ แสดงความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาวิธีการและการค้นหาสารสนเทศโดยใช้เครื่องมือต่างๆ การประเมินคุณค่าสารสนเทศและนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กระบวนการแก้ไขปัญหาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณจนกลายเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสภาพที่แวดล้อมด้วยสารสนเทศ

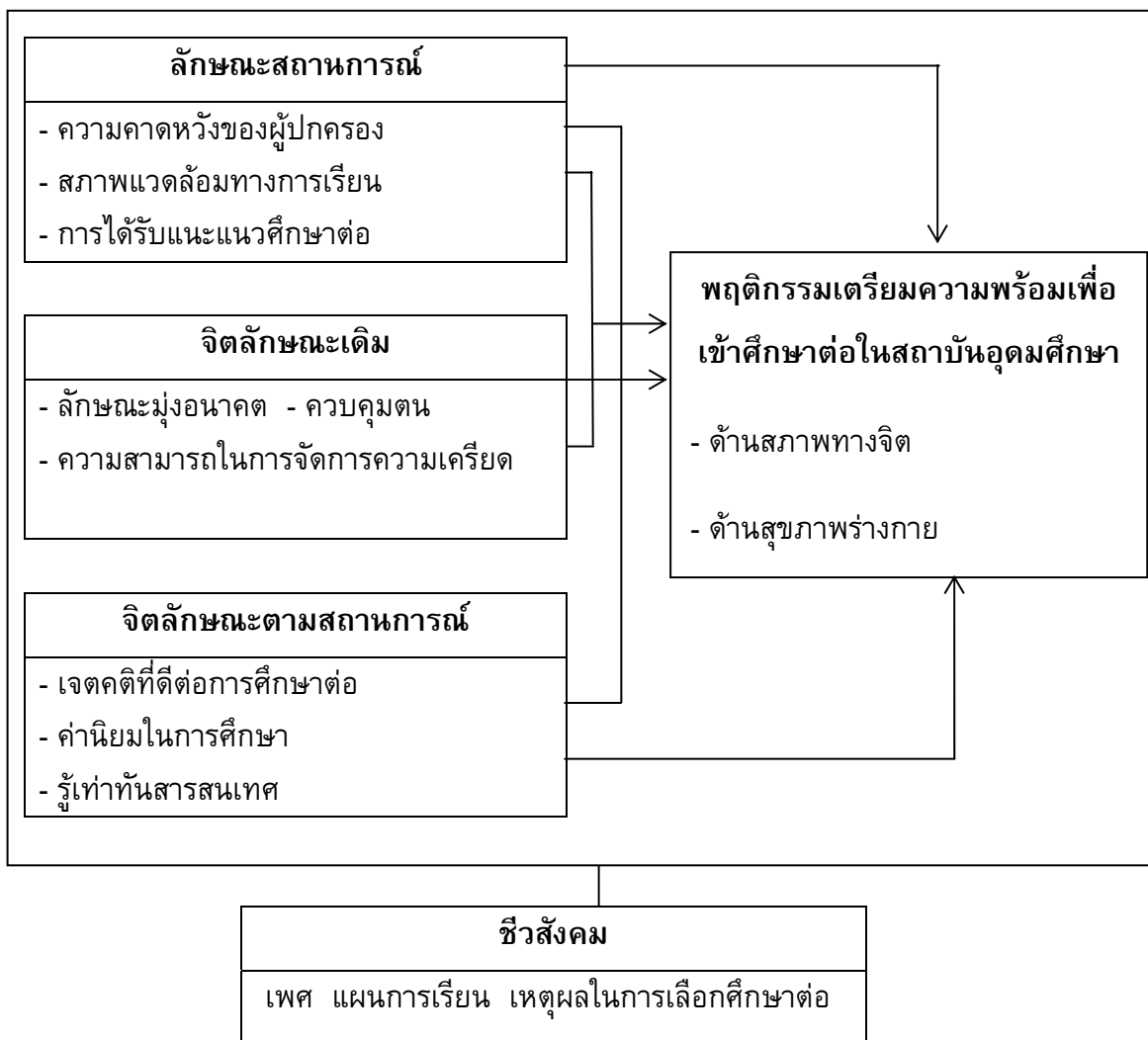
การวัดรู้เท่าทันสารสนเทศ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดรู้เท่าทันสารสนเทศโดยปรับปรุงแบบวัดของสุวัฒน์ พระนิมิตร (2552) แบบวัดตามนิยามปฏิบัติการให้เป็นแบบวัดมีจำนวน 14 ข้อแต่ละข้อมีมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ คือ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” ช่วงคะแนน อยู่ระหว่าง 14 - 84 คะแนน นักเรียนที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแสดงว่าเป็นผู้รู้เท่าทันสารสนเทศมากกว่านักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยเชิงเหตุทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง การกระทำที่แสดงออกของนักเรียนในการวางแผนที่จะเรียนรู้ ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชา และมีความสามารถในการควบคุมตนเองเพื่อให้เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพทางจิต ได้แก่ ความมีสมาธิ ในการทบทวนบทเรียนและทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอบมองโลกในแง่ดีปราศจากความวิตกกังวลเป็นต้น 2) ด้านสุขภาพร่างกาย ได้แก่ การทานอาหารที่มีประโยชน์ การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ การออกกำลังกายสม่ำเสมอและการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงอยู่เสมอ เพื่อให้ร่างกายมีความคงทนต่อการเรียนเพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อ และ 3) ด้านการเตรียมตัวสอบ ได้แก่ การวางแผนการอ่านหนังสือ ทบทวนความรู้ให้ตรงกับสาขา/คณะ ที่เลือก การเรียนเสริมวิชาเพิ่มเติม การจับกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน สอบถามผู้รู้ การวางแผนใช้เวลา การจัดตาราง การทบทวนเนื้อหาให้ครบถ้วนเวลาวันสอบ การทดลองสอบและการฝึกทำข้อสอบที่ใช้ในการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในปีที่ผ่านมา

ในการวิจัยครั้งนี้อาศัยกรอบแนวคิดการวิเคราะห์หาสาเหตุของพฤติกรรมตามรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism Model) (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2541: 105; อ้างอิงจาก Magnusson; & Endler. 1977) และจากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ากลุ่มลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน และการได้รับแนะแนวศึกษาต่อกลุ่มจิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตน และความสามารถในการจัดการความเครียด กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อ

การศึกษาต่อคำนิยมในการศึกษา และการรู้เท่าทันสารสนเทศ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่สำคัญบางประการ ของนักเรียนเพื่อเป็นตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ แยกกลุ่มย่อยอีกด้วยในการตั้งสมมุติฐาน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้แนวของรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมแบบกลไก (Mechanical interaction) ซึ่งศึกษาจิตลักษณะเดิมร่วมกับสถานการณ์ และปฏิสัมพันธ์นิยมแบบในตน (Organismic interaction) ซึ่งเป็นการศึกษาลักษณะทางจิตใจของบุคคลประเภทที่อยู่ใต้อิทธิพลของสถานการณ์ที่เรียกว่าจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ ประกอบกับหลักฐานที่พบจากงานวิจัยในอดีต เช่น ความคาดหวังของผู้ปกครองกับลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและความสามารถในการจัดการความเครียด แล้วยังมีการนำเอาตัวแปรในกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์มาร่วมศึกษาเพื่ออธิบาย ความแปรปรวนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยมแบบในตน เช่น เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อคำนิยมในการศึกษา และการรู้เท่าทันสารสนเทศเป็นต้น ซึ่งสรุปภาพความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนมากและมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำและมีความคาดหวังของผู้ปกครองต่ำ
2. นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมาก

3. ประกอบด้วยสมมุติฐานย่อย 3 ส่วนดังนี้

3.1 กลุ่มตัวแปรลำดับที่ 1 ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) สามารถทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้านย่อย 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการเตรียมตัวสอบ) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เมื่อควบคุมอิทธิพลกลุ่มตัวแปรลำดับที่ 1 คือลักษณะสถานการณ์ให้คงที่ แล้วนำกลุ่มตัวแปรลำดับที่ 2 คือ จิตลักษณะเดิมมี 2 ตัวแปร (ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเอง ความสามารถในการจัดการความเครียด) สามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้านย่อย 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการเตรียมตัวสอบ) จากปริมาณที่กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและ

3.3 เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่แล้วนำกลุ่มตัวแปรลำดับที่ 3 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) เข้าร่วมทำนายอีก สามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้านย่อย 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการเตรียมตัวสอบ) จากปริมาณ ที่กลุ่มตัวแปร ในลำดับที่ 1 และ 2 เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ (Comparitive Correlation Reserch) เพื่อหาความสัมพันธ์และอำนาจในการทำนายพฤติกรรม โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวิสุทธิศ จำนวน 102 คน โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์จำนวน 63 คน โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ จำนวน 237 คน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธารามจำนวน 27 คน โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ 183 คน โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ จำนวน 154 คน โรงเรียนมัธยมปยุรณาวาส จำนวน 39 คน โรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์จำนวน 26 คนมีจำนวน 836 คน (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. 2556: ออนไลน์)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วน (Proportiona Stratified Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างมีสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) โดยใช้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นชั้นภูมิ
2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 300 คน
3. คำนวณกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนประชากรในกลุ่ม X}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตาราง 1 สรุปจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
โรงเรียนวิชูทิศ	102	37
โรงเรียนมัธยมขนาดนาอูปถัมภ์	63	23
โรงเรียนมัธยมประชาชนิเวณ	237	85
โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม	27	10
โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีย็อนสรณ์	183	66
โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ	154	55
โรงเรียนมัธยมปทุมทาส	39	14
โรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์	26	10
รวม	836	300

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวัดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือวัดประเภทมาตราประเมินรวมค่า (Summated rating scale) จำนวน 10 แบบวัด และแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม แต่ละแบบวัดมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

แบบวัดที่ใช้ประกอบด้วยแบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเป็นการกระทำหรือการแสดงออกของนักเรียนทั้งทางร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาเพียงพอที่จะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้โดยไม่มีสิ่งใดเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดความพึงพอใจในการกระทำนั้นๆ ยังให้บังเกิดผลที่ดีต่อตัวเองแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต 2) พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายและ 3) พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบ ดังนี้

แบบวัดพฤติกรรมพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านสภาพทางจิต ผู้วิจัยจะสร้างแบบวัดจากนิยามปฏิบัติการแบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับความมีสมาธิ ในการทบทวนบทเรียนและทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอบมองโลกในแง่ดี ปราศจากความวิตกกังวล เป็นต้น ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุด ถึง ไม่จริงเลย มีจำนวน 8 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ “จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนนและลดลงตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต มากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่าโดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .435 ถึง .766 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .950

ตัวอย่าง แบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต

(0) ข้าพเจ้าหาที่สงบดูหนังสือเพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะรบกวนสมาธิ

.....

จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

แบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกาย ผู้วิจัยจะสร้างแบบวัดจากนิยามปฏิบัติการ แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับการทานอาหารที่มีประโยชน์ การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ การออกกำลังกายสม่ำเสมอและการดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงอยู่เสมอเพื่อให้ร่างกายมีความคงทนต่อการเรียนเพื่อเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ จากจริงที่สุดถึง ไม่จริงเลย มีจำนวน 8 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .278 ถึง .514 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .862

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อถ้าตอบ “จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกาย มากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่าง แบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐด้านสุขภาพร่างกาย

(0) ข้าพเจ้าออกกำลังกายเพื่อเตรียมพร้อมให้ร่างกายแข็งแรงอยู่เสมอ

.....

จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ“จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่า มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบวัดความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษา

(0) ผู้ปกครองต้องการให้ข้าพเจ้ามีผลการเรียนดีเยี่ยม

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 3 แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยปรับแบบวัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ของ อัญชลี ทองจันทร์ (2546) มาปรับใช้ ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนหมายถึง สภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนที่มีต่อความเป็นอยู่ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียนซึ่งวัดจากองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพบรรยากาศ ภายในชั้นเรียน ได้แก่ ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ บรรยากาศในห้องเรียนปลอดโปร่ง โต๊ะเก้าอี้มีความเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน ได้แก่ การปฏิบัติตนและการแสดงออกของครูต่อนักเรียน มีความใกล้ชิดครู มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และครูสามารถให้ความช่วยเหลือและเป็นที่ยิ่งของนักเรียนได้ และ 3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพากัน และกัน มีการพูดคุย สามารถทำงานร่วมกิจกรรมร่วมกันกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ด้านการเรียน ตลอดจนให้คำปรึกษากับเพื่อนๆ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตราประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีจำนวน 15 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .338 ถึง .662 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .841

เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ “จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ารับรู้ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบวัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

(0) โรงเรียนมีสถานที่กว้างเพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(0) เมื่อนักเรียนทำงานผิดพลาด ครูจะแนะนำสิ่งที่ถูกต้อง

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

(0) ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองเป็นคนไม่ค่อยมีความสำคัญ เวลาอยู่ในกลุ่มเพื่อนในโรงเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 4 การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ แบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยปรับเปลี่ยนวัดการได้รับการแนะแนวศึกษาต่อของโรงเรียนของ กิ่งกาญจน์ เหล่าร์กวงศ์ (2545) มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับการช่วยเหลือนักเรียนในลักษณะการให้บริการและกระบวนการช่วยเหลือเพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเองเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดีสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ที่สามารถเลือกหรือตัดสินใจได้อย่างฉลาด และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ของตนได้เหมาะสม ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับจาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีจำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .513 ถึง .718 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .895

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ “จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าได้รับการแนะแนวศึกษาต่อของโรงเรียนมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบวัดการได้รับการแนะแนวศึกษาต่อของโรงเรียน

(0) โรงเรียนได้จัดให้มีการบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 5 แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตน แบบวัดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยปรับปรุงแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต – มุ่งอนาคต ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และงามตา วณิชทานนท์ และคณะ (2536) มาปรับใช้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสามารถในการคาดการณ์ในอนาคตของนักเรียน ให้รู้จักการอดได้รอได้และเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รู้จักการวางแผนเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ “จากจริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีจำนวน 13 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .255 ถึง .627 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .830

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ“จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนน และลดลงมาตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่า แสดงว่า ลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตนมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต

(0) เมื่อเวลาใกล้สอบ ข้าพเจ้าจะขยันมาเรียนเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เข้าใจบทเรียนที่อาจารย์สอน และจะได้สอบได้คะแนนดี

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 6 ความสามารถในการจัดการความเครียด สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดของ งามตา วณิชานนท์ (2550) มาใช้วัดความสามารถในการจัดการความเครียด แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความพร้อมทางจิตในการจัดการกับตนเอง และการปรับตัวอย่างเหมาะสมเมื่อเผชิญกับความเครียดของตนเองและความขัดแย้งกับบุคคลอื่น ให้เป็นไปในทิศทางที่ตนเองต้องการอย่างรอบคอบระมัดระวังไม่ว่าจะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ โดยปรับตัวและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถด้านการจัดการกับความเครียดของตนเองหมายถึงการตระหนักรู้ศักยภาพของตนเองและกลวิธีการลดหรือจัดการความเครียดที่เกิดขึ้นกับตนเอง 2) ความสามารถด้านการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลหมายถึง ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบิดากับมารดา ระหว่างตัวเองกับบิดามารดา ระหว่างตนเองกับพี่หรือน้อง ระหว่างตัวเองกับเพื่อน 3) ความสามารถด้านการแสวงหา การสนับสนุนทางสังคมจากคนรอบข้าง หมายถึง การสนับสนุนด้านอารมณ์ ความรู้สึก การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนด้านวัตถุ สิ่งของลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรวัดประเมิณรวมค่า 6 หน่วย จำนวน 14 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .201 ถึง .568 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .804

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ“จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนน และลดลงมาตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่า แสดงว่า มีการจัดการความเครียดมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบวัดการจัดการความเครียด

(0) เมื่อฉันมีปัญหามิเข้าใจในบทเรียน ฉันกล้าถามคำถามและขอคำแนะนำจากครู

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 7 แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะสร้างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อจากนิยามปฏิบัติการ แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้สึกและความรู้เชิงประเมินค่าของนักเรียนที่มีต่อความสำคัญของการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา คุณค่าของการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาและประโยชน์ของการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเตรียมพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีจำนวน 17 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .301 ถึง .685 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .876

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ “จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวกได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนมากกว่าแสดงว่ามีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบวัดเจตคติที่ดีต่อศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ

(0) การศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นการทำให้ข้าพเจ้าเกิดความเจริญก้าวหน้า

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(0) การศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจเป็นอย่างมากที่จะได้รับความเป็นอิสระมากขึ้น

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

0) ข้าพเจ้าพร้อมที่จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเพื่อทำประโยชน์พัฒนาสังคมให้มากขึ้น

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 8 ค่านิยมในการศึกษา สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดของเกษม เกษมนุกิจกุล (2534) มาใช้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการ แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความเชื่อที่บุคคลยึดถือปฏิบัติเป็นหลักการมาตรฐานหรือเป็นกฎเกณฑ์ในการตัดสินใจในเรื่องการศึกษาว่ามีคุณค่าสำหรับตนเองและใช้ค่านิยมในการศึกษาเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ และกำหนดการกระทำต่อการศึกษาต่อของตนเองว่าจะปฏิบัติอย่างไร เพื่อให้ได้รับการยอมรับ และยกย่องจากสังคม ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีจำนวน 14 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .567 ถึง .795 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .910

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ“จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนจากแบบวัดมากกว่า แสดงว่ามีค่านิยมในการศึกษามากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบวัดค่านิยมในการศึกษา

(0) การได้เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้นจะทำให้ข้าพเจ้ามีงานทำที่ดี

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 9 การรู้เท่าทันสารสนเทศ สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดของผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดของสุวัจน์ พระนิมิตร (2552) มาใช้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการแบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนในการกำหนดขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการโดยระบุประเภทและรูปแบบของสารสนเทศต่างๆ แสดงความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาวิธีการ การประเมินคุณค่าสารสนเทศและนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กระบวนการแก้ไขปัญหาและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จนกลายเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสภาพที่แวดล้อมด้วยสารสนเทศ ลักษณะแบบวัดเป็นแบบมาตรประเมินรวมค่า 6 ระดับ จาก “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงที่สุด” มีจำนวน 14 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .241 ถึง .745 มีความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ .830

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือก ผู้ตอบเลือกได้ 1 คำตอบในแต่ละข้อ ถ้าตอบ“จริงที่สุด” ในคำถามเชิงบวก ได้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจน ถึง “ไม่จริงที่สุด” ได้ 1 คะแนน ในคำถามเชิงลบให้คะแนนตรงกันข้าม ผู้ตอบที่ได้คะแนนจากแบบวัดมากกว่า แสดงว่ามีค่านิยมในการศึกษามากกว่าผู้ตอบที่ได้คะแนนน้อยกว่า

ตัวอย่างแบบวัดรู้เท่าทันสารสนเทศ

(0) นักเรียนสามารถกำหนดแหล่งสารสนเทศจากหลากหลายช่องทางในการแสวงหาความรู้

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(0) นักเรียนสามารถรวบรวมรายการสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

(0) นักเรียนสามารถประเมินความเกี่ยวข้องของเนื้อหาสารสนเทศที่ค้นคว้ามาได้สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษากันเรื่องการศึกษา

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

ตอนที่ 10 แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลและภูมิหลังบางประการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเติมคำลงในช่องว่าง และเลือกตอบข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ แผนการเรียน

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง

1.1	เพศ	[...] ชาย	[...] หญิง
1.2	แผนการเรียน	[...] วิทยาศาสตร์ – คณิต	[...] ศิลป์ – ภาษา
		[...] ศิลป์ – คำนวณ	
1.3	เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ	[...] ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ	
		[...] ความสนใจของตนเอง	
		[...] ชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย	

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเองและแบบสอบถามที่ได้ปรับมาจากผู้อื่น ไปหาคุณภาพของเครื่องมือวัด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด (Content validity) ให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ที่มีความรู้ ความเข้าใจในด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัดเป็นอย่างดีเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาในแบบวัดแต่ละฉบับว่าสามารถวัดได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหาที่จะวัด โดยมีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ ภาษา และสำนวนถ้อยคำของข้อความ มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่และพิจารณาความคิดเห็นตรงกันของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 คน เป็นเกณฑ์การคัดเลือก จากนั้นนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด โดยผู้วิจัยจะนำแบบวัดแต่ละฉบับที่ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคลากรกลุ่มอื่น ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) แล้วเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ไว้ใช้เป็นแบบวัด (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531: 138)

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดที่ใช้ จะหาภายหลังจากการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อแล้ว จากนั้นเลือกเฉพาะข้อที่มี นัยสำคัญทางสถิติและได้รับการปรับปรุงจนมีเนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่ต้องการจะวัด นำมาหาค่า ความเชื่อมั่นชนิดความสอดคล้องภายในด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531: 138) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 คุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย

ลำดับ	แบบวัด	จำนวน ข้อ	ช่วงค่า Item- total Correlation	Reliability (Alpha Coefficient)
1	แบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา	24	.278 - .766	.904
2	แบบวัดความคาดหวังของผู้ปกครองต่อ การศึกษา	10	.282 - .639	.821
3	แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน	14	.336 - .662	.846
4	แบบวัดการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ	10	.513 - .718	.895
5	ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตน	13	.255 - .627	.830
6	แบบวัดความสามารถในการจัดการ ความเครียด	14	.201 - .586	.804
7	แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ	17	.301 - .658	.876
8	แบบวัดค่านิยมในการศึกษา	10	.567 - .795	.910
9	แบบวัดการรู้เท่าทันสารสนเทศ	14	.245 - .745	.830

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อกับทางหน่วยงานที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการหรือหัวหน้าหน่วยงาน ที่ใช้เป็นสถานที่เก็บข้อมูลเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดของการเก็บข้อมูลให้ทราบ และนัดหมายระยะเวลาให้ส่งคืน

4. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ในวันและเวลาที่นัดหมายไว้ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้ง

5. นำข้อมูลจัดเก็บในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติสำหรับใช้ดำเนินการขั้นต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ โดยกำหนดนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของข้อมูลส่วนบุคคลและตัวแปรที่ศึกษาด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้แก่

2.1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย t-test สำหรับการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) เมื่อพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการเซฟเฟ (Scheffe') เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 - 2

2.3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis) โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างร้อยละ 5 เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวมและด้านย่อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย และ 2) ศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวมและด้านย่อยด้วยตัวแปรในกลุ่มปัจจัย ด้านลักษณะทางสถานการณ์ จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยซึ่งมีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ ประกอบด้วย ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ 2) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด 3) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศและ 4) ตัวแปรลักษณะชีวสังคม ประกอบด้วย เพศ ได้แก่ เพศหญิงและเพศชาย แผนการเรียน ได้แก่ แผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ และเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ ได้แก่ ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ ความสนใจของตนเอง ชื่อเสียงของสถาบันมหาวิทยาลัยและค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตัวแปรโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two - way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis) โดยใช้เกณฑ์ความแตกต่างร้อยละ 5 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง คือ ลักษณะทางชีวสังคม (เพศชาย เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ได้ผลปรากฏดังตาราง

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะชีวสังคม

	ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	112	37.33
	หญิง	188	62.67
	รวม	300	100
แผนการเรียน	วิทย์ – คณิต	175	58.30
	ศิลป์ – ภาษา	53	17.70
	ศิลป์– คำนวณ	72	24.00
	รวม	300	100
เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ	ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ	212	70.70
	ความสนใจของตนเอง	70	23.30
	ชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย	18	6.00
	รวม	300	100

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 62.67 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 37.33 มีแผนการเรียน วิทย์ - คณิต มากที่สุด จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 43.67 ส่วนเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมากที่สุดคือ ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 70

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแปรกลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร (ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และความสามารถในการจัดการความเครียด) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร (เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) และการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยคือ พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวมและ 3 ด้านย่อย(ด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการเตรียมตัวสอบ) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ได้ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาของนักเรียน

ตัวแปร	Mean	SD.
ลักษณะสถานการณ์		
ความคาดหวังของผู้ปกครอง	42.64	7.43
สภาพแวดล้อมทางการเรียน	62.90	9.07
การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ	42.63	7.67
จิตลักษณะเดิม		
ลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตน	59.03	8.08
ความสามารถในการจัดการความเครียด	61.00	8.31
จิตลักษณะตามสถานการณ์		
เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ	75.86	11.58
ค่านิยมในการศึกษา	41.02	9.41
การรู้เท่าทันสารสนเทศ	60.02	7.74
ตัวแปรตาม		
พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ		
ในสถาบันอุดมศึกษาโดยรวม	106.41	15.10
- ด้านสภาพทางจิต	37.49	7.64
- ด้านสุขภาพร่างกาย	35.17	6.18
- ด้านการเตรียมตัวสอบ	33.75	6.45

จากตาราง 4 พบผลเช่นนี้

ลักษณะสถานการณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำงานศึกษาลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน ปรากฏผลดังตาราง 3 คือ 1) คะแนนความคาดหวังของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ย 42.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.43 2) คะแนนสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีค่าเฉลี่ย 62.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.07 3) คะแนนการได้รับแนะแนวศึกษาต่อมีค่าเฉลี่ย 42.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.67

จิตลักษณะเดิม

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำงานศึกษาจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และความสามารถในการจัดการความเครียด จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน ปรากฏผลดังตาราง 3 คือ 1) คะแนนลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน มีค่าเฉลี่ย 59.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.08 2) คะแนนความสามารถในการจัดการความเครียด มีค่าเฉลี่ย 61.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.31

จิตลักษณะตามสถานการณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำงานศึกษาจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร คือ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ จากการวิเคราะห์คะแนนของตัวแปรต่างๆ ในกลุ่มนี้ด้วยสถิติพื้นฐาน ปรากฏผลดังตาราง 3 คือ 1) คะแนนเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ มีค่าเฉลี่ย 75.8 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 11.58 2) คะแนนค่านิยมในการศึกษา มีค่าเฉลี่ย 41.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.41 3) คะแนนการรู้เท่าทันสารสนเทศมีค่าเฉลี่ย 60.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.74

ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวมและ 3 ด้านย่อย ผลปรากฏดังตาราง 3 คือ พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 106.41 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 15.10 เมื่อพิจารณาตัวแปรพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละด้านย่อย 3 ด้าน พบว่า ด้านสภาพทางจิตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 37.49 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.64 ด้านสุขภาพร่างกายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.17 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.18 ด้านการเตรียมตัวสอบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.75 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.45

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน มีลำดับดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two - way ANOVA) ของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครอง 2) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two - way ANOVA) ของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาตามตัวแปรสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด 3) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา 3 ด้าน ด้วยตัวทำนาย ตัวแปรกลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว (ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) ตัวทำนายกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม 2 ตัว (ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและความสามารถในการจัดการความเครียด) และตัวทำนายกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว (เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) รวมทั้งสิ้น 8 ตัวทำนายร่วมกัน

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two - way ANOVA) ของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเมื่อพิจารณาตามตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและตัวแปรความคาดหวังของผู้ปกครอง

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวม และ 3 ด้านย่อย ได้แก่ 1.1) ด้านสภาพทางจิต 1.2) ด้านสุขภาพร่างกาย 1.3) ด้านการเตรียมตัวสอบโดยพิจารณาตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีความแตกต่างกันคือตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครอง จำแนกตามกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะชีวสังคมดังนี้

1.1) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

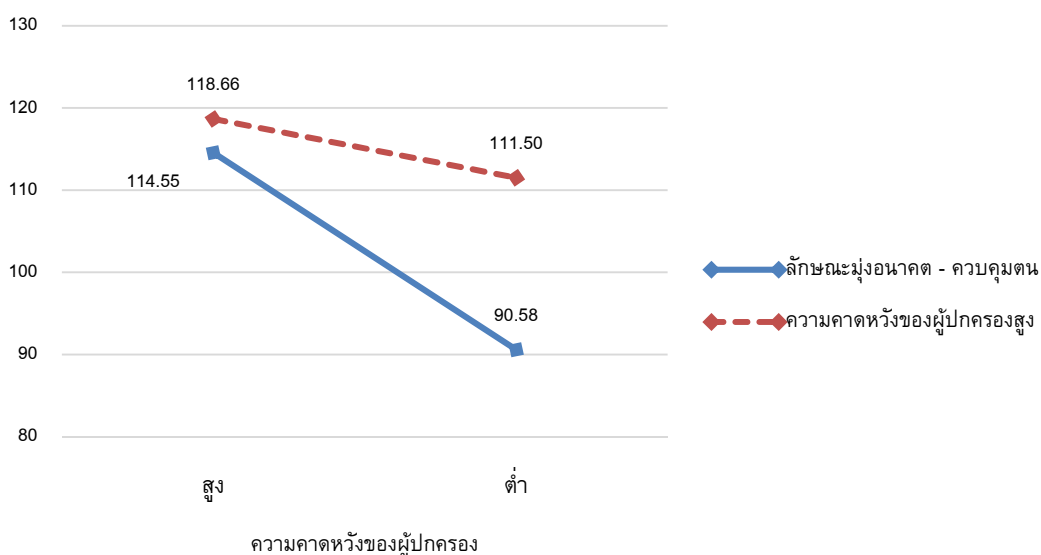
กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	%ทำนาย
		(ก) ลักษณะ มุ่งอนาคต ควบคุมตน	(ข) ความคาดหวัง ของผู้ปกครอง		
1. กลุ่มรวม	300	8.810*	28.140*	1.078	41.1
2. เพศชาย	112	5.020*	7.320*	0.010	28.5
3. เพศหญิง	188	2.799	11.939*	1.381	49.0
4. วิทย์ – คณิต	175	2.265	17.176*	0.700	38.5
5. ศิลป์ – ภาษา	53	5.259*	0.382	2.273	41.0
6. ศิลป์- คำนาถ	72	5.410*	15.543*	3.821	57.7
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	10.248*	15.842*	4.610*	49.9
8. ความสนใจของ ตนเอง	70	1.900	3.335	0.349	25.8
9. ชื่อเสียงของ สถาบันมหาวิทยาลัย	18	0.001	6.371	2.364	69.0

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 5 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต- ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมเฉพาะในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่า 1) ในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ตาราง 25 ภาคผนวก ข และภาพประกอบ 3) พบว่า 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูง ถ้ามีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากกว่าผู้ที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย 2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากหรือน้อยก็ตาม

ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ

3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงและในขณะเดียวกันมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนต่ำและมีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อยหรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงและมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากที่สุด และนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำและมีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมน้อยที่สุด

ภาพประกอบ 3 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เมื่อมีตัวแปรอิสระเป็นนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตาราง 6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน
อุดมศึกษาในด้านรวมระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 112.565	ต่ำ = 103.025
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 115.901	น้อย = 99.389
2. เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 110.833	ต่ำ = 100.792
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 111.875	น้อย = 99.750
3. เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 113.650	ต่ำ = 104.731
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 118.400	น้อย = 99.981
4. วิทย์ – คณิต	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 109.175	ต่ำ = 104.400
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 115.117	น้อย = 96.458
5. ศิลป์ – ภาษา	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 122.714	ต่ำ = 105.771
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 116.527	น้อย = 111.958
6. ศิลป์- คำนวณ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 112.867	ต่ำ = 99.917
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 117.367	น้อย = 95.417
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 115.083	ต่ำ = 102.568
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 116.606	น้อย = 101.045
8. ความสนใจของตนเอง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 110.604	ต่ำ = 101.171
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 112.138	น้อย = 99.637
9. ชื่อเสียงของสถาบัน/ มหาวิทยาลัย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 109.500	ต่ำ = 109.250
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 120.250	น้อย = 98.500

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว ตามตาราง 6 พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 112.265 และ 103.025) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 118.857 และ 100.792) เพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 113.650 และ 104.731) แผนการเรียนวิทย์ - คณิต (ค่าเฉลี่ย 109.175 และ 102.400) แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา (ค่าเฉลี่ย 122.714 และ 105.711) แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ (ค่าเฉลี่ย 112.867 และ 99.917) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 115.083 และ 102.568) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 110.604 และ

101.171) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 109.500 และ 109.250)

คะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวม แปรปรวนไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 115.901 และ 99.389) และทุกกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่ม เพศชาย (ค่าเฉลี่ย 111.875 และ 99.750) เพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 118.400 และ 99.981) แผนการเรียนวิทย์ - คณิต (ค่าเฉลี่ย 115.117 และ 96.458) แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา (ค่าเฉลี่ย 116.527 และ 111.958) แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ (ค่าเฉลี่ย 117.367 และ 95.417) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 116.606 และ 101.045) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 112.138 และ 99.637) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 120.250 และ 98.500)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย 2) นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย 3) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงและในขณะเดียวกันมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากพบในกลุ่มย่อยที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพและยังพบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง ในขณะเดียวกันมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากที่สุด

1.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพจิตของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเองและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน

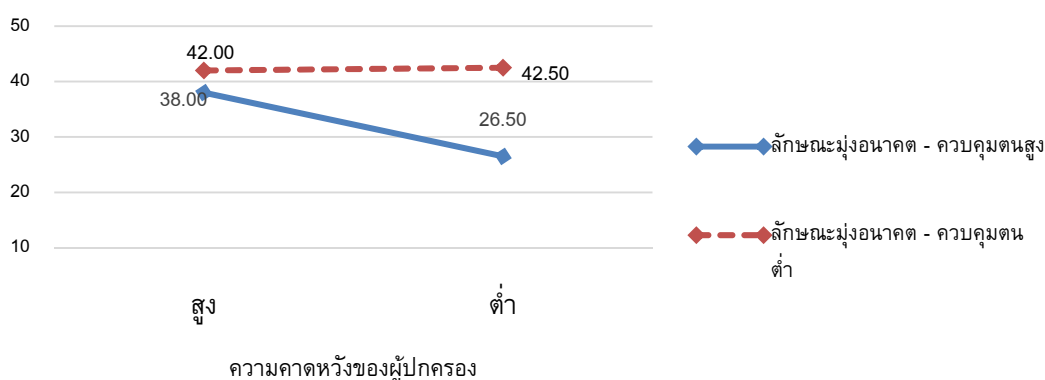
ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนเอง และความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			
		(ก)	(ข)	ก x ข	%ทำนาย
		ลักษณะ มุ่งอนาคต ควบคุมตนเอง	ความคาดหวัง ของผู้ปกครอง		
1. กลุ่มรวม	300	7.718*	39.298*	2.683	43.7
2. เพศชาย	112	3.691	10.743*	0.026	31.7
3. เพศหญิง	188	3.113	16.926*	3.296	57.7
4. วิทย์ – คณิต	175	2.507	21.013*	0.667	43.8
5. ศิลป์ – ภาษา	53	2.754	3.080	1.553	49.6
6. ศิลป์- คำนวณ	72	6.518*	21.547*	7.757*	65.4
7. ความมั่นคงและก้าวหน้า ในอาชีพ	212	9.697*	26.019*	6.777*	57.9
8. ความสนใจของตนเอง	70	0.627	6.500*	0.012	30.1
9. ชื่อเสียงของสถาบัน/ มหาวิทยาลัย	18	7.718	39.298*	2.863*	47.3

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 7 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเอง และความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีผลต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ กลุ่มที่มีเหตุผล ในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพและกลุ่มที่มีเหตุผล

ในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่าเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของ 4 กลุ่มที่แบ่งระดับของตัวแปรอิสระทั้งสองตัวแปรมาเปรียบเทียบกันเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ (Sheffe') พบว่า 1) ในกลุ่มที่มีแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ (ตาราง 26 ภาคผนวก ข ภาพประกอบ 4) พบว่า 1.1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูง ถ้ามีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย 1.2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ 1.3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงและในขณะเดียวกันมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ และมีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อยหรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงและมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตมากที่สุดและนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำและมีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อยเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตน้อยที่สุด 2) ในกลุ่มที่กลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย (ตาราง 27 และ 28 ภาคผนวก ข) พบว่า 2.1) นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงถ้าเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูง มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ 2.2) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำถ้าเป็นผู้ที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองต่ำ 2.3) นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงและเป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ หรืออาจกล่าวได้ว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูง และมีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงพร้อมกันเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากที่สุด

ภาพประกอบ 4 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตในกลุ่มย่อยกลุ่มกลุ่มที่มีแผนการเรียนศิลป์ – คำนวณ เมื่อตัวแปรอิสระเป็นนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครอง

ตาราง 8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิต	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 40.101	ต่ำ = 36.033
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 42.657	น้อย = 33.477
2. เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 43.416	ต่ำ = 36.333
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 39.416	น้อย = 31.600
3. เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 43.466	ต่ำ = 38.000
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 43.588	น้อย = 29.487
4. วิทย์ – คณิต	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 39.125	ต่ำ = 35.669
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 42.400	น้อย = 32.394
5. ศิลป์ – ภาษา	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 44.000	ต่ำ = 37.479
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 44.188	น้อย = 37.292
6. ศิลป์– คำนวณ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 40.000	ต่ำ = 34.500
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 42.250	น้อย = 32.250
7. ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 40.936	ต่ำ = 35.485
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 42.674	น้อย = 33.747

ตาราง 8 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านสภาพทางจิต	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
8. ความสนใจของตนเอง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 39.688	ต่ำ = 36.894
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 42.788	น้อย = 33.794
9. ชื่อเสียงของสถาบัน/ มหาวิทยาลัย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 40.101	ต่ำ = 36.033
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 42.657	น้อย = 33.477

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระทีละตัว ตามตาราง 8 พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 40.101 และ 36.033) และ 2 กลุ่มย่อย ได้แก่ แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา (ค่าเฉลี่ย 44.000 และ 37.479) และเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 40.936 และ 35.485)

คะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตแปรปรวนไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 42.657 และ 33.477) และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่ม เพศชาย (ค่าเฉลี่ย 39.416 และ 31.600) เพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 43.588 และ 29.487) แผนการเรียนวิทย์ - คณิต (ค่าเฉลี่ย 42.400 และ 32.394) แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ (ค่าเฉลี่ย 42.250 และ 32.250) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 42.674 และ 33.747) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 42.788 และ 33.794) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 42.657 และ 33.477)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต- ควบคุมตนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและ 2 กลุ่มย่อย 2) นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากพบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและ 7 กลุ่มย่อย 3) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงและในขณะเดียวกันมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากพบในกลุ่มย่อยที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพและยังพบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูง ในขณะเดียวกันมีความคาดหวังของผู้ปกครองมาก เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตมากที่สุด

1.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายของนักเรียนเมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	%ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		ลักษณะ มุ่งอนาคต ควบคุมตน	ความคาดหวัง ของผู้ปกครอง		
1. กลุ่มรวม	300	3.000	1.449	0.548	8.0
2. เพศชาย	112	2.600	0.493	0.006	8.3
3. เพศหญิง	188	0.759	0.534	0.516	8.8
4. วิทย์ – คณิต	175	0.888	1.248	0.56	7.6
5. ศิลป์ – ภาษา	53	0.652	0.510	1.132	4.7
6. ศิลป์- คำนวณ	72	4.204*	2.435	0.764	29.8
7. ความมั่นคงและก้าวหน้า ในอาชีพ	212	2.975	1.551	1.065	14.2
8. ความสนใจของตนเอง	70	1.771	1.696	0.056	8.4
9. ชื่อเสียงของสถาบัน/ มหาวิทยาลัย	18	0.786	1.490	0.034	42.7

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 9 จากการศึกษาไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีผลต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน
อุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านสภาพทางจิต	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 36.467	ต่ำ = 33.910
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 36.077	น้อย = 34.300
2. เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 36.750	ต่ำ = 33.650
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 35.875	น้อย = 34.525
3. เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 36.517	ต่ำ = 34.149
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 36.325	น้อย = 34.340
4. วิทย์ – คณิต	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 36.425	ต่ำ = 34.446
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 36.608	น้อย = 34.263
5. ศิลป์ – ภาษา	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 37.714	ต่ำ = 34.729
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 34.902	น้อย = 37.542
6. ศิลป์- คำนวณ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 36.267	ต่ำ = 30.688
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 35.600	น้อย = 31.354
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 37.212	ต่ำ = 33.779
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 36.735	น้อย = 34.256
8. ความสนใจของตนเอง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 35.625	ต่ำ = 32.188
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 32.225	น้อย = 35.588
9. ชื่อเสียงของสถาบัน/ มหาวิทยาลัย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 33.500	ต่ำ = 31.917
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 38.750	น้อย = 32.667

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัวแปร พบว่า คะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน โดยพบในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ (ค่าเฉลี่ย 36.267 และ 30.688)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนสูงพบในนักเรียนที่มีแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา

1.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียน เมื่อพิจารณาตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)			
		(ก)	(ข)	ก x ข	%ทำนาย
		ลักษณะ มุ่งอนาคต ควบคุมตน	ความคาดหวัง ของผู้ปกครอง		
1. กลุ่มรวม	300	3.447	15.555*	0.058	24.6
2. เพศชาย	112	1.528	2.548	0.013	11.8
3. เพศหญิง	188	1.017	8.106*	0.004	33.2
4. วิทย์ – คณิต	175	0.463	10.250*	0.973	22.7
5. ศิลป์ – ภาษา	53	5.150	0.009	0.498	29.1
6. ศิลป์– คำนวน	72	0.446	7.561*	0.799	31.1
7. ความมั่นคงและก้าวหน้า ในอาชีพ	212	3.681	4.817*	0.888	23.6
8. ความสนใจของตนเอง	70	1.450	6.670*	1.312	33.7
9. ชื่อเสียงของสถาบัน/ มหาวิทยาลัย	18	0.098	1.680	1.920	46.9

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 11 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน และความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อใน
สถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านการเตรียมตัวสอบ	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 35.696	ต่ำ = 33.082
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 37.166	น้อย = 31.612
2. เพศชาย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 34.208	ต่ำ = 31.633
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 34.583	น้อย = 31.258
3. เพศหญิง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 36.400	ต่ำ = 34.044
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 38.547	น้อย = 31.897
4. วิทย์ – คณิต	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 33.625	ต่ำ = 32.285
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 36.108	น้อย = 29.801
5. ศิลป์ – ภาษา	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 37.438	ต่ำ = 37.125
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 41.000	น้อย = 33.563
6. ศิลป์- คำนวณ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 36.600	ต่ำ = 34.729
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 39.517	น้อย = 31.812
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 36.936	ต่ำ = 33.303
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 37.177	น้อย = 33.042
8. ความสนใจของตนเอง	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 35.292	ต่ำ = 32.088
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 37.125	น้อย = 30.255
9. ชื่อเสียงของสถาบัน/ มหาวิทยาลัย	ลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตน	สูง = 35.500	ต่ำ = 33.750
	ความคาดหวังของผู้ปกครอง	มาก = 38.250	น้อย = 31.000

เมื่อพิจารณาทีละตัวแปรอิสระตามตาราง 12 พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน โดยพบในกลุ่มที่มีแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา (ค่าเฉลี่ย 37.438 และ 37.125)

คะแนนคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบแปรปรวนไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 37.166 และ 31.162) กลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิง(ค่าเฉลี่ย 36.400 และ 34.044) แผนการเรียนวิทย์ - คณิต (ค่าเฉลี่ย 36.108 และ 29.801) แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ (ค่าเฉลี่ย 41.000 และ 33.563) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้า

ในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 37.197 และ 33.042) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 37.125 และ 30.255)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงพบในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา 2) นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงพบในกลุ่มรวมและอีก 6 กลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง

2. ผลการวิเคราะห์สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 เป็นการทดสอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะสถานการณ์กับจิตลักษณะเดิมที่มีผลต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two - way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวนคน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	%ทำนาย
		(ก) สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	(ข) ความสามารถ ในการจัดการ ความเครียด		
1. กลุ่มรวม	300	15.747*	18.426*	3.057	44.1
2. เพศชาย	112	5.135*	0.890	0.159	26.9
3. เพศหญิง	188	9.181*	22.903*	3.823	54.0
4. วิทย์ – คณิต	175	15.574*	11.067*	2.439	53.0
5. ศิลป์ – ภาษา	53	0.125	1.211	0.485	39.7
6. ศิลป์– คำนวณ	72	0.053	10.056*	3.778	43.5

ตาราง 13 (ต่อ)

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	%ทำนาย
		(ก)	(ข)		
		สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	ความสามารถ ในการจัดการ ความเครียด		
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	8.540*	15.532*	1.456	42.3
8. ความสนใจ ของตนเอง	70	8.781*	2.121	0.362	56.4
9. ชื่อเสียงของ สถาบัน/มหาวิทยาลัย	18	2.571	18.286*	0.542	85.8

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 12 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ
ในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 109.914	ต่ำ = 97.248
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 110.432	น้อย = 96.730
2. เพศชาย	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 111.712	ต่ำ = 97.489
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 107.762	น้อย = 101.639
3. เพศหญิง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 108.587	ต่ำ = 97.399
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 111.828	น้อย = 94.158

ตาราง 14 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านรวม	
4. วิทย์ – คณิต	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 113.396	ต่ำ = 97.687
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 112.163	น้อย = 97.920
5. ศิลป์ – ภาษา	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 106.000	ต่ำ = 89.000
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 116.000	น้อย = 92.500
6. ศิลป์ – คำนวณ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 96.437	ต่ำ = 94.577
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 108.264	น้อย = 82.750
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 108.415	ต่ำ = 97.300
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 110.353	น้อย = 95.362
8. ความสนใจของ ตนเอง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 110.542	ต่ำ = 99.750
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 116.125	น้อย = 94.167
9. ชื่อเสียงของ สถาบัน/ มหาวิทยาลัย	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 110.333	ต่ำ = 107.000
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 123.667	น้อย = 102.000

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระตามตาราง 14 พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมแปรปรวนไปตามสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 109.914 และ 97.248) และกลุ่มย่อยได้แก่ กลุ่มเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 111.712 และ 97.489) กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 108.587 และ 97.399) แผนการเรียนวิทย์ - คณิต (ค่าเฉลี่ย 113.396 และ 97.687) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 108.415 และ 97.300) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 110.542 และ 99.750)

คะแนนคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมแปรปรวนไปตามความสามารถในการจัดการความเครียดโดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 110.432 และ 96.730) กลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 111.828 และ 94.158) แผนการเรียนวิทย์ - คณิต (ค่าเฉลี่ย 112.163 และ 98.920) แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ (ค่าเฉลี่ย 108.264 และ 82.750) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 110.353 และ 95.362) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบันมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 123.667 และ 102.000)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงพบในกลุ่มกลุ่มรวมและอีก 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง 2) นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดสูงพบในกลุ่มรวมและอีก 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคง และก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

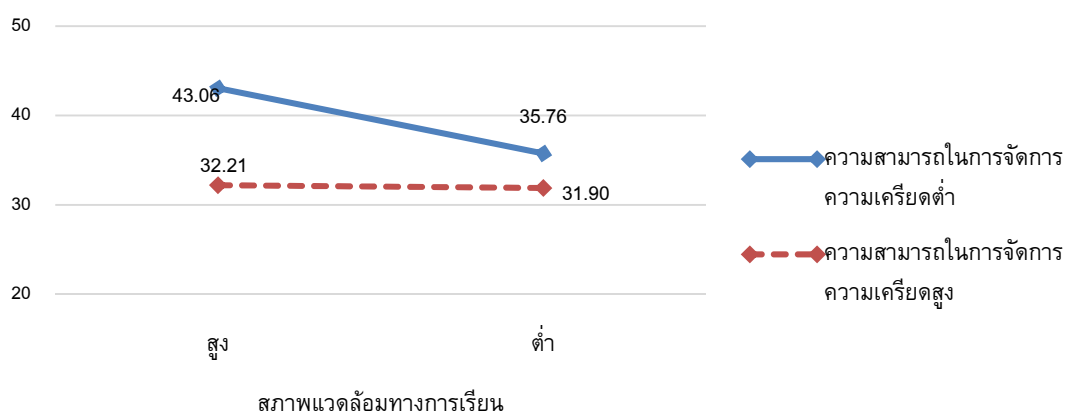
ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	%ทำนาย
		(ก) สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	(ข) ความสามารถ ในการจัดการ ความเครียด		
1. กลุ่มรวม	300	4.623*	20.481*	5.479*	36.6
2. เพศชาย	112	3.334	0.707	0.119	20.1
3. เพศหญิง	188	1.164	27.728*	8.276*	48.6
4. วิทย์ – คณิต	175	1.469	16.239*	1.088	39.3
5. ศิลป์ – ภาษา	53	0.355	2.626	0.281	65.3
6. ศิลป์– คำนวณ	72	0.819	10.198*	7.100*	41.6
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	2.406	11.397*	4.410*	31.7
8. ความสนใจของตนเอง	70	4.204	5.648*	0.020	55.3
9. ชื่อเสียงของ สถาบัน/มหาวิทยาลัย	18	10.381*	29.500*	0.394	88.6

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 2 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดที่มีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวม และ 3 กลุ่มย่อย คือ เพศหญิง แผนการเรียนศิลป์- คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่า พบว่า

1) ในกลุ่มรวม (ตาราง 29 ภาคผนวก ข ภาพประกอบ 5) พบว่า 1.1) ในกลุ่มนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงถ้ามีความสามารถในการจัดการความเครียดมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย 1.2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากหรือน้อยก็ตามถ้ามีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงจะเป็นผู้พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ 1.3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดสูงและในขณะเดียวกัน มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ และมีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อยหรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงและมีความสามารถในการจัดการความเครียดมากเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านสภาพทางจิตมากที่สุดและนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำและมีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อยเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตน้อยที่สุด 2) กลุ่มเพศหญิง กลุ่มแผนการเรียนศิลป์ – คำนวณ กลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ตาราง 30, 31 และ 32 ภาคผนวก ข) พบว่า 2.1) ในกลุ่มนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงถ้ามีความสามารถในการจัดการความเครียดมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย 2.2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากหรือน้อยก็ตามถ้ามีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงจะเป็นผู้พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ 2.3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดสูงและในขณะเดียวกัน มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากที่สุด

ภาพประกอบ 5 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมเมื่อตัวแปรอิสระเป็นนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 37.488	ต่ำ = 33.994
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 39.418	น้อย = 32.064
2. เพศชาย	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 40.087	ต่ำ = 34.433
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 38.562	น้อย = 35.955
3. เพศหญิง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 35.908	ต่ำ = 33.889
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 39.828	น้อย = 29.969
4. วิทย์ – คณิต	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.989	ต่ำ = 33.950
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 38.776	น้อย = 32.162
5. ศิลป์ – ภาษา	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 38.250	ต่ำ = 27.000
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 44.500	น้อย = 29.500
6. ศิลป์– คำนวณ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 32.500	ต่ำ = 29.077
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 36.827	น้อย = 24.750
7. ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.989	ต่ำ = 33.950
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 38.776	น้อย = 32.162

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
8. ความสนใจของ ตนเอง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 41.000	ต่ำ = 33.667
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 41.583	น้อย = 33.083
9. ชื่อเสียงของ สถาบัน/ มหาวิทยาลัย	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.667	ต่ำ = 34.833
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 44.667	น้อย = 30.833

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระตามตาราง 16 พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตแปรปรวน ไปตามสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 37.488 และ 33.994) และกลุ่มย่อย ได้แก่ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 36.667 และ 34.833)

คะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตแปรปรวนไปตามความสามารถในการจัดการความเครียด โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 39.418 และ 32.064) กลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 39.828 และ 29.969) แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ (ค่าเฉลี่ย 36.827 และ 24.750) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 38.776 และ 32.162) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 41.583 และ 33.083)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย 2) นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิง แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง 3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงและในขณะเดียวกันมีความสามารถในการจัดการความเครียดมาก พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ และยังพบอีกว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงและในขณะเดียวกันมีความสามารถในการจัดการความเครียดมากเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านสภาพทางจิตมากที่สุด

2.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	%ทำนาย
		(ก) สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	(ข) ความสามารถ ในการจัดการ ความเครียด		
1. กลุ่มรวม	300	7.453*	.948	.473	13.6
2. เพศชาย	112	2.762	.063	.003	10.1
3. เพศหญิง	188	3.973*	1.795	.601	16.6
4. วิทย์ – คณิต	175	10.784*	0.341	0.117	26.2
5. ศิลป์ – ภาษา	53	0.082	0.003	0.296	3.6
6. ศิลป์ – คำนวณ	72	0.013	2.457	0.416	17.0
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	6.180*	1.054	1.018	15.8
8. ความสนใจ ของตนเอง	70	1.081	0.145	0.001	11.9
9. ชื่อเสียงของ สถาบัน/มหาวิทยาลัย	18	0.090	0.248	0.090	12.4

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 17 ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดที่มีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมและทุกกลุ่มย่อย

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน
อุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.784	ต่ำ = 32.230
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 35.319	น้อย = 33.695
2. เพศชาย	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 37.058	ต่ำ = 32.278
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 35.028	น้อย = 35.028
3. เพศหญิง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.594	ต่ำ = 32.399
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 35.906	น้อย = 33.087
4. วิทย์ – คณิต	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 38.250	ต่ำ = 31.439
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 35.450	น้อย = 34.239
5. ศิลป์ – ภาษา	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 34.667	ต่ำ = 31.750
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 33.333	น้อย = 31.500
6. ศิลป์ – คำนวณ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 32.846	ต่ำ = 32.354
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 36.034	น้อย = 29.167
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.893	ต่ำ = 31.825
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 35.034	น้อย = 33.313
8. ความสนใจของ ตนเอง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 35.625	ต่ำ = 31.944
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 34.458	น้อย = 33.111
9. ชื่อเสียงของ สถาบันมหาวิทยาลัย	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 38.667	ต่ำ = 37.000
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 40.333	น้อย = 36.000

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระตามตาราง 18 พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายแปรปรวนไปตามสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 36.784 และ 32.230) และกลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 36.594 และ 32.399) แผนการเรียนวิทย์ - คณิต (ค่าเฉลี่ย 38.250 และ 31.439) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 36.893 และ 31.825)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสุขภาพร่างกายสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูง พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ

2.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

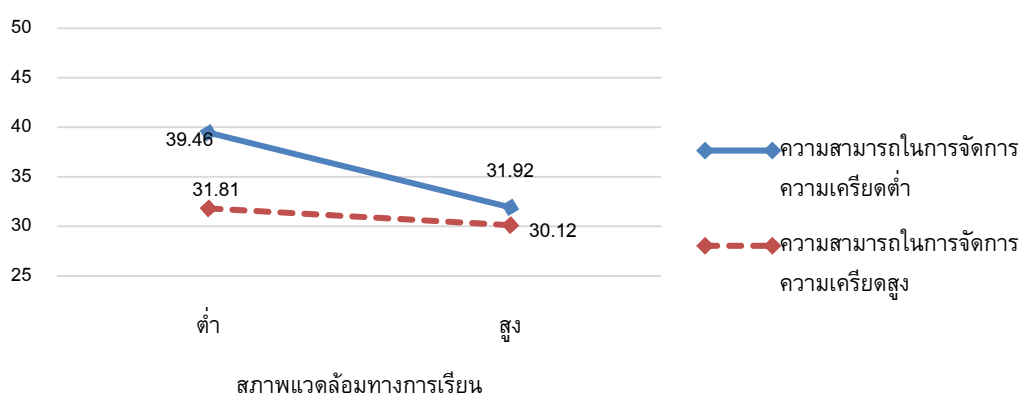
ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ค่าเอฟ (F)		ก x ข	%ทำนาย
		(ก) สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	(ข) ความสามารถ ในการจัดการ ความเครียด		
1. กลุ่มรวม	300	12.345*	12.912*	4.952*	38.3
2. เพศชาย	112	2.078	2.361	.368	23.5
3. เพศหญิง	188	10.734*	10.811*	5.207*	46.5
4. วิทย์ – คณิต	175	13.289*	4.087*	7.382*	44.2
5. ศิลป์ – ภาษา	53	.596	2.076	1.220	59.9
6. ศิลป์- คำนวณ	72	.093	3.521	.611	25.3
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	3.395	14.810*	2.407	35.4
8. ความสนใจ ของตนเอง	70	28.307*	.211	3.887	73.8
9. ชื่อเสียงของ สถาบันมหาวิทยาลัย	18	.100	.484	1.211	34.3

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง ดังตาราง 19 พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดที่มีต่อพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบ ในกลุ่มรวมและ 2 กลุ่มย่อย คือ เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลว่า 1. ในกลุ่มรวม (ตาราง 33 ภาคผนวก ข ภาพประกอบ 6) พบว่า 1.1) ในกลุ่มนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงถ้ามีความสามารถในการจัดการความเครียดมาก จะเป็นผู้ที่มี

พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย 1.2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากหรือน้อยก็ตามถ้ามีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงจะเป็นผู้พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบมากกว่าผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ 1.3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดสูงและในขณะเดียวกัน มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบมากกว่าผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ และมีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงและมีความสามารถในการจัดการความเครียดมาก เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบมากที่สุด และนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ และมีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบน้อยที่สุด 2) กลุ่มเพศหญิง และกลุ่มแผนการเรียนวิทย์-คณิต (ตาราง 34 และ 35 ภาคผนวก ข) พบว่า 2.1) ในกลุ่มนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงถ้ามีความสามารถในการจัดการความเครียดมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย 2.2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากหรือน้อยก็ตาม ถ้ามีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงจะเป็นผู้พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบมากกว่าผู้ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ 2.3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดสูงและในขณะเดียวกัน มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบมากที่สุด

ภาพประกอบ 6 แสดงปฏิสัมพันธ์ของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบในกลุ่มรวมเมื่อตัวแปรอิสระเป็นนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบัน
อุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของตัวแปรอิสระ

กลุ่ม	ตัวแปรอิสระ	พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านรวม	
		ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยสูง	ในกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
1. กลุ่มรวม	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 35.642	ต่ำ = 31.024
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 35.695	น้อย = 30.972
2. เพศชาย	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 34.567	ต่ำ = 30.778
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 34.692	น้อย = 30.653
3. เพศหญิง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.085	ต่ำ = 31.111
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 36.094	น้อย = 31.102
4. วิทย์ – คณิต	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.340	ต่ำ = 30.004
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 34.929	น้อย = 31.415
5. ศิลป์ – ภาษา	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.000	ต่ำ = 27.333
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 40.000	น้อย = 39.667
6. ศิลป์- คำนวณ	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 32.654	ต่ำ = 31.583
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 35.404	น้อย = 28.833
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอนาคต	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 34.533	ต่ำ = 31.525
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 36.171	น้อย = 29.888
8. ความสนใจของ ตนเอง	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 39.500	ต่ำ = 28.556
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 34.500	น้อย = 33.556
9. ชื่อเสียงของ สถาบันมหาวิทยาลัย	สภาพแวดล้อมทางการเรียน	สูง = 36.833	ต่ำ = 33.333
	ความสามารถในการจัดการความเครียด	มาก = 38.667	น้อย = 34.167

เมื่อพิจารณาที่ละตัวแปรอิสระตามตาราง 20 พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมแปรปรวนไปตามสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 35.642 และ 31.024) และกลุ่มย่อยได้แก่ กลุ่มเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 36.085 และ 31.111) แผนการเรียนวิทย์ - คณิต (ค่าเฉลี่ย 36.340 และ 30.004) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 39.500 และ 28.556)

คะแนนคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบแปรปรวนไปตามความสามารถในการจัดการความเครียดโดยพบในกลุ่มรวม (ค่าเฉลี่ย 35.695 และ 30.972) กลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 36.094 และ 31.102) แผนการเรียนวิทย์ – คณิต (ค่าเฉลี่ย 34.929 และ 31.415) เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอนาคต (ค่าเฉลี่ย 36.171 และ 29.888)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ พบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมสูง ได้แก่ 1) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงพบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยได้แก่ กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง 2) นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดสูงพบในกลุ่มรวม กลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ 3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงและในขณะเดียวกันมีความสามารถในการจัดการความเครียดมาก พบในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต และยังพบอีกว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนสูงและในขณะเดียวกันมีความสามารถในการจัดการความเครียดมาก เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบมากที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Enter method) เพื่อทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวม และ 3 ด้านย่อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยโดยใช้ตัวแปรกลุ่มลักษณะสถานการณ์ กลุ่มจิตลักษณะเดิม และกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นตัวทำนาย ตามสมมติฐานข้อที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้เป็นการแสวงหาตัวทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวม และ 3 ด้านย่อย ได้แก่ 3.1) พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวม 3.2) ด้านสภาพทางจิต 3.3) ด้านสุขภาพร่างกาย 3.4) ด้านการเตรียมตัวสอบ มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้นระหว่างกลุ่มลักษณะสถานการณ์ เพื่อทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ผลการวิเคราะห์สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3.1 แสดงไว้ดังตาราง 21

ตาราง 21 ปริมาณและตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ลำดับที่ 1 ลักษณะสถานการณ์ (1-3)			ลำดับที่ 2 จิตลักษณะเดิม (4-5)			ลำดับที่ 3 จิตตามสถานการณ์ (6-8)				
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	R Square Change	ตัวทำนายที่มี นัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	R Square Change	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า
1. กลุ่มรวม	300	53.0	1,2,3	.250, .395, .385	55.9	.029	1,2,3,4	.190, .300, .377, .172	57.4	.015	1,2,3,4,6	.170, .404, .404, .198, .147
2. เพศชาย	112	40.4	1,2,3	.206, .296, .430	42.5	.021	1,2,3	.194, .228, .426	45.1	.026	1,2,3,4,6	.172, .377, .436, .202, -.239
3. เพศหญิง	188	58.8	1,2,3	.268, .432, .363	62.2	.034	1,2,3,4	.175, .324, .350, .179	63.8	.015	1,2,3,4,7	.195, .416, .382, .197, -.098
4. วิทย์ – คณิต	175	51.3	1,2,3	.230, .399, .352	53.3	.020	1,2,3	.171, .326, .344	56.1	.028	1,2,3,4,7	.145, .432, .380, .158, -.122
5. ศิลป์ – ภาษา	53	53.5	1,2,3	.251, .548, .306	61.8	.083	2,3	.309, .292	63.2	.014	2,3	.360, .311
6. ศิลป์ – คำนวณ	72	59.8	1,2,3	.272, .308, .494	64.5	.047	1,2,3,4	.243, .196, .471, .264	65.8	.013	1,2,3	.234, .262, .481
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	58.3	1,2,3	.286, .404, .395	61.1	.029	1,2,3,4	.205, .309, .386, .165	63.0	.018	1,2,3,4,6	.181, .425, .419, .195, -.181
8. ความสนใจของ ตนเอง	70	43.2	2,3	.413, .314	46.0	.028	2,3	.305, .333	47	.010	3	.341
9. ชื่อเสียงของสถาบัน/ มหาวิทยาลัย	18	32.9	ไม่พบตัวทำนาย		36.2	.034	ไม่พบตัวทำนาย		60.1	.298	ไม่พบตัวทำนาย	

หมายเหตุ : R Square Change = เปอร์เซนต์ทำนายที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายใหม่เข้าไป ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1 : กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ 1 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครอง 2 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียน 3 หมายถึง การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 : กลุ่มจิตลักษณะเดิมมี 2 ตัว 4 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน 5 หมายถึง ความสามารถในการจัดการความเครียด

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 : กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัว ได้แก่ 6 หมายถึง เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ 7 หมายถึง ค่านิยมในการศึกษา 8 หมายถึง การรู้เท่าทันสารสนเทศ

จากตาราง 21 เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม มาทำการวิเคราะห์พหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 21) โดยใช้ชุดตัวแปรลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่า ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 53.0 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .250, .395 และ .385 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 32.9 ถึง ร้อยละ 59.8 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียน ศิลป์ - คำนวณ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .272, .308 และ .494 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มเหตุผล ในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .348) และเมื่อทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่า ชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านรวมในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.9 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน (ค่าเบต้า .190, .300, .377 และ .172 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทุกประเภท ก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 36.2 ถึง ร้อยละ 64.5 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน (ค่าเบต้า .243, .196, .471 และ .264 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่มเหตุผล ในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัยและเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม ในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.4 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .170, .404, .404, 198 และ .147 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 45.1 - .661 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .234, .262 และ .481 ตามลำดับ) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่ม เพศชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อม

ทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อ การศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .172, .377, .436, 202 และ -.239 ตามลำดับ)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ (ตาราง 21) พิจารณาตัวทำนายรวมกันระหว่างตัวทำนาย กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว (ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) จิตลักษณะเดิม 2 ตัว (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด) และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครอง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีการได้รับแนะแนว ศึกษาต่อ มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อจะมีพฤติกรรม เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมมาก

ตาราง 22 ปริมาณและตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ลำดับที่ 1 ลักษณะสถานการณ์ (1-3)			ลำดับที่ 2 จิตลักษณะเดิม (4-5)			ลำดับที่ 3 จิตตามสถานการณ์ (6-8)				
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	R Square Change	ตัวทำนายที่มี นัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	R Square Change	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า
1. กลุ่มรวม	300	27.3	1,2	.280,.329	37.3	.101	1,2,4	.184,.157,.355,	38.2	.009	1,2,3,4	.180,.224,.097,.352
2. เพศชาย	112	11.6	2	.274	20.3	.087	4	.324	22.7	0.25	2,4	.258,.332
3. เพศหญิง	188	36.7	1,2	.344,.351	47.1	.104	1,2,4	.195,.166,.363	48.6	.016	1,2,4,7	.195,.195,.348,-.133
4. วิทย์ – คณิต	175	25.4	1,2	.296,.283	35.1	.097	1,4	.191,.325	36.4	.013	1,2,4	.180,.191,.334
5. ศิลป์ – ภาษา	53	54.3	1,2	.264,.507	54.3	.179	4	.408	57.2	.029	4	.353
6. ศิลป์- คำนวณ	72	33.2	1,2,3	.232,.297,.285	43.4	.102	3,4	.248,.394	43.7	.003	3,4	.246,.407
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	30.8	1,2	.331,.340	41.1	.102	1,2,4	.267,.174,.377	42.1	.011	1,2,4	.213,.275,.378
8. ความสนใจของ ตนเอง	70	23.9	2	.320	32.2	.083	2	.263	34.4	.022	4	.116
9. ชื่อเสียงของ สถาบัน/ มหาวิทยาลัย	18	12.7	2	.398	30.4	.176	4	.390	71.9	.415	7,8	-.879,-.706

หมายเหตุ : R Square Change = เปอร์เซนต์ทำนายที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายใหม่เข้าไป ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่
 ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1 : กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ 1 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครอง 2 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียน 3 หมายถึง การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ
 ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 : กลุ่มจิตลักษณะเดิมมี 2 ตัว 4 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน 5 หมายถึง ความสามารถในการจัดการความเครียด
 ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 : กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัว ได้แก่ 6 หมายถึง เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ 7 หมายถึง ค่านิยมในการศึกษา 8 หมายถึง การรู้เท่าทันสารสนเทศ

จากตาราง 22 เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต มาทำการวิเคราะห์หาค่าคุณแบบมีลำดับ (ตาราง 22) โดยใช้ชุดตัวแปรลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่า ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 27.3 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .280, .329) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 11.6 ถึง ร้อยละ 54.3 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียน ศิลป์ - ภาษา มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .264, และ .507 ตามลำดับ) ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มเพศชาย มีตัวทำนายที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .274) และเมื่อทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่า ชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต ในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.3 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน (ค่าเบต้า .184, .157 และ .355 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 20.3 ถึง ร้อยละ 54.3 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน (ค่าเบต้า .408) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่มเพศชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน (ค่าเบต้า .324) และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.2 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน (ค่าเบต้า .180, .224, .097 และ 352 ตามลำดับ) และในกลุ่มย่อยทุกประเภท ก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 22.7 ถึง ร้อยละ 71.9 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ (ค่าเบต้า -.879 และ -.706) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่ม เพศชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน (ค่าเบต้า .258 และ .332)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ (ตาราง 22) พิจารณาตัวทำนายรวมกันระหว่างตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว (ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) จิตลักษณะเดิม 2 ตัว (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด) และจิตลักษณะ ตามสถานการณ์ 3 ตัว (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครอง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน มีค่านิยมในการศึกษา มีการรู้เท่าทันสารสนเทศ จะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมาก

ตาราง 23 ปริมาณและตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกาย
ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ลำดับที่ 1 ลักษณะสถานการณ์ (1-3)			ลำดับที่ 2 จิตลักษณะเดิม (4-5)			ลำดับที่ 3 จิตตามสถานการณ์ (6-8)				
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	R Square Change	ตัวทำนายที่มี นัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	R Square Change	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า
1. กลุ่มรวม	300	81.9	2,3	.103,.870	82.4	.003	2,3	.131,.872	82.6	.002	2,3	.134,.877
2. เพศชาย	112	88.7	3	.926	89.1	.004	3	.918	90.2	.011	3,5,8	.918,-.082,.116
3. เพศหญิง	188	79.5	2,3	.135,.843	79.7	.002	2,3	.160,24.158	79.9	.002	2,3	.184,.857
4. วิทย์ – คณิต	175	77.9	2,3	.155,.814	78.1	.002	2,3	.177,.817	78.5	.005	2,3	.191,826
5. ศิลป์ – ภาษา	53	86.0	3	.932	86.1	.001	3	.933	86.4	.003	3	.936
6. ศิลป์- คำนวน	72	95.0	2,3	.075,.939	95.1	.001	2,3	.094,.943	95.7	.006	3,8	.933,.082
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	85.2	2,3	.110,.885	85.4	.002	2,3	.133,.888	85.7	.002	2,3	.134,.892
8. ความสนใจของ ตนเอง	70	70.0	3	.802	70.5	.005	3	.795	70.8	.003	3	.795
9. ชื่อเสียงของ สถาบัน/ มหาวิทยาลัย	18	95.0	1,2	.167,.249	95.2	.002	1,2	.170,-.212	95.7	.005	ไม่มีตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	

หมายเหตุ : R Square Change = เปอร์เซนต์ทำนายที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายใหม่เข้าไป ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่
ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1 : กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ 1 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครอง 2 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียน 3 หมายถึง การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ
ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 : กลุ่มจิตลักษณะเดิมมี 2 ตัว 4 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน 5 หมายถึง ความสามารถในการจัดการความเครียด
ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 : กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัว ได้แก่ 6 หมายถึง เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ 7 หมายถึง ค่านิยมในการศึกษา 8 หมายถึง การรู้เท่าทันสารสนเทศ

จากตาราง 23 เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกาย มาทำการวิเคราะห์พหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 23) โดยใช้ชุดตัวแปรลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่า ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกาย ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 81.9 มีตัวทำนายที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .103, .870) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 70.0 ถึง ร้อยละ 95.0 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .075, และ .939) และ กลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ เพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .167, .249 และ 1.125) ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง มีตัวทำนายที่สำคัญคือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .802) และเมื่อทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่า ชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกาย ในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 82.4 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .131 และ .872) และในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 70.5 ถึง ร้อยละ 95.2 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .170, -.212 และ 1.127) ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .795) และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพทางจิต ในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 82.6 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ มีตัวทำนายที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .134 และ .870) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 70.8 ถึง ร้อยละ 95.7 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียน ศิลป์ - คำนวณ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ การรู้เท่าทันสารสนเทศ (ค่าเบต้า .933 และ .082) และกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย

ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .795)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ (ตาราง 23) พิจารณาตัวทำนายรวมกันระหว่างตัวทำนายกลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว (ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) จิตลักษณะเดิม 2 ตัว (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเอง ความสามารถในการจัดการความเครียด) และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครอง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ มีการรู้เท่าทันสารสนเทศ จะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายมาก

ตาราง 24 ปริมาณและตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบ
ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

กลุ่ม	จำนวน คน	ลำดับที่ 1 ลักษณะสถานการณ์ (1-3)			ลำดับที่ 2 จิตลักษณะเดิม (4-5)			ลำดับที่ 3 จิตตามสถานการณ์ (6-8)				
		% ทำนาย	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	R Square Change	ตัวทำนายที่มี นัยสำคัญ	ค่าเบต้า	% ทำนาย	R Square Change	ตัวทำนายที่ มีนัยสำคัญ	ค่าเบต้า
1. กลุ่มรวม	300	29.2	1,2	.233, .439	30.2	.010	1,2	.190, .393	33.5	.333	1,2,6	.152, .554, -.260
2. เพศชาย	112	17.3	1,2	.217, .320	17.7	.004	1,2	.197, .303	22.3	.045	2,6	.484, -.307
3. เพศหญิง	188	35.8	1,2	.235, .500	37.2	.014	1,2	.170, .435	40.6	.034	2,6	.603, -2.913
4. วิทย์ – คณิต	175	27.6	1,2	.176, .460	28.1	.005	2	.453	33.1	.050	2,6	.612, -.255
5. ศิลป์ – ภาษา	53	38.4	2	.506	40.1	.016	2	.459	41.7	.017	2	.454
6. ศิลป์- คำนวน	72	29.8	1,2	.352, .347	34.4	.046	1	.301	38.4	.040	1,2,4	.280, .428, .289
7. ความมั่นคงและ ก้าวหน้าในอาชีพ	212	31.5	1,2	.278, .451	33.5	.019	1,2,5	.202, .397, .174	37.3	.038	1,2,5,6	.158, .553, .179, -.279
8. ความสนใจของ ตนเอง	70	29.5	2	.438	31.2	.018	2	.373	33.5	.023	2	.488
9. ชื่อเสียงของ สถาบัน/ มหาวิทยาลัย	18	16.5	ไม่มีตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ		16.7	.002	ไม่มีตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ		40.5	.338	ไม่มีตัวทำนายที่มีนัยสำคัญ	

หมายเหตุ R Square Change = เปอร์เซนต์ทำนายที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อเพิ่มชุดทำนายใหม่เข้าไป ขณะที่ชุดตัวทำนายเดิมถูกควบคุมให้คงที่

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 1 : กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ 1 หมายถึง ความคาดหวังของผู้ปกครอง 2 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียน 3 หมายถึง การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 2 : กลุ่มจิตลักษณะเดิมมี 2 ตัว 4 หมายถึง ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน 5 หมายถึง ความสามารถในการจัดการความเครียด

ชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 : กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัว ได้แก่ 6 หมายถึง เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ 7 หมายถึง ค่านิยมในการศึกษา 8 หมายถึง การรู้เท่าทันสารสนเทศ

จากตาราง 24 เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบ มาทำการวิเคราะห์พหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 24) โดยใช้ชุดตัวแปรลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่าลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบ ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 29.2 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .233 และ .439) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 16.5 ถึง ร้อยละ 38.4 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .506) ทำนายได้ต่ำสุด ในเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัยมีตัว และเมื่อทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ความมุ่งมั่น ความสามารถในการจัดการความเครียด เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.2 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .190 และ .393) และในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 16.7 ถึง ร้อยละ 37.2 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .451) ทำนายได้ต่ำสุด คือเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.5 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ มีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .152, .554 และ -.260) และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 22.3 ถึงร้อยละ 41.7 โดยทำนายได้สูงสุดในแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา มีตัวทำนาย ที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน (ค่าเบต้า .454) ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มเพศชาย มีตัวทำนายที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ (ค่าเบต้า .484 และ -.307)

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ (ตาราง 24) พิจารณาตัวทำนายรวมกันระหว่างตัวทำนาย กลุ่มลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว (ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) จิตลักษณะเดิม 2 ตัว (ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเอง ความสามารถในการจัดการความเครียด) และจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครอง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ จะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการเตรียมตัวสอบมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบปัจจัยเชิงเหตุ-ปัจจัยตามลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ส่งผลถึงพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยบทนี้ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการวิจัย สมมติฐานในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลตามสมมติฐานและข้อเสนอแนะในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสถานการณ์และจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในด้านรวมและด้านย่อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวมและด้านย่อยด้วยตัวแปรในกลุ่มปัจจัยด้านลักษณะสถานการณ์ จิตลักษณะเดิมและจิตลักษณะตามสถานการณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยซึ่งมีลักษณะส่วนบุคคลต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมากและมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำและมีความคาดหวังของผู้ปกครองต่ำ
2. นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากต่ำและมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมาก
3. ประกอบด้วยสมมติฐานย่อย 3 ส่วนดังนี้

3.1 กลุ่มตัวแปรลำดับที่ 1 ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) สามารถทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้านย่อย 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการเตรียมตัวสอบ) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เมื่อควบคุมอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรลำดับที่ 1 คือลักษณะสถานการณ์ให้คงที่ แล้วนำกลุ่มตัวแปรลำดับที่ 2 คือ จิตลักษณะเดิมมี 2 ตัวแปร (ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเอง ความสามารถในการจัดการความเครียด) สามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้านย่อย 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการเตรียมตัวสอบ) จากปริมาณที่กลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์ เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและ

3.3 เมื่อควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่แล้วนำกลุ่มตัวแปรลำดับที่ 3 คือ จิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัวแปร (ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ) เข้าร่วมทำนายอีก สามารถเพิ่มปริมาณการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละด้านย่อย 3 ด้าน (ได้แก่ ด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านการเตรียมตัวสอบ) จากปริมาณที่กลุ่มตัวแปร ในลำดับที่ 1 และ 2 เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนนักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะชีวิตสังคมของผู้ตอบ และแบบวัดจำนวน 9 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา แบบวัดความคาดหวังของผู้ปกครอง แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน แบบวัดการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเอง แบบวัดความสามารถในการจัดการความเครียด แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อแบบวัดค่านิยมในการศึกษา แบบวัดการรู้เท่าทันสารสนเทศ มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง .804 ถึง .950

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 1) สถิติพรรณนาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง เช่นร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two - way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อ 1, 2 และ 3) ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีลำดับ (Hierarchical Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

สรุปเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไป นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 300 คน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 62.67 รองลงมาคือเพศชาย จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 37.33 มีแผนการเรียน วิทย์ - คณิต มากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 ส่วนเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนมากที่สุดคือ ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 70.70

ตัวแปรอิสระ 8 ตัวแปร ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 75.86 รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ความสามารถในการจัดการความเครียด การรู้เท่าทันสารสนเทศ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความคาดหวังของผู้ปกครอง การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ และ ค่านิยมในการศึกษา ด้วยคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 62.90, 61.00, 60.02 , 59.03, 42.64, 42.63 และ 41.02 ตามลำดับ

ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ในด้านรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 106.41 และพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษารายด้าน พบว่า ด้านการเตรียมตัวสอบมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ 33.75 รองลงมาคือด้านสภาพทางจิต และด้านสุขภาพร่างกาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 35.17 และ 37.49 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ระบุว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนมากและมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำและมีความคาดหวังของผู้ปกครองต่ำ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และ ความคาดหวังของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูง ถ้ามีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากกว่าผู้ที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย
- 2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากหรือน้อยก็ตามถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ
- 3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงและในขณะเดียวกัน

มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ และมีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย ผลในส่วนนี้เป็นไปตามความคาดหวังบางส่วน

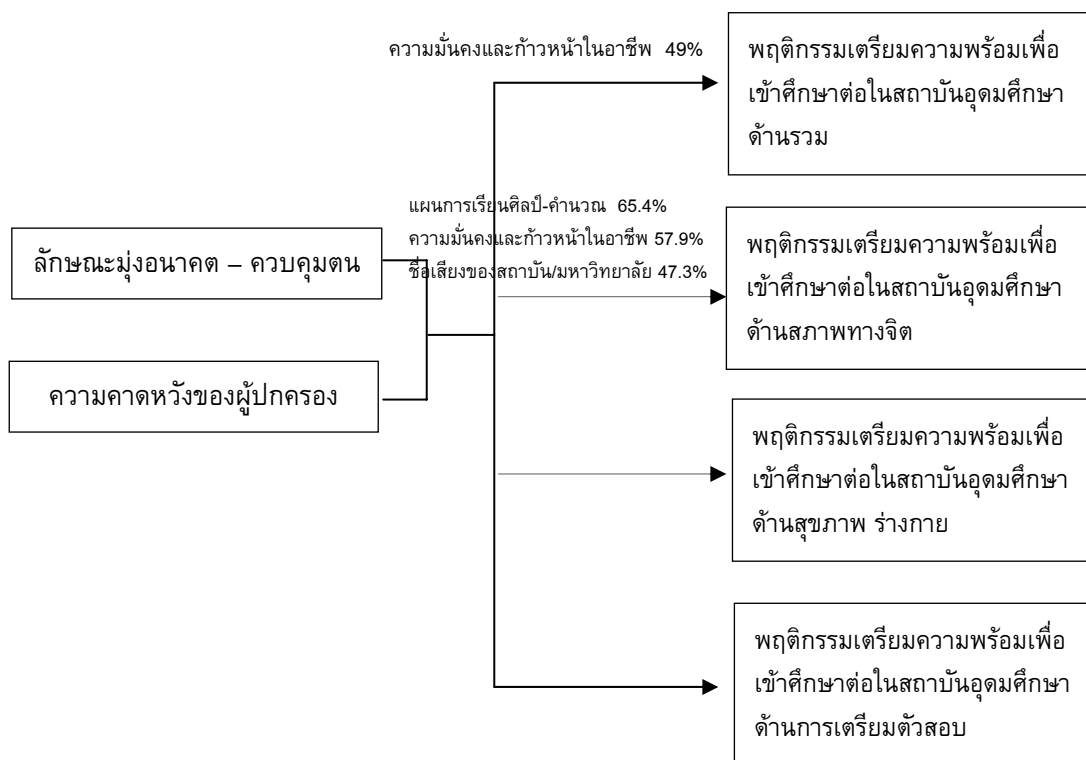
เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย และด้านการเตรียมตัวสอบ พบว่า 1) คะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และ ความคาดหวังของผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ ชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย โดยด้านสภาพทางจิต มีรายละเอียดดังนี้ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูง ถ้ามีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย 2) ในกลุ่มนักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองมาก หรือน้อยก็ตามถ้ามีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ 3) ในกลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนสูงและในขณะเดียวกัน มีความคาดหวังของผู้ปกครองมากจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตมากกว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนต่ำ และมีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่ละตัว พบว่าพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน คือ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมที่ดีมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนน้อยพบในกลุ่มรวมและ 4 กลุ่มย่อย ได้แก่ เพศชาย แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ และเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระที่ละตัวของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาพบว่าพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต แปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน คือ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนมาก มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตสูงมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนน้อย พบในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา และเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ ด้านสุขภาพร่างกายแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน คือ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนมาก มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายสูงมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน

น้อยพบในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ เพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย ด้านการเตรียมตัวสอบแปรปรวนไปตามลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน คือ 1) นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการเตรียมตัวสอบสูงมากกว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนน้อยพบในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ

นอกจากนี้ยังพบอีกว่าพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย และด้านการเตรียมตัวสอบแปรปรวนไปตามความคาดหวังของผู้ปกครอง คือ 1) นักเรียนมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมากกว่านักเรียนมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตน้อยพบในกลุ่มโดยพบในกลุ่มรวม และ 7 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่ม เพศชาย เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย

2) นักเรียนมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกาย มากกว่านักเรียนมีความคาดหวังของผู้ปกครองมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกาย น้อยพบในกลุ่มโดยพบในกลุ่มรวม กลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิงแผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง จึงกล่าวได้ว่าสนับสนุนสมมติฐาน ข้อ 1 บางส่วน

ภาพประกอบ 7 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 1

ผลการวิเคราะห์ข้างต้นนักเรียนที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพในด้านรวมและในด้านสภาพทางจิต มีแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาสูงอาจกล่าวได้ว่าเมื่อนักเรียนมีความมุ่งมั่นว่าอยากจะเข้าคณะอะไร ในสถาบันการศึกษาแห่งไหน ซึ่งคณะและสถาบันการศึกษา เมื่อจบการศึกษาออกมาแล้วมีหน้าที่การงานที่มั่นคงและประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ (อุบล เลี้ยววาริน. 2534; อ้างอิงจาก Mischel. 1974) จรรยา สุวรรณทัต (2531: 48) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน เป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่า หรือมากกว่าผลที่จะเกิดในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อจากนั้นจะควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาอันยาวนานกว่าจะบรรลุหรือจะต้องกระทำหลายครั้ง ซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่งจนกระทั่งได้ผล ตามความต้องการเป็นลักษณะของการมองสู่ออนาคตข้างหน้าซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกล ที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากแต่จะครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติ ที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยและถือเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้แล้วหากนักเรียน

รับรู้ถึงความปรารถนาหรือการตั้งเป้าหมายของผู้ปกครองว่านักเรียนจะต้องมีคุณสมบัติและความสามารถต่างๆ ตามที่ต้องการถึงแม้สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสิ่งที่คาดหวังในอนาคต หากความต้องการเป็นความรู้สึกนึกคิดขั้นพื้นฐานทางด้านจิตใจของมนุษย์ซึ่งมีด้วยกันทุกคน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมความต้องการเพื่อสนองความต้องการของตนเอง ความต้องการเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ถูกกระตุ้นให้เกิดความปรารถนา ที่จะตอบสนองต่อความต้องการ การเรียนรู้ถึงความต้องการของมนุษย์เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นความต้องการของผู้ปกครอง คือ ความรู้ สึกนึกคิด ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล โดยพยายามหาวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จ เช่นในงานวิจัยของ อรุณพร เนียมสุวรรณ (2549: 73) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 190 คน พบว่า นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเองมาก และมีความคาดหวังของผู้ปกครองสูง จะมีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเองน้อย

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน การที่นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนมากมีพฤติกรรมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตพบในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา และเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ ด้านสุขภาพร่างกายพบในกลุ่มรวมและ 7 กลุ่มย่อยได้แก่ กลุ่มเพศชาย เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย ด้านการเตรียมตัวสอบพบในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณพร เนียมสุวรรณ (2549) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลาง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่านักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเองต่างกันเป็นผู้ที่มีการเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางแตกต่างกัน แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีลักษณะมุ่งอนาคตมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามาก

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบด้วยว่านักเรียนที่มีความคาดหวังจากผู้ปกครองสูง มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมและด้านสภาพทางจิตมากกว่านักเรียนมีความคาดหวังจากผู้ปกครองต่ำ ซึ่งผลเช่นนี้ยังพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาเช่น กุสุมา ยกชู (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนธนาวรรณ ธนพรดี (2551) ปัจจัยที่ส่งผล ต่อเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน มีความสัมพันธ์

ทางบวกกับเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 เช่นเดียวกับณัศวดี จันทรพงษ์ (2549) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัว ด้านการเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 ที่พบว่าความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านการเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว ด้านการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองสูงมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อมากขึ้นเพราะนักเรียนสามารถรับรู้เกี่ยวกับความคิด ความต้องการของผู้ปกครองที่ปรารถนาจะให้เด็กเรียนประสบความสำเร็จในเรื่องของการเตรียมความพร้อมเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ดี โดยที่ผู้ปกครองต้องการให้นักเรียน มีความรับผิดชอบในด้านการเรียน เพื่อให้เด็กมีความรู้ความสามารถ และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ซึ่งความคาดหวังของผู้ปกครองมักจะถ่ายทอดมาจากทัศนคติค่านิยมทางการศึกษาส่วนตัวของผู้ปกครองไปสู่ลูกหลาน ดังที่ พรธณี ชูทัย เจนจิต (2538: 597 - 605) กล่าวว่า เด็กที่เข้าโรงเรียนด้วยความคาดหวัง จะต้องเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จ มีความสุข มักจะเป็นผู้อาสางาน มีความรับผิดชอบ ซึ่งความคาดหวังของเขา สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่มีต่อตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและสังคมจากงานวิจัยของแอนเดอร์สัน (Anderson. 1955: 15 - 33) ได้ศึกษาผลกระทบของบรรยากาศทางสังคมในห้องเรียนต่อการเรียนรายบุคคล พบว่า ความคาดหวังของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการปลุกฝังและการอบรมเลี้ยงดู โดยจะทำให้ลูกเกิดความพยายามที่จะประสบความสำเร็จตามที่บิดามารดาคาดหวัง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 2

ที่ระบุว่านักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและมีความสามารถในการจัดการความเครียดมากจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมและด้านย่อยมากกว่านักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำและมีความสามารถในการจัดการความเครียดต่ำ สมมติฐานนี้คาดถึงนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากและมีความสามารถในการจัดการความเครียดมากจะมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อยและมีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

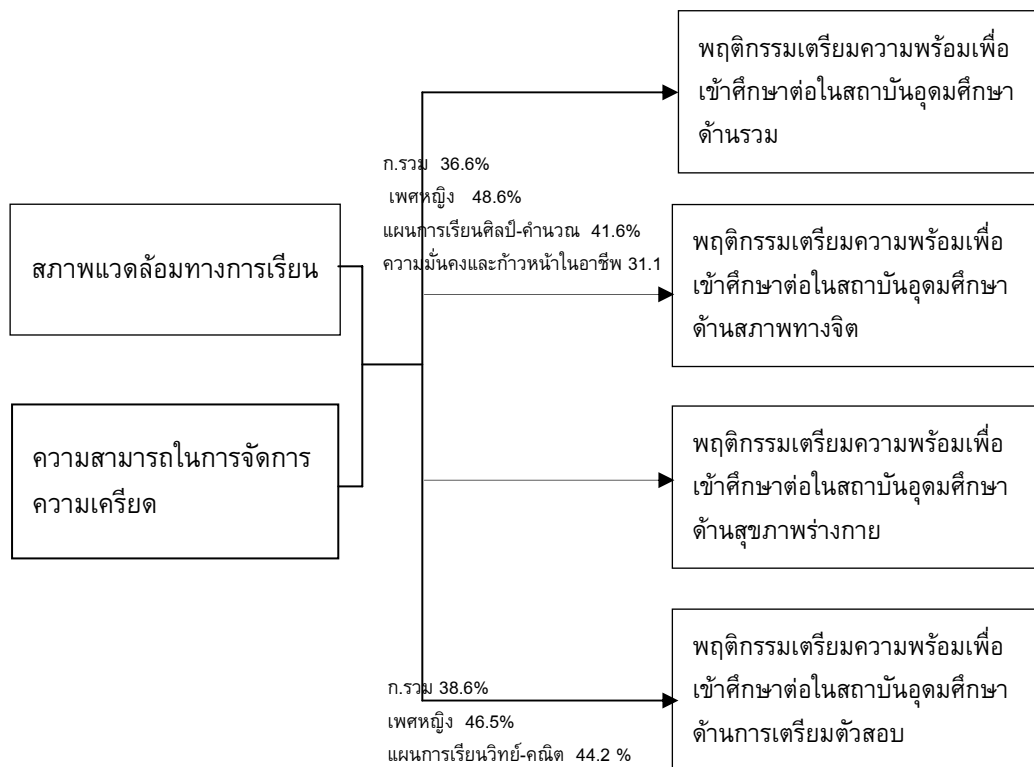
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และความสามารถในการจัดการความเครียด กับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแต่อย่างใด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต พบว่า คะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต แปรปรวนไปตาม

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือสภาพแวดล้อมทางการเรียน และความสามารถในการจัดการความเครียด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและ 3 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ มีรายละเอียดดังนี้ 1) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อยถ้าเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้าน*สภาพทางจิต*มากกว่าผู้มีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย 2) นักเรียนความสามารถในการจัดการความเครียดน้อยถ้าเป็นผู้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้าน*สภาพทางจิต*มากกว่าผู้มีความสามารถเรียนน้อยและ 3) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมาก ถ้าเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากพร้อมกันทั้งสองด้านมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้าน*สภาพทางจิต*มากกว่าผู้ที่มีลักษณะสองด้านน้อยพร้อมกัน ผลในส่วนนี้เป็นไปตามความคาดหมายบางส่วน ส่วนด้าน*สุขภาพร่างกาย*ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และความสามารถในการจัดการความเครียดกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้าน*สุขภาพร่างกาย*อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยแต่อย่างใดและด้านการเตรียมตัวสอบ มีรายละเอียดดังนี้ 1) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อยถ้าเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้าน*การเตรียมตัวสอบ*มากกว่าผู้มีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย 2) นักเรียนความสามารถในการจัดการความเครียดน้อยถ้าเป็นผู้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้าน*การเตรียมตัวสอบ*มากกว่าผู้มีความสามารถเรียนน้อย และ 3) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากถ้าเป็นผู้มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากพร้อมกันทั้งสองด้านมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้าน*การเตรียมตัวสอบ*มากกว่าผู้ที่มีลักษณะสองด้านน้อยพร้อมกัน ผลในส่วนนี้เป็นไปตามความคาดหมายบางส่วน

เมื่อทำการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่าพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมแปรปรวนไปตามสภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมมากกว่านักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อย พบในกลุ่มรวมและ 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทีละตัวของพบว่าพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้ง ด้าน*สภาพทางจิต* ด้าน*สุขภาพร่างกาย*

และด้านการเตรียมตัวสอบ แปรปรวนไปตามสภาพแวดล้อมทางการเรียน คือ 1) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านสภาพทางจิตมากกว่านักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยได้แก่ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย 2) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านสุขภาพร่างกาย มากกว่านักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิงแผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้า ในอาชีพ 3) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านการเตรียมตัวสอบมากกว่านักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยได้แก่ กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง นอกจากนี้ยังพบอีกว่าพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านรวม ด้านสภาพทางจิต และด้านการเตรียมตัวสอบแปรปรวนไปตามความสามารถในการจัดการความเครียด คือ 1) นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านรวมมากกว่านักเรียนมีความสามารถในการจัดการความเครียด น้อย พบในกลุ่มรวม กลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิงแผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคง และก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย 2) นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านสภาพทางจิตมากกว่านักเรียนมีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย พบในกลุ่มรวม กลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิงแผนการเรียนศิลป์- คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง 3) นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งด้านการเตรียมตัวสอบมากกว่านักเรียนมีความสามารถในการจัดการความเครียดไม่พบในกลุ่มรวม กลุ่มย่อยได้แก่ เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ จึงกล่าวได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 2 ได้รับการสนับสนุนบางส่วน

ภาพประกอบ 8 ผลแสดงปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่สนับสนุนสมมติฐานข้อ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น นักเรียนกลุ่มรวม กลุ่มเพศหญิง กลุ่มแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตมาก และนักเรียนกลุ่มรวม กลุ่มเพศหญิง กลุ่มแผนการเรียนวิทย์ - คณิต มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมตัวสอบมาก อาจคาดได้ว่า เพศหญิงที่มีแผนการเรียนวิทย์ - คณิต หรือ แผนการเรียนศิลป์ - ภาษา มีเหตุผลในการเลือกศึกษาเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น มีชีวิตชีวา และสนุกสนานส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดีหากเมื่อเกิดความเครียดหรือวิตกกังวลนักเรียนสามารถถอดถอดต่อความเครียดและควบคุมอารมณ์ได้ มีความสามารถในการต่อต้าน เหตุการณ์ร้ายๆ หรือสถานการณ์ที่มีความกดดันโดยไม่มีความท้อถอย แต่กลับเพิ่มการจัดการความเครียดสามารถรับมือกับสิ่งต่างๆ เพื่อขจัดความเครียดทั้งหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในโรงเรียนและบ้าน ตลอดจนมีความสามารถในการยืดเวลาที่จะแสดงความยินดีปรีดา ได้ของตนเองได้ บาร์ออน (Bar - on. 1997) เช่นเดียวกับ กู๊ด (Good. 1973: 106) ที่กล่าวว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนในห้องเรียนไม่ใช่เพียงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเท่านั้น แต่รวมถึงระดับอารมณ์และความรู้สึกด้วยและสอดคล้องกับ

งานวิจัยไพรัช วงศ์ศรีตระกูล (2553) ได้พบว่า สภาพการศึกษาในมหาวิทยาลัยด้านสภาพแวดล้อม มีผลต่อการจัดการความเครียดของนักศึกษาเนื่องมาจากบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีสุขภาพจิตที่ดี มีความสนใจและตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นตัวกล่อมเกลายบุคลิกลักษณะของนักศึกษาแต่สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการศึกษา เช่น แหล่งการเรียนรู้ ไม่เพียงพอต่อการศึกษาค้นคว้าสภาพแวดล้อมที่ขาดความร่มรื่น อยู่กันอย่างแออัดทำให้นักเรียนไม่มีความพร้อมในการเรียนรู้ เช่นเดียวกับ วนาพร สาขนะ (2553) ได้วิเคราะห์จำแนกกลุ่มปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี พบว่านักเรียน ที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากและมีสุขภาพจิตสามารถเผชิญปัญหาและทนต่อสภาพการต่างๆ มากจะเป็นนักเรียนที่มีทักษะชีวิตมากกว่า นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อยและมีสุขภาพจิตสามารถเผชิญปัญหาและทนต่อสภาพการต่างๆ น้อย

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่ละตัว คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน นักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมมาก พบในกลุ่มรวมและ 5 กลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศชาย กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคง และก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง ด้านสภาพทางจิต พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ เพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย ด้านสุขภาพร่างกาย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิงแผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคง และก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการเตรียมตัวสอบ พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ กลุ่มเพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง ผลการวิจัยได้สอดคล้องกับกฤษมา ยกฐ (2553) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 278 คน พบว่า ปัจจัยลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ได้ร้อยละ 56.70

เมื่อพิจารณาตัวแปรความสามารถในการจัดการความเครียด นักเรียนที่มีความสามารถในการจัดการความเครียดมากมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมมากกว่านักเรียนมีความสามารถในการจัดการความเครียดน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต แผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย ด้านสภาพทางจิตมากกว่านักเรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิงแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง ด้านการเตรียมตัวสอบมากกว่านักเรียนมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนน้อย พบในกลุ่มย่อย ได้แก่ เพศหญิง แผนการเรียนวิทย์ - คณิต เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยมณฑิต

เพ็ญสุรียา (2545) ได้ศึกษาความเครียด สาเหตุและวิธีการจัดการกับความเครียดในการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนที่เลือกสถาบันต่างกัน มีวิธีการจัดการความเครียดในการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานข้อที่ 3

ตามสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่าตัวแปรชุดลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวแปร (ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ) ตัวแปรชุด จิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร (ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด) และตัวแปรชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ (เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อค่านิยมในการศึกษาการรู้เท่าทันสารสนเทศ) ร่วมกันทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อม เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมและ 3 ด้านย่อยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรทำนายลำดับที่ 1 ชุดลักษณะสถานการณ์ ตัวแปรชุดจิตลักษณะเดิมและตัวแปรชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม (ตาราง 21) ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 53.0 มีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 32.9 ถึง ร้อยละ 59.8 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียน ศิลป์ - คำนวณ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย มีตัวทำนายที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน และเมื่อทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวม ในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 55.9 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 36.2 ถึง ร้อยละ 64.5 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัวแปร ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่า

ชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านรวมในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.4 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อการศึกษาและในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 45.1 - 66.1 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - คำนวณ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำที่สุดในกลุ่ม เพศชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต มาทำการวิเคราะห์พหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 22) โดยใช้ชุดตัวแปรลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่า ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 27.3 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียนและในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 11.6 ถึง ร้อยละ 54.3 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียนทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มเพศชาย มีตัวทำนายที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนและเมื่อนำทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียดเข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต ในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.3 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 20.3 ถึง ร้อยละ 54.3 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่มเพศชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิตในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.2 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนและในกลุ่มย่อยทุกประเภท ก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่าง

ร้อยละ 22.7 ถึง ร้อยละ 71.9 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ เพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำที่สุดในกลุ่มเพศชาย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านสุขภาพร่างกาย มาทำการวิเคราะห์พหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 23) โดยใช้ชุดตัวแปร ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่า ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัวทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านสุขภาพร่างกาย ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 81.9 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อและในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 70.0 ถึง ร้อยละ 95.0 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียน ศิลป์ - คำนวณ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อและกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ เพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่า ชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านสุขภาพร่างกายในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 82.4 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อและในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 70.5 ถึง ร้อยละ 95.2 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ทำนายได้เพิ่มขึ้นต่ำสุดในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความสนใจของตนเอง มีตัวทำนายที่สำคัญคือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านสุขภาพทางจิตในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 82.6 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ มีตัวทำนายที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อและในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 70.8 ถึง ร้อยละ 95.7 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียน ศิลป์ - คำนวณ มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ

การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ การรู้เท่าทันสารสนเทศ และกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ เพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย ทำนายได้ต่ำสุด ในกลุ่มเหตุผลการเลือกศึกษาต่อ เพราะความสนใจของตนเองมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ

เมื่อนำคะแนนของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการเตรียมตัวสอบ มาทำการวิเคราะห์พหุคูณแบบมีลำดับ (ตาราง 24) โดยใช้ชุดตัวแปร ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ เป็นกลุ่มตัวทำนายลำดับที่ 1 ปรากฏว่าลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการเตรียมตัวสอบ ในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 29.2 มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียนและในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 16.5 ถึง ร้อยละ 38.4 โดยทำนายได้สูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ทำนายได้ต่ำสุดในเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย และเมื่อทำนายกลุ่มจิตลักษณะเดิม 2 ตัว ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตน ความสามารถในการจัดการความเครียด เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายที่ 2 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะเดิมทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการเตรียมตัวสอบ ในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.2 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียนและในกลุ่มย่อยทุกประเภทก็ทำนายได้เพิ่มขึ้นระหว่างร้อยละ 16.7 ถึง ร้อยละ 37.2 โดยทำนายเพิ่มขึ้นสูงสุดในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนทำนายได้ต่ำสุดคือเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย และเมื่อนำตัวทำนายกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ 3 ตัว ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ ค่านิยมในการศึกษา การรู้เท่าทันสารสนเทศ เข้ามาเพิ่มเป็นชุดตัวทำนายลำดับที่ 3 เมื่อทำการควบคุมอิทธิพลของตัวแปรลำดับที่ 1 และ 2 ให้คงที่ ปรากฏว่าชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์ทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ด้านการเตรียมตัวสอบในกลุ่มรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.5 โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ และในกลุ่มย่อยทำนายได้ระหว่างร้อยละ 22.3 ถึงร้อยละ 41.7 โดยทำนายได้สูงสุดในแผนการเรียนศิลป์ - ภาษา มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนทำนายได้ต่ำสุดในกลุ่มเพศชาย มีตัวทำนายที่สำคัญคือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนและเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ

สรุปได้ว่า ลักษณะสถานการณ์ 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสภาพทางจิต ด้านสุขภาพร่างกาย และด้านการเตรียมตัวสอบและด้านรวม ได้ในปริมาณหนึ่งและเมื่อนำจิตลักษณะเดิม 2 ตัว เข้าทำนายสามารถเพิ่มปริมาณการทำนาย และเมื่อนำจิตตามสถานการณ์ 3 ตัว ก็ยังสามารถเพิ่มปริมาณ

การทำนายจากเดิมที่ตัวแปรกลุ่มลักษณะสถานการณ์และกลุ่มจิตลักษณะเดิม เคยทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่ากลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์เป็นกลุ่มตัวแปรที่สำคัญ เนื่องจากสามารถเพิ่มอำนาจการทำนายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้มากกว่ากลุ่มตัวแปรลักษณะสถานการณ์และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม เคยทำนายได้ ซึ่งผลดังกล่าวสนับสนุนสมมุติฐานที่ 3 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัย กุสุมา ยกชู (2553) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กลุ่มปัจจัยการสนับสนุนของครูผู้สอนต่อนักเรียน การวางแผนการใช้เวลา การสนับสนุนของผู้ปกครองต่อการศึกษา ลักษณะกายภาพทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร่วมกัน 5 ตัว สามารถร่วมกันทำนายการเตรียมพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ได้ร้อยละ 56.7 ส่วนในงานวิจัยของ ทรงพร สดใสจิตต์ (2547) ได้ศึกษาปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อผลการเรียนตามแนวปฏิรูปทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 353 คน พบว่า กลุ่มปัจจัยสภาพแวดล้อมและสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากบิดามารดา บรรยากาศในการเรียน สามารถทำนายผลการเรียนด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีความสุขได้ร้อยละ 26.4, 28.9 และ 35.5 ตามลำดับ สำหรับ พิมย์ภา ต้นคำ (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า ตัวแปรพื้นความรู้เดิม/เกรดเฉลี่ยสะสม บทบาทของโรงเรียน ที่ตั้งของโรงเรียน สังกัดของโรงเรียน และบทบาทหน้าที่ของครอบครัว สามารถร่วมกันทำนายการเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐได้ร้อยละ 27.4

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผลการวิจัยนี้พบว่านักเรียนที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในด้านรวมและด้านย่อยดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อสร้างประสบการณ์ระหว่างเรียนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของนักเรียนให้นักเรียนรู้จักการวางแผนและการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสภาพร่างกายของตน ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่อไปในอนาคต

2. ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญด้านจิตลักษณะของพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมคือ ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเองและเจตคติที่ดีต่อการศึกษาดังนั้นผู้ปกครอง ครูสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและพัฒนาจิตลักษณะดังกล่าว เช่น ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ อีกทั้งจัดกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกที่เกิด

จากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจ สนใจ อยากเรียน อยากรู้ ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้นถ้าผู้เรียนเกิดความประทับใจ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจ และเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี ทำให้นักเรียนมีทักษะที่จะ ดำเนินการระยะยาวให้เกิดผลในอนาคตที่ตนตั้งเป้าหมายเอาไว้โดยการกระทำเหล่านั้นเกิดจาก ตนเอง เป็นผู้กำหนดมิได้ถูกบีบบังคับจากผู้อื่น

3. ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยเชิงเหตุที่สำคัญด้านสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม คือ ความคาดหวังของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมทางการเรียน การได้รับแนะแนวศึกษาต่อ ดังนั้น ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ที่จะส่งเสริมนักเรียนในด้านต่างๆ ไม่ใช่เฉพาะในด้านการศึกษา เท่านั้น แต่ควรสนับสนุนส่งเสริมในด้านการให้ความรักความอบอุ่น การสอบถามให้กำลังใจ การให้คำแนะนำรวมถึงการรับฟังนักเรียนในเรื่องต่าง เมื่อร่วมกับการสนับสนุนในด้านการศึกษา ที่สนับสนุนและส่งเสริมในด้านของการให้ความรู้เพิ่มเติม การจัดหาอุปกรณ์ ตำราเรียน และการส่งเสริมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนแล้วจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมเพื่อเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเต็มศักยภาพ

4. ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาน้อยได้แก่ นักเรียนที่มีความคาดหวังของผู้ปกครองน้อย ลักษณะมุ่งอนาคต - ควบคุมตนเองต่ำ มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนต่ำ และมีการจัดการความเครียดน้อย ดังนั้น ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรพัฒนานักเรียนกลุ่มดังกล่าว เป็นลำดับต้นๆ ด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการวางแผนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพียงพอที่จะรับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้โดยไม่มีสิ่งใดเป็นอุปสรรค ก่อให้เกิดความพึงพอใจในการกระทำนั้น ๆ ยังให้บังเกิดผลตัวเองที่ดีต่อตัวเองและการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนในสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครเท่านั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น หรือทำการศึกษากับกลุ่มนักเรียนโรงเรียน เอกชน ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่ต่างออกไป เพื่อให้ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละบริบทมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อตัวนักเรียน

2. จากการวิจัยพบว่าตัวแปรเชิงเหตุต่างๆ ยังอธิบายพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาด้านสุขภาพร่างกายได้น้อย อาจจะมีตัวแปรอื่นที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่า ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อศึกษาตัวแปรเชิงเหตุด้านจิตลักษณะหรือสถานการณ์อื่นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมดังกล่าวได้อย่างชัดเจนมากขึ้น เช่น การกำกับตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นต้น

3. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจใช้ตัวแปรพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาอาจใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ผลการวิจัยในเชิงลึกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ คลังวิเชียร. (2541). การศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูอนุบาลในการจัดประสบการณ์แบบเตรียมพร้อม กรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิงกาญจน์ เหล่ารังวงศ์. (2545). การศึกษาผลกระทบของระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาในระบบใหม่ที่มีต่อ นักเรียน ครูและผู้บริหารใน โรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษาดุสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษมา ยกชู. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมในการสอบ GAT และ PAT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุงศรี จุลนะมานี. (2545). ผลของการใช้โปรแกรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อการคัดเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมสมบูรณส์ราชิต มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- กุลสิริ ไคว้สุวรรณ. (2543). ความวิตกกังวลในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปรินทร์รอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เกษม เกษมนุกิจกุล. (2534). ศึกษาเรื่องค่านิยมวิถีปฏิบัติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีระดับ การศึกษา ภูมิหลังทางครอบครัว และการถ่ายทอดค่านิยมที่แตกต่าง. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- งามตา วนินทานนท์. (2535). จิตวิทยาสังคม. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2540). “เทคนิคการประมวลเอกสารเพื่อการวิจัย” เอกสารประกอบ การบรรยายในการประชุม เชิงปฏิบัติการ (รุ่นที่ 2 ครั้งที่ 2) เรื่อง “การวิจัยและพัฒนา ระบบพฤติกรรมไทย: การพัฒนาเค้าโครงการวิจัย และ เทคนิคการวิจัย”. กรุงเทพฯ: สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- งามตา วนิทานนท์. (2550). *ดัชนีการมีภูมิคุ้มกันทางจิต: ที่มาและความหมายขององค์ประกอบสำคัญ*. เอกสารประกอบการบรรยาย. วันที่ 8 – 11 พฤษภาคม 2550. จัดโดยโครงการพัฒนาหลักสูตรการวิจัยแบบบูรณาการฯ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติโรงแรมออลิเดย์ อิน รีสอร์ท ธีเรนทร์ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี.
- งามตา วนิทานนท์; และอุษา ศรีจินดารัตน์. (2551). *ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา สภาพแวดล้อมทางครอบครัวและโรงเรียน ที่มีต่อความสุขใจและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิจัยช่วงยาวหลายระยะ*. รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์.
- จุฑามาศ ดันติรัตน์โอภาส. (2548). *การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เชิดชาย ชูช่วยสุวรรณ. (2547). *การศึกษาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุพรรณบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิฎิรักษ์ วิเศษศิลปานนท์. (2537). *การปรับตัวทางสังคมของเด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานสงเคราะห์เด็กหญิงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ สค.ม. (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ณัศวดี จันท์ฟอง. (2549). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวด้านการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐกานต์ ทองสนธิ. (2549). *การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุบางลักษณะที่มีต่อยุทธวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดชลบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพล แยมสะอาด. (2551). *การศึกษาตัวแปรเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา 2 กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2541,มกราคม). รูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม (Interaction Model) เพื่อการวิจัยหาสาเหตุของพฤติกรรมและการพัฒนาพฤติกรรมมนุษย์.
วารสารทันตภิบาล. 10(2): 105 -108.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน; งามตา วณิชทานนท์; และคณะ. (2536). ลักษณะทางจิต และพฤติกรรม ของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. รายงานการวิจัย สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน; และงามตา วณิชทานนท์. (2551). การวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือทางจิต แบบพหุมิติด้านการมีภูมิคุ้มกันตน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงาน คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- ทองเรียน อมรัชกุล; และคนอื่นๆ. (2528). หลักการแนะแนวเบื้องต้น. พิษณุโลก: โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิพวรรณ สุวรรณประเสริฐ. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพพา เดียวประเสริฐ. (2541). ผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองต่อความพร้อม ในการเรียนรู้ด้วยตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ พย.ม.(การพยาบาลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงพร สดใสจิตต์. (2547). ปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อการเรียนตามแนวปฏิรูปทางการศึกษา ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชนาวรรณ ชนพรดี. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียน พระฤทัยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดารัตน์ หุ่นจำริญญ; และคณะ. (2550). ค่านิยมในสังคมที่มีอิทธิพลต่อความสุขของวัยรุ่นใน เขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. รายงานการวิจัย สาขาจิตวิทยา คณะ มนุษยศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพวัน สุขสำราญ. (2547). ความวิตกกังวลในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนที่อยู่ใน อ. เมือง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- นียดา พงศ์พาชานาญเวช. (2535). ความวิตกกังวลในการศึกษาต่อและการเผชิญปัญหา
ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดราชบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บัณฑิตแนะแนว. (2548). คะแนน 3 ปีล่าสุด พร้อม Admissions ปี 49. กรุงเทพฯ: บัณฑิตแนะแนว.
เบญจพร อยู่เจริญ. (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเรียน
และปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มบูรพา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัย
และสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ปฐมพร กิจวรรณ. (2552). การศึกษาผลกระทบของระบบแอดมิชชั่นของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปภาดา เจียวกัก. (2547). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาน วงศ์บุรณพิมพ์. (2538). การเตรียมตัวสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา
ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ที่สำเร็จมัธยมศึกษา
ตอนปลายจากการสอบที่จัดโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก.
เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่องการวิจัยทางการศึกษาและการวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2522). การเรียนการสอนที่ศนคตและค่านิยม จิตวิทยา
สำหรับครู. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรินดา ตาสี. (2551). ลักษณะทางจิตและสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับความ
พร้อมในการ เรียนด้วยการนำตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัย
ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เผด็จ ภูประจำศิลป์. (2545). ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พรเพชร โสติถิमानนท์. (2548). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการกวดวิชา ของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พนม ลีมาจารย์. (2533). *การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- พนิดา ธนวัฒนากุล. (2547). *ปัจจัยทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทำงานบริการอย่างมีความรับผิดชอบของพนักงานช่างในกลุ่มบริษัท ไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์ จำกัด (มหาชน). ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2544). *จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.*
- พักตร์วิภา โพธิ์ศรี. (2543). *ผลกระทบของการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยระบบใหม่ต่อการเตรียมตัวเพื่อสอบคัดเลือกของนักเรียน และการสอนของครูชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.*
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). *จิตวิทยาพัฒนาและการดูแลเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.*
- พัฒนา พลอยประไพ. (2541). *การกำหนดเป้าหมายและการกำกับตนเองกับการประสบความสำเร็จในการสอบเข้าศึกษาต่อในคณะวิศวกรรม มหาวิทยาลัยของรัฐ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พินคำ มีโพหนอง. (2533). *ศึกษาเรื่อง ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครู ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พิมย์ภา ต้นคำ. (2548). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเตรียมพร้อมของนักเรียนในการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.*
- เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก; และอ้อมเดือน สดมณี. (ม.ป.ป.). *การยึดหลักทางศาสนาในการดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทยและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ไพรัช วงศ์ศรีตระกูล. (2553). *ปัจจัยทางการศึกษาที่มีผลต่อความเครียดและความวิตกกังวลของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธนบุรี.*
- เผด็จ ภูประจำศิลป์. (2545). *ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา. วิทยานิพนธ์ วท.ม. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.*

- มยุรี กลับวงศ์. (2552). ความคาดหวังและการรับรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อพฤติกรรมทางสังคมของผู้ป่วยโรคจิต. ปรินญาณิพนธ์ วท.ด. (การวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มนฤดี เพ็ญสุรียา. (2545). การศึกษาความเครียด สาเหตุ และวิธีการจัดการกับความเครียดในการเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มุกิตา คุษเพี้ยภูมิ. (2552). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบและแนวทางการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเข้าสู่อาชีพที่เหมาะสม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550, 24 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา หน้า 16.
- ระวีพร วีระจันทร์. (2553). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลลนา พรหมสุวรรณ. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับความตั้งใจเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิจิตร ศรีสีอาน. (2518). หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วิรัตน์ ปานศิลา. (2542). การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน จิตลักษณะและการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรสาธารณสุข ระดับตำบล ในภาคเหนือของไทย. ปรินญาณิพนธ์ วท.ด. (การวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิลาสลักษณ์ ชวัลลี. (2551). กรณีศึกษาบุคคลตัวอย่างและเครื่องชั่งวัดเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมข้าราชการใหม่. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- วรางคนา รัชตะวรรณ. (2545). การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทัศนคติต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- วราภรณ์ รักรวิชัย. (2527). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วนาพร สาชนะ. (2553). *วิเคราะห์จำแนกกลุ่มปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทักษะชีวิตของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 3 ในจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณะ มโนภินิเวศ. (2537). *เอ็นทรานซ์ ชัยชนะแค่เอื้อม*. กรุงเทพฯ: สามัคคีสาร.
- สมเจตน์ อภิมณฑร์รักษา. (2527). *แนะแนว 317, "การสอนกิจกรรมแนะแนวโรงเรียน (teaching
Guidance Activities School)*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย วรรณญาณุไกร. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ:
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมฤดี หัตถาพงษ์. (2547). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบูรณ์ ต้นยะ. (2542). *ค่านิยมทางการศึกษาของไทย: อดีต ปัจจุบัน อนาคต*. นครราชสีมา:
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนครราชสีมา.
- สินีนานู กำเนิดเพชร. (2547). *ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของพฤติกรรมกำเริบเนื้อหา ด้าน
วัตถุนิยมจากรายการแข่งขันชิงรางวัลผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีต่อค่านิยมด้านวัตถุ
ของวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2536, กรกฎาคม - กันยายน). "การสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย:
ข้อเท็จจริงและผลกระทบ." *วารสารราชบัณฑิตยสถาน*. 18(4): 63 - 64.
- สุกัญญา พูลประภา. (2547). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาตรี(ต่อเนื่อง 2 ปี) ปีการศึกษา 2547 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกานดา ภาวะเวช. (2552). *ผลการแนะแนวตามทฤษฎีเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม
เพื่อลดความวิตกกังวลในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ในระบบกลาง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุมิตรา เจิมพันธ์. (2545). *จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกำเริบ
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- สุภาพรณ โดตรจรัส. (2539). *ความเครียดและการบริหารความเครียด. เอกสารการประชุมวิชาการประจำปีของสมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ พระนิมิตร. (2552). *การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ จันทน์เอม. (2529). *จิตวิทยาสังคม (ศึกษา 322)*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สุนทรินทร์ ธนโกไสย. (2527). *จิตวิทยาการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: เจริญกิจ.
- สุทธิดา สายสุดา. (2550). *ความเครียดและการจัดการความเครียดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีผลการเรียนแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- सानิต รัตตัญญู. (2533). *การเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามการรับรู้ของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวและไม่ก้าวร้าวในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมศรี ชูสงแสง. (2532). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตนี้ที่ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครศรีธรรมราช*. ปริญญาโท วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2556). *ข้อมูลสถิติ*. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2556, จาก <http://www.bangkokeducation.in.th/stat.php>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *ข่าวประกาศจากมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมการคัดเลือก Admissions*. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2556, จาก <http://www.cuas.or.th/index.php>
- ศรินทิพย์ พงษ์ศาศวัต. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาโดยวิธีสอบตรงของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศุภรางค์ อิณฑุณห์. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุทางจิตสังคมและปัจจัยเชิงผลด้านการจัดการกับความเครียดของพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนวัยรุ่น*. ปริญญาโท วท.ม. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อนนต์ อนันตรังสี. (2537). *การแนะแนว*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- อมรรัตน์ ถาวรารักษ์. (2534). การใช้สารสนเทศเพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยของนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณพร เนียมสุวรรณ. (2549). การเตรียมความพร้อมในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาระบบกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิตบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร โอตระกูล; และเจตสันต์ แต่งสุวรรณ. (2524). สุขภาพจิตนักเรียนชนบทในงานอนามัยชุมชนสูงเนิน. วารสารสุขศึกษา.
- อัมพร โอตระกูล; และคณะ. (2526, ตุลาคม - ธันวาคม) . “ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดของนักเรียน.” วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 28(4): 198 - 205.
- อรพินทร์ ชูชม. (2522). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นฐานความรู้เดิม สภาพแวดล้อมทางบ้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะทางการเรียน กับผลการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อรพินทร์ ชูชม; และคนอื่นๆ. (2541). รายงานการวิจัย: การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจทางการศึกษา-อาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา สุขารมณี. (2542). เอกสารประกอบคำสอนวิชาพื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล. (2533). ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี ม่านวิรุฬหวนิช. (2539). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมของเด็กหูหนวก: ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนสอนคนหูหนวกในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อัญชลี ทองจันทร์. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์เส้นทาง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อุบล เลี้ยววาริน. (2534). *ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- American Library Association Presidential Committee on Information Literacy. (1989). *Presidential Committee on Information Literacy: Final Report*. Retrieved December 15, 2009, from <http://www.ala.org/ala/mgrps/divs/acrl/publications/whitepapers/presidential.cfm>.
- Bar - on. Reuven. (1997). *EQ- I BarOn Emotional Quotient Inventory : User's Manual*. Toronto: Multi – Health System Inc.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York: McGraw Hill Book.
- Lieberman David A. (1992). *Learning: behavior and cognition*. Scotland: University of Stirling.
- Maddox, Harry. (1965). *How to Study*. London: The English Language Book Society.
- Magnusson, D.; & Endler, N.S. (1977). *Interaction Psychology and Personality*. New York, NY: John Wiley & Sons.
- Krech, David. (1962). *Individual in Society*. New York: McGraw – Hill Book Company, Inc.
- Reit, Joan M. (2004). *Dictionary for Library and Information Science*. Westport, CT: Libraries Unlimited, 356-357.
- Rokeach, Milton. (1969). *Belief, Attitudes and Value*. San Francisco: California: Jossey Boss.
- Smith Samuel. (1961). *Best Method of Study*. London: Business & Noble Inc.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางแสดงค่าสถิติต่างๆ

ตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านรวมของนักเรียน พิจารณาตามนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 212 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ความคาดหวังของ ผู้ปกครอง	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส			
					21	12	22
สูง	สูง	33	118.66	11	4.11*	7.16*	28.08*
ต่ำ	สูง	22	114.55	21		3.05	23.97*
สูง	ต่ำ	4	111.5	12			20.92*
ต่ำ	ต่ำ	39	90.58	22			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียน พิจารณาตามนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ จำนวน 72 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ความคาดหวังของ ผู้ปกครอง	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส			
					11	12	22
ต่ำ	สูง	6	42.5	21	0.5	4.5*	16*
สูง	สูง	15	42	11		4*	15.5*
สูง	ต่ำ	3	38	12			11.5*
ต่ำ	ต่ำ	8	26.5	22			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียน พิจารณาตามนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 212 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ความคาดหวังของ ผู้ปกครอง	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส			
					21	12	22
สูง	สูง	33	43.12	11	0.9	4.37*	14.38*
ต่ำ	สูง	22	42.22	21		3.47*	13.48*
สูง	ต่ำ	4	38.75	12			10.01*
ต่ำ	ต่ำ	39	28.74	22			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียน พิจารณาตามนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคต-ควบคุมตนและความคาดหวังของผู้ปกครองแตกต่างกัน ในกลุ่มที่มีเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะชื่อเสียงของสถาบัน/มหาวิทยาลัย จำนวน 18 คน

ลักษณะมุ่งอนาคต- ควบคุมตน	ความคาดหวังของ ผู้ปกครอง	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส			
					21	12	22
สูง	สูง	42	43.45	11	1.59	6.7	13.25
ต่ำ	สูง	29	41.86	21		5.11	11.66
สูง	ต่ำ	8	36.75	12			6.55
ต่ำ	ต่ำ	59	30.2	22			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มรวม จำนวน 300 คน

สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	ความสามารถในการ จัดการความเครียด	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	รหัสนี้		
					21	22	12
สูง	สูง	45	43.06	11	7.3*	10.85*	11.16*
ต่ำ	สูง	13	35.76	21		3.55*	3.86*
ต่ำ	ต่ำ	32	32.21	22			0.31
สูง	ต่ำ	11	31.9	12			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน 188 คน

สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	ความสามารถในการ จัดการความเครียด	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	รหัสนี้		
					21	22	12
สูง	สูง	32	43.53	11	7.41*	11.88*	15.25*
ต่ำ	สูง	8	36.12	21		4.47	7.84*
ต่ำ	ต่ำ	23	31.65	22			3.37
สูง	ต่ำ	7	28.28	12			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียด ในกลุ่มแผนการเรียนศิลป์- คำนวณ จำนวน 72 คน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ความสามารถในการจัดการความเครียด	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	ค่าเฉลี่ย		
					21	22	12
สูง	สูง	13	40.15	11	6.65*	8.65*	22.15*
ต่ำ	สูง	8	33.5	21		2	15.5*
ต่ำ	ต่ำ	6	31.5	22			13.5*
สูง	ต่ำ	1	18	12			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านสภาพทางจิตของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มเหตุผลในการเลือกศึกษาต่อเพราะความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ จำนวน 212 คน

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ความสามารถในการจัดการความเครียด	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	ค่าเฉลี่ย		
					21	22	12
สูง	สูง	34	42.35	11	7.15*	9.65*	10.73*
ต่ำ	สูง	10	35.2	21		2.5	3.58*
ต่ำ	ต่ำ	20	32.7	22			1.08
สูง	ต่ำ	8	31.62	12			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษา
ต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการ
เรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกันในกลุ่มรวม จำนวน 300 คน

สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	ความสามารถในการ จัดการความเครียด	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	ค่าเฉลี่ย		
					21	12	22
สูง	สูง	45	39.46	11	7.54	7.65	9.34
ต่ำ	สูง	13	31.92	21		0.11	1.8
ต่ำ	ต่ำ	11	31.81	12			1.69
สูง	ต่ำ	32	30.12	22			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษา
ต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการ
เรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มเพศหญิง จำนวน
188 คน

สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	ความสามารถในการ จัดการความเครียด	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส	ค่าเฉลี่ย		
					21	12	22
สูง	สูง	32	40.31	11	8.44	8.46	9.97
ต่ำ	สูง	7	31.87	21		0.02	1.53
ต่ำ	ต่ำ	8	31.85	12			1.51
สูง	ต่ำ	23	30.34	22			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 35 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษา
ต่อในสถาบันอุดมศึกษาในด้านการเตรียมตัวสอบของนักเรียนที่มีสภาพแวดล้อมทางการ
เรียนและความสามารถในการจัดการความเครียดแตกต่างกัน ในกลุ่มแผนการวิทย์-คณิต
จำนวน 175 คน

สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	ความสามารถในการ จัดการความเครียด	จำนวน คน	ค่าเฉลี่ย	รหัส			
					12	22	21
สูง	สูง	24	40.45	11	8.23*	9.85*	11.05*
สูง	ต่ำ	9	32.22	12		1.62	2.82*
ต่ำ	ต่ำ	23	30.6	22			1.2
ต่ำ	สูง	5	29.4	21			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางจิตและลักษณะสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ” ผู้วิจัยขอความร่วมมือนักเรียนทุกคนตอบแบบสอบถามชุดนี้ ด้วยตนเอง ตามข้อมูลที่เป็นความจริงของนักเรียนและขอให้นักเรียนตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด ทั้งนี้คำตอบของนักเรียนจะถูกเก็บเป็นความลับและจะนำไปวิเคราะห์ผลในภาพรวมมิได้เฉพาะเจาะจงวิเคราะห์ผลที่นักเรียนคนใดคนหนึ่ง

ผู้วิจัยมีความยินดีอย่างยิ่งที่นักเรียนทุกคนกรุณาสละเวลาเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวจิราภรณ์ ประเสริฐหล้า

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ : 086-733-7373

E-mail : enjoy_7373@hotmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ และ / หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ	[.....]	1.ชาย	[.....]	2. หญิง
2. แผนการเรียน	[.....]	1. วิทยาศาสตร์	[.....]	2. ศิลป์ – ภาษา
		[.....]		3. ศิลป์ – คำนวณ
3. เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ	[.....]	1. ความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ	[.....]	2. ความสนใจของตนเอง
		[.....]		3. ชื่อเสียงของสถาบันมหาวิทยาลัย
		[.....]		4. ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ของแต่ละข้อที่ตรงกับความรู้ความเข้าใจของนักเรียน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
ด้านสภาพทางจิต						
1. ฉันมีจิตใจจดจ่อกับการอ่านหนังสือ/ ตำราเรียนได้นานพอสมควรแม้จะมีรายการ โทรทัศน์ที่ฉันอยากดู						
2. ฉันไม่กลัวการเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาเพราะฉันตั้งใจเรียน หนังสือสม่ำเสมอเป็นอย่างดี						
3. แม้ว่าจะมีความวิตกกังวลเรื่องข้อสอบ มากเพียงใด แต่ฉันยังตั้งใจอ่านหนังสือให้ มากขึ้น						
4. ฉันอ่านหนังสือสอบพร้อมกับจดบันทึก ย่อเนื้อหาที่อ่านเพื่อทบทวนความเข้าใจ ของฉันเพื่อการสอบเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา						
5. แม้จะพยายามอ่านหนังสือมากเพียงใด ฉันก็ยังไม่มั่นใจว่าจะสอบเข้าศึกษาต่อได้						
6. ฉันทดสอบความเข้าใจในวิชาที่จะสอบ โดยทดลองทำข้อสอบเก่าในปีที่ผ่านมา สำหรับเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
7. ฉันต้องเตรียมตัวอ่านตำราหรือทำ แบบฝึกหัดตั้งแต่ต้นเทอมแม้ว่าฉันจะเรียน ได้เกรด 4.00						
8. ฉันคิดว่าการอ่านหนังสือเตรียมเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเป็นเรื่อง ยุ่งยากลำบาก						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
<u>ด้านสุขภาพ ร่างกาย</u>						
9. ฉันออกกำลังกายหรือเคลื่อนไหว ร่างกายก่อนเริ่มอ่านหนังสือเพื่อให้ ร่างกาย/สมองปลอดโปร่ง						
10. ฉันนอนหลับอย่างน้อย 6 ชั่วโมงทุกวัน เพื่อความแข็งแรงของร่างกายในการเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
11. ฉันจะไปพบแพทย์ทันทีเมื่อรู้สึก ร่างกายผิดปกติเพื่อรักษาสุขภาพให้ แข็งแรงพร้อมต่อการเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาอยู่เสมอ						
12. ฉันจะเฝ้าดูแลร่างกายให้อบอุ่นเสมอ เพื่อป้องกันการไม่สบายและทำให้ตนเองมี ความอดทนเรียนหนังสือเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาได้						
13. ฉันไม่ออกกำลังกายทั้งในร่มและ กลางแจ้งเพราะกิจกรรมดังกล่าวทำให้ฉัน เสียเวลาในการอ่านหนังสือ						
14. ฉันนอนไม่ค่อยหลับหรือหลับ ๆ ตื่น ๆ เพราะกังวลกับการสอบ						
15. ในช่วงดูหนังสือสอบฉันมักดื่มกาแฟ และชาเพื่อให้อ่านหนังสือได้นานหลาย ชั่วโมง						
16. ฉันใช้เวลาพักผ่อนไปกับการทำ กิจกรรมอื่นๆ เช่น เล่นเกม เล่นไลน์ เล่นคอมพิวเตอร์ ฯลฯ ในระหว่างการ เตรียมเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
ด้านการเตรียมตัวสอบ						
17. แม้ยังไม่ถึงช่วงเวลาการสอบเข้าศึกษาต่อ แต่ฉันก็อ่านบททวนหนังสือ/ตำราตามตารางที่กำหนดไว้						
18. ฉันอ่านหนังสือโดยไม่จำเป็นต้องวางแผน ในการอ่านและทบทวนบทเรียน						
19. ฉันจัดตารางเวลาในการอ่านหนังสือสอบ วิชาต่างๆ สำหรับการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
20. ฉันศึกษาเนื้อหาในวิชาต่างๆ เพิ่มเติมจากหนังสือหลายเล่มเท่าที่จะทำได้						
21. ฉันเรียนกวดวิชาเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ไปใช้ในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
22. เมื่อมีเวลาว่างฉันและเพื่อนๆ จะใช้เวลาในการพูดคุยในเนื้อหาเกี่ยวกับบทเรียน						
23. เมื่อฉันเจอบทเรียนยากที่ใช้ในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาฉันจะสอบถามครู หรือเพื่อนเพื่อให้เข้าใจในบทเรียนนั้นๆ						
24. ฉันศึกษาข้อมูลคะแนนย้อนหลังของการสอบเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาในสาขา/คณะที่ฉันสนใจ						

ตอนที่ 3 : ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1. บิดามารดาต้องการให้ฉันเรียนถึงระดับอุดมศึกษา						
2. บิดามารดาต้องการให้ฉันมีงานที่มั่นคงหลังจากเรียนจบในระดับอุดมศึกษา						
3. บิดามารดาต้องการให้ฉันเรียนได้คะแนนเกรดเฉลี่ยที่ดี						
4. บิดามารดาต้องการให้ฉันเรียนจบการศึกษาระดับอุดมศึกษา						
5. บิดามารดาต้องการให้ฉันมีความรู้มากๆ						
6. บิดามารดาต้องการให้ฉันเรียนจบสูงกว่าวุฒิการศึกษาของผู้ปกครอง						
7. บิดามารดาต้องการให้ฉันเรียนในสาขาที่สามารถประกอบอาชีพที่ทำรายได้มาก						
8. บิดามารดาต้องการให้ฉันตั้งใจเรียน						
9. บิดามารดาต้องการให้ฉันเรียนเก่งเพื่ออนาคตจะได้มีอาชีพการงานที่ดี						
10. บิดามารดาปรารถนาให้ฉันเรียนถึงระดับปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย						
11. บิดามารดาไม่อยากจะให้ฉันมีผลการเรียนต่ำกว่าเพื่อนๆ ในห้อง						
12. ฉันเอาใจใส่ต่อการเรียนให้มากอย่างที่บิดามารดาแนะนำ						
13. ฉันได้รับการอธิบายเหตุผลจากบิดามารดาอยู่เสมอเมื่อฉันมีปัญหาด้านการเรียน						

ตอนที่ 4 : สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ
เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1. สภาพห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย						
2. ห้องเรียนไม่มีกลิ่นเหม็นจากขยะรบกวน						
3. ห้องเรียนมีโต๊ะเก้าอี้ชำรุด						
4. ห้องเรียนมีขนาดคับแคบ						
5. ฉันทำการบ้านไม่ได้ เพื่อนๆในห้องที่เข้าใจจะช่วยอธิบาย						
6. ฉันกับเพื่อนๆ จะช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ						
7. ฉันไม่ค่อยพอใจเมื่อเพื่อนๆ แสดงความคิดเห็นไม่ค่อยตรงกัน						
8. ฉันยอมรับความคิดเห็นของเพื่อนทุกคน						
9. เมื่อเพื่อนผิดหวังในการเรียน ฉันพร้อมคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจเพื่อนในการเรียนต่อไป						
10. เพื่อนๆ มักชื่นชมและแสดงความยินดีด้วยเมื่อฉันสอบได้คะแนนสูง						
11. ฉันไม่อยากปรึกษาครู เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน						
12. ฉันส่งงานตามที่อาจารย์กำหนดเสมอ						
13. อาจารย์มักให้กำลังใจแก่ฉัน เมื่อฉันรู้สึกท้อแท้						
14. เมื่อฉันมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนในวิชาเรียนอาจารย์จะหาวิธีช่วยเหลือฉัน						

ตอนที่ 5: การได้รับแนะแนวศึกษาต่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อ
เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1. โรงเรียนได้จัดให้มีบริการให้คำปรึกษา แก่ฉัน						
2. โรงเรียนได้จัดให้มีบริการสนเทศแนะ แนวการศึกษาต่อให้แก่นักเรียน						
3. โรงเรียนได้เชิญวิทยากรหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเกี่ยวกับการศึกษา ต่อในระดับอุดมศึกษา						
4. โรงเรียนมีการจัดทำคู่มือต่างๆ เกี่ยวกับ การศึกษาต่อ						
5. ฉันได้รับการให้คำปรึกษาที่ช่วยให้มีการ วิเคราะห์ตนเองก่อนเลือกสาขาวิชาที่จะ ศึกษาต่อ						
6. โรงเรียนได้เชิญผู้ที่มีประสบการณ์สำเร็จ ในการสอบเข้าศึกษาต่อจาก สถาบันอุดมศึกษาต่อจาก สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มาพูดให้ฉันฟัง						
7. ฉันไม่เคยได้รับความช่วยเหลือในด้าน ข้อมูลการศึกษาจากทางโรงเรียน						
8. ฉันเข้ารับบริการทดสอบความสนใจและ ความถนัดเพื่อประโยชน์ในการเลือก สาขาวิชาที่จะศึกษาต่อของฉัน						
9. ครูแนะแนวได้ช่วยให้ฉันตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับตนเอง						
10. โรงเรียนฉันได้จัดป้ายนิเทศเพื่อให้ ข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาแก่นักเรียนเป็น ประจำ						

ตอนที่ 6 : ลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม
เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1.ฉันรีบทำการบ้านหรืองานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนไปเที่ยวเล่นเสมอ						
2.เมื่อถึงเวลาใกล้สอบฉันจะขยันมาเรียนเป็นพิเศษ เพื่อจะได้เข้าใจบทเรียนที่อาจารย์สอนและจะได้สอบได้คะแนนดี						
3.ฉันไม่สนใจทำการบ้านเพราะไม่เห็นประโยชน์						
4.เมื่อมีคนทำให้ฉันโมโห ฉันจะแสดงความไม่พอใจออกไปให้เขารู้ทันที						
5.ฉันไม่ชอบสอบตกจึงขยันดูหนังสือ						
6.ฉันจะไม่ใช้เงินจนหมดเพราะเกรงว่าพรุ่งนี้จะไม่เงินใช้						
7. ฉันเริ่มทำงานทันทีโดยไม่เสียเวลาคิดวางแผนก่อน						
8.ฉันยังไม่ได้คิดว่า โตขึ้นอยากจะทำอาชีพอะไร						
9.ถ้ารถรถเมล์นาน รถก็ยังไม่มา ฉันอยากยกเลิกการเดินทางนั้น						
10.ฉันใช้เวลาไปวันๆ โดยยังไม่คิดถึงวันข้างหน้า						
11.ฉันชอบเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว เพื่อเอาไว้ใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้า						
12.ฉันอยากเรียนหนังสือมากๆ เพื่อโตขึ้นจะได้ทำงานดีๆ						
13.ฉันเห็นสิ่งของที่อยากได้ แม้จะมีราคาแพง ฉันตัดสินใจซื้อและยอมอดในภายหลัง						

ตอนที่ 7: ความสามารถในการจัดการความเครียดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1. ฉันมั่นใจว่าสามารถหาสาเหตุของความเครียดที่เกิดขึ้นกับฉันได้						
2. เมื่อฉันเกิดปัญหาฉันจะพยายามตั้งสติก่อน						
3. ฉันระบายความโกรธ ความไม่พอใจกับบุคคลที่เป็นต้นเหตุของปัญหา						
4. ฉันพยายามนอนหลับพักผ่อนให้มากขึ้นเมื่อรู้สึกเครียด						
5. ฉันเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ทุกครั้งทั้งในวันสุดสัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน						
6. ฉันไม่ให้ผู้อื่นรู้ถึงสิ่งไม่ดีหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับฉัน						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
7. เมื่อปัญหาขัดแย้งคลี่คลายลง ฉันมักเป็นฝ่ายเข้าไปพูดคุยกับเพื่อนก่อน						
8. ถ้าฉันทำความดีพอ/แม่จะไม่เพิกเฉยแต่กล่าวชมเชยฉันอย่างเหมาะสม						
9. แม้เพื่อนมองไม่เห็นว่าคุณทำดีกับเขา ฉันจะยังทำดีกับเขาต่อไป						
10. เมื่อเพื่อนเข้าใจฉันผิด ฉันพยายามหาโอกาสพูดปรับความเข้าใจ						
11. ฉันไม่กล้าพูดคุยถึงความรู้สึกที่แท้จริงแม้กับพี่หรือน้องของฉัน						
12. เมื่อมีเวลาว่างจากการเรียน ฉันกับเพื่อนมักพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน						
13. เมื่อฉันมีปัญหาด้านการเรียนฉันกล้าขอคำแนะนำจากครู						
14. ฉันหาบุคคลที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกันเพื่อขอคำปรึกษา						

ตอนที่ 8 : เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม
เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1.ฉันสนใจศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา เป็นอย่างมาก						
2.การศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษามี เนื้อหาวิชาไม่น่าสนใจ						
3. ฉันชอบกิจกรรมที่จัดไว้ในการศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา						
4. ฉันเบื่อหน่ายกับการที่จะศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา						
5. ฉันไม่ชอบอ่านข่าวเกี่ยวกับการ ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
6. การศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาจะ ช่วยทำให้ฉันมีโอกาสก้าวหน้าในชีวิตและมี รายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้						
7. การศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา ช่วยให้ฉันมีความรู้กว้างขวางขึ้น						
8. การศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาทำให้ ฉันมีความเป็นผู้นำมากขึ้น						
9. ฉันคิดว่าการศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาสามารถประกอบอาชีพที่ มั่นคงในอนาคตได้						
10. การศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาเป็น การทำให้ฉันเกิดความเจริญก้าวหน้า						
11. การศึกษาต่อจะทำให้ฉันเสียโอกาส ในการหารายได้ให้ครอบครัว						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
12. ฉันพร้อมที่จะศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา เพื่อทำประโยชน์ พัฒนาสังคมให้มากขึ้น						
13. ฉันเรียนไม่เก่งทำให้ฉันอยากทำงาน มากกว่าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
14. ฉันพร้อมที่จะหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
15. ฉันพร้อมที่จะซักถามครูผู้สอนถ้ามี ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา						
16. ฉันพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว ที่เกี่ยวกับการศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา						
17. ฉันวางแผนจะเรียนต่อใน สถาบันอุดมศึกษาที่มีชื่อเสียง						

ตอนที่ 8 : เจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม
เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1. ฉันจะเลือกเรียนในสาขาวิชาที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง						
2. ฉันคิดว่าแม่ไม่เข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาฉันก็สามารถประกอบอาชีพที่ดีได้						
3. ฉันเชื่อว่าแม่ไม่เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาฉันก็สามารถเลือกประกอบอาชีพที่มีเกียรติได้						
4. ฉันคิดว่าแม่ไม่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาฉันสามารถเลือกประกอบอาชีพที่ใช้สติปัญญาไม่ต้องใช้แรงกายได้						
5. ฉันคิดว่าการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ทำให้คนเป็นคนดีเสมอไป						
6. ฉันเชื่อว่าการทำงานจะให้ความรู้กับฉันได้มากกว่าการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
7. ฉันเชื่อว่าคนเรามีชีวิตที่ดีได้โดยไม่ต้องพึ่งการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
8. คนสมัยนี้ยกย่องคนรวยมากกว่าคนมีความรู้ทั้งนั้น						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
9.แม้ครอบครัวฉันจะลำบากก็ต้องเรียนต่อ เพื่ออนาคตที่ดีกว่า						
10.ฉันเชื่อว่าการเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาเท่านั้นที่จะทำให้คนเรา ฉลาดมีไหวพริบทันคนได้						
11.ฉันชอบคนที่เรียนหนังสือสูงๆ เพราะเขาจะดูมีบุคลิกภาพที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงด้วย						
12.ฉันสามารถเลือกเรียนคณะ/สาขาที่ ประกอบอาชีพอะไรก็ได้ที่เป็นอาชีพสุจริต						
13.ฉันวางแผนศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา เพื่อจะได้เรียนจบ และทำงานมีเงินมากๆ						
14.ฉันเชื่อว่าการได้ศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาเป็นเรื่องที่ดีของฉัน						

ตอนที่ 9 : ค่านิยมในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม
เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1.ฉันจะเลือกเรียนในสาขาวิชาที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง						
2.ฉันคิดว่าแม่ไม่เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาฉันก็สามารถประกอบอาชีพที่ดีได้						
3.ฉันเชื่อว่าแม่ไม่เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาฉันก็สามารถเลือกประกอบอาชีพที่มีเกียรติได้						
4.ฉันคิดว่าแม่ไม่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาฉันสามารถเลือกประกอบอาชีพที่ใช้สติปัญญาไม่ต้องใช้แรงกายได้						
5.ฉันคิดว่าการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาไม่ได้ทำให้คนเป็นคนดีเสมอไป						
6.ฉันเชื่อว่าการทำงานจะให้ความรู้กับฉันได้มากกว่าการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
7. ฉันเชื่อว่าคนเรามีชีวิตที่ดีได้โดยไม่ต้องพึ่งการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
8.คนสมัยนี้ยกย่องคนรวยมากกว่าคนมีความรู้ทั้งนั้น						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
9.แม้ครอบครัวฉันจะลำบากก็ต้องเรียนต่อ เพื่ออนาคตที่ดีกว่า						
10.ฉันเชื่อว่าการเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา เท่านั้นที่จะทำให้คนเรา ฉลาดมีไหวพริบทันคนได้						
11.ฉันชอบคนที่เรียนหนังสือสูงๆ เพราะเขาจะดูมีบุคลิกภาพที่ดี มีความ เชื่อมั่นในตนเองสูงด้วย						
12.ฉันสามารถเลือกเรียนคณะ/สาขาที่ ประกอบอาชีพอะไรก็ได้ที่เป็นอาชีพสุจริต						
13.ฉันวางแผนศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาเพื่อจะได้เรียนจบ และทำงานมีเงินมากๆ						
14.ฉันเชื่อว่าการได้ศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาเป็นเรื่องที่ดีของฉัน						

ตอนที่ 10: การรู้เท่าทันสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเตรียมความพร้อม
เพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
1.ฉันสามารถเลือกข้อสอบเก่าพร้อม คู่มือเฉลยที่ใช้ในการเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษาได้						
2.ฉันสามารถบอกตนเองได้ว่ากิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนแบบไหนที่ ฉันต้องการเข้าร่วมเพื่อการเข้าศึกษาต่อ ในสถาบันอุดมศึกษา						
3.ฉันสามารถวิเคราะห์ความต้องการของ ตนเองได้ว่าต้องการเรียนเนื้อหาวิชาอะไร เพิ่มเติมในสถานกวดวิชาที่ตรงกับความ ต้องการของฉัน						
4.ฉันไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการเข้า ชมนิทรรศการทางวิชาการของสถาบัน ต่างๆ ทั้งของรัฐและของเอกชน						
5.ฉันสามารถค้นหาข้อมูลใหม่ๆ ในวิชาที่ เรียนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ไว้ใช้ในการเข้า ศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา						
6.ฉันสามารถเสาะหาวิธีการต่างๆ ในการ ขอคำปรึกษาเนื้อหาวิชากับอาจารย์ผู้สอน สำหรับการเข้าศึกษาต่อใน สถาบันอุดมศึกษา						
7.ฉันสามารถค้นหาข้อมูลในการเข้าศึกษา ต่อในสถาบันอุดมศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาด้วยวิธีการเพียงวิธีเดียว						

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					
	จริงที่สุด (6)	จริง (5)	ค่อนข้าง จริง (4)	ค่อนข้าง ไม่จริง (3)	ไม่จริง (2)	ไม่จริง ที่สุด (1)
8.ฉันมีข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะตัดสินใจเลือกสาขาวิชาที่จะเรียนได้ตรงกับความต้องการ						
9.ฉันสามารถเข้าไปเรียนรู้ด้วยตนเองจากการสอนผ่านสื่อออนไลน์ได้เพื่อเพิ่มพูนความรู้มากขึ้น						
10.ฉันสามารถแสวงหาข้อมูล ความรู้ด้วยตัวฉันเอง						
11.ฉันสามารถหาความรู้เพิ่มเติมในการเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาผ่านการสืบค้นในเว็บไซต์ (Web site) ด้วยวิธีการต่างๆ						
12.ฉันสามารถประเมินความเกี่ยวข้องของเนื้อหาที่ค้นคว้ามาได้สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา						
13.ฉันสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของเนื้อหาจากผู้เขียนที่มีความรู้หรือผู้ที่ได้รับการยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ						
14. ฉันสามารถประเมินความทันสมัยของเนื้อหาที่เหมาะสมกับลักษณะของเรื่องที่ศึกษา						

ขอขอบคุณในการร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

อาจารย์ ดร. สุจินดา ประเสริฐ

คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

อาจารย์ ดร.พรรณี บุญประกอบ

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.นริศรา พึ่งโพธิ์สภ

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ง

การหาค่าคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในงานวิจัย

1. แบบวัดพฤติกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.757
2	.576
3	.435
4	.717
5	.622
6	.759
7	.661
8	.766
9	.278
10	.451
11	.443
12	.514
13	.422
14	.390
15	.355
16	.344
17	.550
18	.505
19	.521
20	.369
21	.502
22	.424
23	.400
24	.413

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม =.904

2. แบบวัดความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.464
2	.507
3	.523
4	.521
5	.491
6	.597
7	.636
8	.639
9	.405
10	.282

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .821

3. แบบวัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.425
2	.517
3	.352
4	.563
5	.558
6	.493
7	.338
8	.336
9	.443
10	.553
11	.439
12	.662
13	.602
14	.546

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .841

4. แบบวัดการได้รับแนะแนวศึกษาต่อ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.661
2	.718
3	.682
4	.660
5	.640
6	.513
7	.662
8	.549
9	.691
10	.634

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .895

5. ตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต – ควบคุมตน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.513
2	.580
3	.627
4	.415
5	.390
6	.494
7	.432
8	.534
9	.552
10	.553
11	.583
12	.287
13	.255

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .830

6. แบบวัดความสามารถในการจัดการความเครียด

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.505
2	.563
3	.529
4	.490
5	.586
6	.511
7	.383
8	.383
9	.457
10	.392
11	.326
12	.504
13	.201
14	.224

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .804

7. แบบวัดเจตคติที่ดีต่อการศึกษาต่อ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.505
2	.473
3	.416
4	.575
5	.658
6	.619
7	.560
8	.582
9	.387
10	.508
11	.536
12	.501
13	.588
14	.416
15	.436
16	.613
17	.301

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .876

8. แบบวัดค่านิยมในการศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.597
2	.752
3	.714
4	.795
5	.674
6	.730
7	.542
8	.666
9	.693
10	.567

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .910

9. แบบวัดการรู้เท่าทันสารสนเทศ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก r (0.2+)
1	.336
2	.317
3	.532
4	.511
5	.504
6	.745
7	.245
8	.565
9	.241
10	.509
11	.344
12	.727
13	.470
14	.607

ค่าความเชื่อมั่นชนิดสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถาม = .830

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวจิราภรณ์ ประเสริฐหล้า
วันเดือนปีเกิด	30 เมษายน 2522
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช อ.สว่างแดนดิน จ.สกลนคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	999/9 ซอยปรีดีพนมยงค์ 39 ถนนสุขุมวิท 71 แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ประถมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนบ้านนาสีนวล จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2537	มัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
พ.ศ. 2541	ปริญญาตรี ค.บ. (คณิตศาสตร์) จาก สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2557	ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ